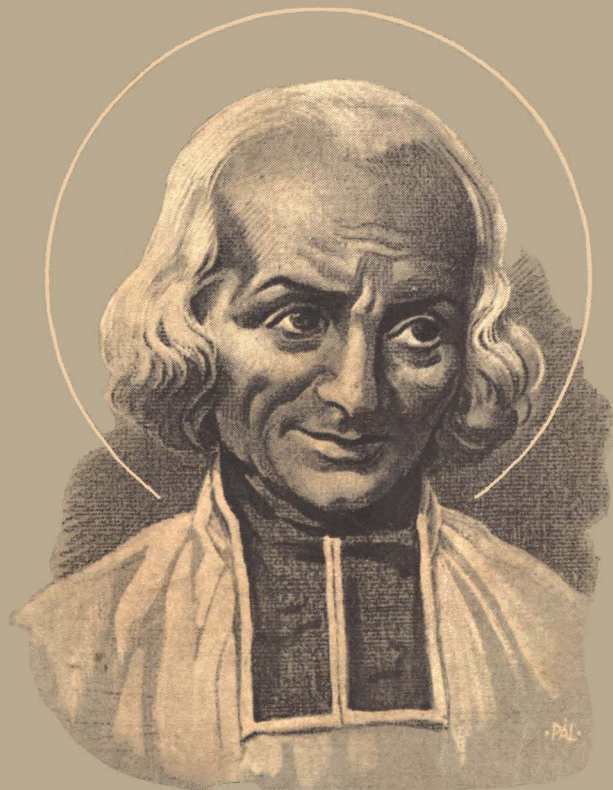

Monin:
**SZÓL AZ
ARSI SZENT**

KORDA R.T. KIADÁSA BUDAPEST

MONIN ABBÉ:

SZÓL AZ ARSI SZENT

FORDITOTTA:

VÁCZ JENŐ S. J.

KORDA R. T. KIADÁSA, BUDAPEST.

NR. 801|1937. IMPRIMI POTEST. BUDA-
PESTINI, DIE 5. SEPT. 1937. EUGENIUS
SOMOGYI S. J. PRAEP. PROV. HUNG.
— NIHIL OBSTAT. DR. JULIUS CZAPIK
CENSOR DIOECESANUS. NR. 2980|1937.
IMPRIMATUR. STRIGONII, DIE 29. SEPT.
1937. DR. JULIUS MACHOVICH VIC.
GENERALIS.

NYOMATOTT: KORDA R. T. NYOM-
DÁJÁBAN, BUDAPEST.

Előszó

Ez a könyv egy szent pap szavát akarja közvetíteni a magyar társadalomhoz.

Alkalomszerű.

A szentévben, mikor népek jönnek az eucharisztikus kongresszusra az Egyház terített asztalához, hogy éhségüket csillapítsák az Isten testével, amely lelket táplál, hangzik az arsi Szent szava: „Minden háznál van egy hely, ahol az élelmiszert tartják: ez az éléskamra... Látjátok az oltárszekrényt? Ha valaki kérdezne bennünket, hogy mi ez, azt felelhetnénk: „Éléskamra.” Az arsi plébános a szűkös időkben rámutat a kereszténység kifogyhatatlan éleltárára.

A szentévben, mikor papjaink óriási erőfeszítéssel dolgoznak Szent István népének lelki megújulásán, hogy Krisztus jöttét ne várjuk hidegen, szól az arsi Szent a lelkipásztorok örök beszéd tárgyairól: az üdvösségről, Isten szeretetéről, a tiszta lélekről, a papról, szentmiseáldozatról, Krisztus jelenlétéről, a szentáldozásról, a Szentlélekről, a Szent Szűzről, a vasárnap megszenteléséről, imáról, bűnről, gyónásról, erényekről . . .

Mindig alkalomszerű ez a kis könyv.

Egyrészt, mert összeállításánál legfőbb szempont volt, hogy a papi eszményt keresők betekinthessenek egy szent pap lelkébe, és akik az Úr magyar szőlőjében a hívek lelki-üdvén veritékeznek, saját tökéletesülésükhöz is hatalmas indítást kapjanak.

Másrészt, mert az arsi plébános szava meglepően egyszerű és világos. (A Trochu—Árvai: Nagy életrajz említi, hogy a sátán ezért szemrehányást is tett neki: „Miért beszélsz olyan egyszerűen, miért nem úgy, mint a városokban szokás?”) Ezekén az egyszerű szavakon át olyan pap ad megoldást a lelkek nagy kérdéseire, akiben a kereszténység és az evangélium életté oldódott. Őszinte kívánságunk tehát, hogy ez a könyv jusson el azoknak a kezéhez is, akik elől emberi hibák és bűnök elfödve tartják a katolikus hit mélységeit.

BEVEZETÉS

„Isten képe úgy tükröződik a tiszta lélekben, mint nap a vízben.” Ezt az arsi Szent mondta és rajta magán is beteljesedett.

Akik az arsi plébánost látták és hallották, soha többé el nem felejtették.

Külseje lebilincselő volt. Széles homlokát ragyogóvá tette hófehér haja, éles arcvonásai komoly életszentségről beszéltek, mozgó, tüzes tekintete valami természetfölötti erőt sugárzott, amely előtt meg kellett hajolniuk a legbüszkébb felvilágosultaknak és a hit szkeptikusainak is. Egész lénye élő, hatalmas szónoklat volt; megjelenése is az igazság megjelenése . . . Beszélt a szemével, megindított és meggyőzött a hallgatásával. Mikor feltűnt a szószeréken az a sápadt, csontos, áttetsző arc, mikor felhangzott az a vékony, éles sikoltás-szerű hang és hitünk fenséges igazságait olyan naív és népies ruhában hirdette, olyan volt, mintha a nagy bibliai alakok egyike jelent volna meg, hogy a próféták nyelvén szóljon a néphez. Mielőtt beszédbe kezdett volna, körüljártatta tekintetét a hallgatóságon s ezzel előkészítette az utat. Néhányszor ez a pillantás megállt valakin, mintha kutatna a

lélek mélyén s gyökeréig átlátná. Hányan hittek aztán, hogy csak nekik beszél, hogy az ő gyarlóságaikról festett képet! Hányan ismeretek rá bukásuk, csábításaik, küszködésük, nyugtalanságuk és lelkiismeretfurdalásuk titkos történetére!

Mikor valaki megszokott világias gondolkozással, érzéssel és elvekkel Arsba jött, megdöbbsentette és földre sujtotta az itt hallott tanítás . . . Szinte elszédült és belekábult, majd lassankint elérzékenyült, végül sírva fakadt, mint a többiek. Hol az az ékesszólás, mely ennyi könnyet csalt a szemekbe? Tudtak-e szavak így utat találni és behatolni a lélekbe, hogy azt elvarázsolják, meghódítsák, Istenhez vezessék? Úgy hallgatták a Szentet, mintha új apostol lett volna, akit Jézus küldött Egyházának, hogy a forradalmas kor lelki fölfordulásában megújítsa benne a Szentlélek erejét. Bámulatos, hogy bár keresztről, megalázódásról, szegénységről, bűnbánatról beszélt, mint Krisztus Urunk és az apostolok, mégis milyen szívesen fogadták az emberek!

Miben van beszédeinek varázsa?

Nem mondhatjuk, hogy tanultságában, mert nem végzett különös tanulmányokat. A kisszemináriumból el akarták bocsátani, mert „a feje nem fogott”. Püspöke csak a nagy paphiány miatt egyezett bele fölszentelésébe és így is csak nagy nehezen. Mondják, hogy vizsgája ennyiből állott:

— Tisztelendő Vianney, ájtatos-e?

- Igen.
- Tiszteli-e különösen a Szent Szűzet?
- Igen.
- Tudja-e a rózsafűzért?
- Igen.
- Jól van, Isten kegyelme elvégzi a többi.

Ez az „Isten kegyelme” ez a legjellemzőbb Vianney életére. Ő maga ismeri el a legmeghatóbban: „Az emberek legutolsója vagyok. Ha Isten meg nem sajnált volna engem, mi lett volna belőlem? . . . Azt hittem, hogy eljön az az idő, amikor püspököm bottal fog engem Arsból kikergetni; fölfüggeszt és börtönben fejezem be életem.” Vianney az isteni kegyelem csodája és ő kereste is ezt a kegyelmet bámulatos hűséggel és odaadással. A hit volt tudománya, könyve pedig az Úr Jézus Krisztus. Ezt a tudományt nem másoktól, nem könyvtárak porában szerezte, hanem imából, Krisztus keresztjéből és halálából. Sokszor térdelt könnyek közt a Mester lábainál, sokszor fogta kezébe átváltozáskor Krisztus testét és nézett rá esdeklőn, szótlan könyörgéssel. Mert ilyen meghatóan alázatos volt, mert annyira el tudta felejteni kicsinységét, mert tisztalelkűsége ellenére is olyan őszinte bűnbánattal tudott vezekelni, azért ragyogta be lelkét az Isten világossága, azért lett a világosság fiává. Igaz marad örökké, hogy boldogok a tisztaszívűek, mert ők meg fogják látni az Istent, boldogok a lelki szegények, mert

övék a mennyek országa, boldogok akik sírnak, mert ők majd vigasztalást találnak.

A lelkiélet új képességeket, páratlan erőforrásokat nyit meg bennünk. Nemhogy le-törne, de fölemel, nemhogy eltompítaná gondolkozásunkat, de biztossá, áthatóvá teszi, segít meglátni olyasmit is, ami a világ előtt elzárt kert.

Vianneynek a lelkét a jó Isten árasztotta el kegyelmével s megtanította őt mindarra, amit a maga és mások lelkiüdvé és tökéletes-sége érdekében tudnia kellett.

Az emberek megsejtették a Szentben Isten kegyelmének munkáját s ezért hallgatták olyan páratlan odaadással: Isten kegyelme vonzotta őket.

Vianney azonkívül, hogy állandóan figyelt Istenre, más előkészületi munkát nem vég-zett; a gyóntatószékből egyenesen a szószék-re ment és mindannyiszor zavartalan biztosságot és bámulatos nyugalmat tanúsított, mert tö-kéletesen megfeledezett saját magáról. Senki sem esett kísértésbe, hogy ítélkezzék felőle. Az emberek rendszerint csak azokat ítélik meg, akik előtt nem közömbös, hogyan íté-lnek róluk mások. Különben is, aki az arsi plébánost hallgatta, annak elég gondja volt, hogy önmagát ítélje meg.

Vianney nem törődött vele, mit monda-nak vagy gondolnak róla. Bármilyen is volt a hallgatósága, még ha püspökök, vagy más elő-kezelések vegyültek is a szószékét körülvevő

tömegbe, hangja sohasem árult el emberi tekintetből származó félénkséget vagy megilletődöttséget. Mikor eljött a szentbeszéd órája, mintha kicserélték volna ezt a más-kor oly félénk és szerény embert: áttört a gyakran tekintélyes gyülekezet tömött sorain; olyan volt, mint győztes hadvezér; a fejét fel-emelte, arca ragyogott, szeme fénylett.

Egyszer megkérdezte tőle valaki, nem kelt-e benne lámpalázat a hallgatóság. „Ellen-kezőleg, — felelte — minél többen vannak, annál jobban meg vagyok elégedve.” Magyar-áztatul hozzátette: „A kevélyek azt hiszik, hogy mindig helyesen cselekszenek.” Ha a pápa, bíborosok vagy királyok lettek volna is szószeke körül, akkor sem mondott volna töb-bet vagy kevesebbet, akkor is csak a lelkekre gondolt volna és az Istenre irányította volna mondanivalóját. Ez az igazi szónoki öntudat és hatalom pótolta nála a tehetséget és kikép-zést, ez adott legegyszerűbb beszéd tárgyai-nak is valami páratlan fenséget és ellenállha-tatlan erőt.

Növelte Vianney hatását az a nagy tiszte-let, amellyel szentségéről gondolkodtak a za-rándokok. „A nép oktatásának nehéz tisztere hivatott ember első tulajdonsága, — mondja Szent Izidor — hogy szent és feddhetetlen legyen. Kell, hogy akinek küldetése van má-sokat a bűnből kiragadni, attól a bűn távol álljon; akinek feladata másokat a tökéletes-ségben megalapozni, az a tökéletességnek

mintája legyen.” A szent arsi plébános saját erényes életével szónokolt. Amikor istenszere-
tettről, alázatosságról, szelidségről, türelemről,
önmegtagadásról, áldozatról, szegénységről, a
szenvedés utáni vágyról beszélt, élete pél-
dája adott súlyt a szavának. Könnyű annak
másokat meggyőzni, akin meglátszik, hogy
amit mond, azt maga is gyakorolja.

Az arsi plébános kifejezésmódjának eruje
abban állott, hogy gondolatai a legtermésze-
tebb ruhában jelentek meg; abban, amely
tartalmuknak leginkább megfelelt. A leg-
magasabb igazságokat is mindenki előtt ért-
hetővé tudta tenni. Oly közvetlenül adta elő,
hogy meghatott az egyszerűségével, hódított
a bölcsességével.

A nem emberi erővel szerzett tudás ki-
apadhatatlan. Buzog, mint az élő vizek for-
rása, melyet a szamariai asszony nem ismert
föl, pedig az Üdvözítő maga beszélt neki róla.
Mikor Vianney a bűnről elmélkedett, hogy
milyen jogtalanság az Istennel szemben s mi-
lyen nagy baj az embernek, nem volt az neki
sziporkázó szellemi játék, hanem az értelem
fájdalmas munkája; ezek a gondolatok őt
magát is megrendítették, átjárták, gyötörték,
mint valami belső tüzes láva. Megkönnyeb-
bült, ha kiönthette szívét.

Másokban megbecsülte és élvezte a szó-
noki adományt. Áldotta Istent, hogy olyan
szép ajándékokat ad az embernek az ő di-
csőítésére, de a maga tehetségét nem tartotta

sokra . . . Beszédeiben durva nyelvtani, szórendi hibákat ejtett; szinte azt hitte az ember, hogy szándékosan teszi alázatosságból, mert könnyen elkerülhette volna. Ez azonban nem volt akadály a lelkek megtérítésében. Szent Jeromos szerint: „A csiszolt beszéd csak a füleknek hízeleg, az igazsággal a csiszolatlan beszéd is megtalálja a szívhez vezető utat.”

Szava olyan volt, mint a villám: elröpítette és szinte a lelke is kiszabadult utána, hogy célba vigye . . . Néha, mikor fel akarták jegyezni, tollra száradt a tinta. Ki is írhatta volna le, mit süvít a vihar az erdő lombjai közt, mit mond a tenger a parti fővénynek, mit dobog az emberi szív, mikor mély gondolat ragadja meg!

Mielőtt beszédeit látnánk, itt van mégis előljáróban néhány összegyűjtött, kiragadott szava, melyet sikerült följegyezni s amelyben megsejthetjük magát az arsi plébánost: szívét-lelkét, gyermekies kifejezőmódját.

*

„Ó, milyen jó szeretni az Istent! A szeretnek át kell fognia az eget! . . . Az ima egy kicsit segít ebben, mert ez a lélek égbe emelkedése . . .”

„Az embereket minél jobban megismerjük, annál kevésbbé szeretjük. Istennel másképp vagyunk: minél inkább megismerjük, annál jobban szeretjük. Ez az ismeret oly nagy sze-

retettel tölti el a lelket, hogy többé nem tud mást szeretni, más után vágyakozni, csak az Isten után. Az embert szeretetből teremtette az Isten, ezért hajlik annyira a szeretetre. Másrészt olyan a lelke, hogy semmi sem tudja a földön kielégíteni. Ha elfordult az Istentől, nem boldog . . . Fogjatok ki egy halat a vízből, nem él sokáig. Ilyen az ember Isten nélkül!”

„Vannak emberek, akik nem szeretik a jó Istent, nem imádkoznak, de jól megy a soruk. Ez rossz jel! Sok rossz mellett tettek valami jót is. Az Úr ebben az életben fizeti vissza nekik.”

„A föld olyan, mint a víz felett átvezető híd; csak arra szolgál, hogy lábunkat tartsa . . . Ezen a világon vagyunk, de nem vagyunk erről a világról, hiszen naponta elmondjuk: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben . . . Akkor kell várni jutalmunkat, mikor majd otthon leszünk az atyai házban. Ezért jut ki a jó keresztényeknek olyan sok kereszt, ellentmondás, üldöztetés, megvetés, megaláztatás: minél több, annál jobb! . . . De mi félünk mindettől. Azt hisszük, hogy ha valaki egy kicsit szereti a jó Istent, annak minden akadály és szenvedés nélkül kell lennie . . . Mi így szoktunk beszélni: „Ez meg az, nem becsületes, mégis minden sikerül neki; én megteszem, amit tudok, de minden ellenem

fordul. Ennyire nem értjük a keresztt értékét és érdemszerző erejét.”

„Mondják, hogy Isten bünteti azokat, akiket szeret. Ez nem áll mindig. Azok számára, akiket szeret az Isten, a megpróbáltatások nem büntetést jelentenek, hanem kegyelmet . . .”

„Ne a fáradságra gondoljunk, hanem a jutalomra. A kereskedő sem a fáradságot nézi az üzletében, hanem a nyereséget, amit szerez . . . Mi az a húsz-harminc év összehasonlítva az örökkévalósággal? . . . Mit sóhajtozunk hát annyit? Néhány megaláztatás, egy kis surlódás, pár csípős szó: *ez még nem halálos.*”

„Jó, hogy még ilyen kicsiny létűnkre is tetszhetünk a jó Istennek.”

„Mi sokat jelentünk és mégis semmit. Semmi sem nagyobb az embernél, mégis ő a legkisebb. Semmi sem nagyobb nála, ha a lelkét nézzük és semmi sem kisebb, ha testét . . . Az ember úgy gondolja a testét, mintha másra sem kellene gondolnia, pedig éppen ezt kellene megvetnünk . . .”

„Mi Isten műve vagyunk . . . és mindig az övé . . . Könnyű ezt megérteni, de érthetetlen, hogy Isten keresztrefeszítése meg a mi művünk.”

„Vannak, akik keményszívűnek tartják az örök Atyát. Ó, mennyire tévednek! Az örök Atya, hogy lefegyverezze igazságosságát, mérhetetlen jó szívet adott Fiának; márpedig senki sem adhat abból, amije nincs. Krisztus Urunk így szólt az Atyához: „Atyám, bocsáss meg nekik, ne büntesd meg őket!...”

„Krisztus Urunk többet szenvedett, mint amennyi megváltásunkhoz kellett. De ami ki-elégítette az Atya igazságosságát, nem elégítette ki a Fiú szeretetét.”

„Krisztus Urunk halála nélkül az összes ember együttvéve sem tudott volna eleget tenni egyetlen kis bűnért.”

„A kereszt jele rettenetes az ördög előtt, mert épp a kereszt által szabadultunk meg tőle... Nagy tisztelettel vessünk keresztet. A fejnél kezdjük, ez jelenti a teremtetést, az Atyát; aztán jön a szív, a megváltás, a Fiú, végül a két váll, az erő, a Szentlélek. Mind-ezt emlékezetünkbe idézi a kereszt. Mi magunk is kereszt alakúak vagyunk.”

„A mennyben Isten fogja táplálni az embert. Úgy elhelyez majd bennünket, mind-egyiket a maga helyére, mint építész a köveket.”

„A mennyország a szentek lelkében áradt

ki. Ők a mennyország árvizében fürdenek és fulladoznak... Mint ahogyan a tanítványok a Tábor hegyén nem láttak többé mást, mint Jézust, a bensőséges lelkek is csak Krisztus Urunkat látják szívük Tábor-hegyén: úgy vannak, mint két jóbarát, kik egymást sohasem hagyják el...”

„Vannak, akik elveszítik hitüket és nem látják, hogy ezzel milyen pokolba süllyedtek.

A kárhozottakat úgy körülveszi Isten haragja, mint víz a halakat.

Nem Isten kárhoztat el bennünket, hanem önmagunkat kárhoztatjuk el bűneink által. A kárhozottak nem vádolják Istent; saját magukat vádolják. Azt mondják: „Saját hibámból veszítettem el Istent, lelkemet és a mennyországot.”

Senki sem kárhozott el azért, mert sok rosszat tett, de sokan vannak a pokolban egyetlen halálos bűn miatt, mert nem akarták megbánni.

Ha egy kárhozott egyetlenegyszer tudná mondani: „Istenem, szeretlek!” nem lenne többé kárhozott... De jaj, ez a szegény lélek elveszítette képességét a szeretetre; pedig egykor megkapta, de nem tudta felhasználni. Szíve olyan mint a kisajtott szőlőfürt. Nincs benne többé boldogság, béke, mert nincs benne szeretet!...

A pokol gyökere Isten jósága. A kárhozottak ezt mondogatják: „Ó, ha Isten nem sze-

retett volna bennünket annyira, nem gyötrődnénk most így, elviselhetőbb lenne a pokol... De mert ennyire szeretett, elviselhetetlen ez a szenvedés!”

A mély gondolatok mellett voltak erőteljes és megdöbbenő kifejezései is. A temetőt „közös lakásnak” nevezte, a tisztítóhelyet „a jó Isten kórházának”, a földet „raktárnak”.

„Mi csak raktárba vagyunk téve a földön rövidke időre... — mondotta egyszer. — Úgy látszik, hogy nem is mozdulunk, pedig mint valami mozdony, teljes gőzzel haladunk az örökkévalóság felé.”

„Egy haldoklótól megkérdezték: „Mit írjunk síremlékedre?” „Írjátok rá: — felelte — *„Itt nyugszik egy esztelen, aki elment a világból a nélkül, hogy megtudta volna, miért is jött.”* Sokan vannak, akik elmennek a világból a nélkül, hogy megtudták volna, miért is jöttek s a nélkül, hogy miatta a legkisebb nyugtalanságot érezték volna. Ne tegyünk mi is így.”

„Ha a szegény kárhozottak megkapnák azt az időt, amit mi elvesztegetünk, milyen jól felhasználnák! Ha csak félórájuk volna is, ez alatt a fél óra alatt levezekelnék a poklot.”

„Halálunkkal kiegyenlítünk egy tarto-

zást: visszaadjuk a földnek, amit nekünk adott... Egy csipetnyi por, csak annyi, mint egy dió; ez az, amivé leszünk. Ha valami biztos, ez biztos!”

„A test számára a halál csak *nagymosás*.”

„Dolgozzunk és harcoljunk ezen a világon. Nyugodni elég időnk lesz az örökkévalóságban.”

„Ha jól fel tudnánk fogni helyzetünket, majdnem azt mondhatnánk, hogy szerencsésebbek vagyunk, mint a szentek a mennyországban. *Ők kamatokból élnek*, többet már nem nyerhetnek, mi viszont minden pillanatban növelhetjük a tőkénket.”

„Isten parancsolatai tanítások, melyeket azért ad, hogy el ne tévesszük a mennyország útját. Olyanok ezek, mint az utcanevek és útjelzések.”

„Isten kegyelme segít és támogat minket a járásban. Szükségünk van rá, mint rossz-lábúaknak a mankóra.”

„Mikor gyónni megyünk, gondoljuk meg, mit is akarunk tenni. Azt mondhatjuk magunkban: „Leveszem a keresztről Krisztus Urunkat.”

Ha jól gyóntál, leláncoltad a sátánt.

Az eltitkolt bűnök mind nyilvánosságra jönnek. Hogy örökre titkot borítsunk rájuk, valljuk meg őket jó gyónásban!

Vétkeink csak kicsiny porszem Isten irgalmának nagy hegye mellett.”

*

Vianney beszédeiben sok a hasonlat és kép. Ezeket a természetből vette, melyeket hallgatósága annyira szeretett és ismert. Teljes frissességében őrizte meg gyermekkorának emlékeit a határ száz arcáról, a falusi élet megnyilvánulásairól. Az öregkor küszöbén mind ezt szinte újra élte. Krisztus Urunk példájára a legismertebb jelenségeket, legegyszerűbb foglalkozásokat és a szemek előtt lejátszódó eseményeket vette a természetfölötti élet példázására, hiszen arravalók ezek, hogy hasonlóságukkal megvilágítsák az örök igazságokat és segítsenek megértésükben.

Az arsi szent plébánosnak megvolt a képessége, hogy szellemét a látható világ segítségével Istenhez és a láthatatlan dolgokhoz emelje. Nem volt hitelemző beszéde, amelyben ne szerepelt volna többször is patak, erdő, fa, madár, virág, liliom, balzsam, illat, méz, stb. A szemlélődő lelkek mindig szerették ezt a nyelvezetet és tiszta gondolataikat előszeretettel kapcsolták azokhoz a kedves és egyszerű jelenségekhez, amelyekkel a Teremtő feldíszítette a világot. „A jó ember a jó kincsből jókat hoz elő.” (Mt. 12, 35.)

„Mint szép fehér galamb, amely fölszáll a vízről és szárnyát a száraz földhöz verdesi, a Szentlélek az isteni tökéletességek végtelen óceánjáról érkezve a tiszta lelkeket érinti meg szárnyaival, hogy kicsalja belőlük a szeretet balzsamát.

A Szentlélek úgy pihen a tiszta lélekben, mint valami rózságyon.

Távozóban olyan jó illatot hagy hátra a lélekben, mint a virágpompában álló szöllő.”

„Aki megőrizte a keresztségi ártatlanságot, olyan, mint egy gyermek, aki sohasem volt engedetlen atyjával szemben...”

„A keresztes, ha tisztalelkű, úgy van a földön, mint a madár, amelyet fonállal fogva tartanak; szegény kicsi madár, várja a pillanatot, hogy valaki majd elvágja a fonalat s ő elrepülhet.

Olyanok a jó keresztesek, mint azok a madarak, amelyeknek nagy a szárnyuk és apró a lábuk és nem szállnak le a földre, mert fogva maradnának, nem tudnának újra felszállani. Fészküket is sziklacsőcsokra rakják, meg háztetőkre és magas helyekre. A kereszteseknek is mindig a magaslatokon kell járnia. Mihelyt lealacsonyítjuk gondolkodásunkat a földi dolgokra, fogva vagyunk.”

„A tiszta lélek hasonló a szép gyöngyhöz. Amíg gyöngykagylóban rejtőzik a tenger mé-

lyén, senki sem csodálja meg. De hogyha napfényre hozzák, ragyog és magára vonja az ember tekintetét. A tiszta lélek is most rejtve van az emberek előtt, de az örökkévalóságban napfényben fog ragyogni az angyalok előtt.

A tiszta lélek szép rózsá; a három isteni személy leszáll a mennyből illatát élvezni.”

„Isten irgalma olyan, mint egy megáradt patak: útjában magával sodorja a lelkeket...”

„A jó Isten készebb megbocsátani a bűnbánónak, mint az édesanya elrántani gyermekét a tűztől.”

„A választottak olyanok, mint az érett kalász, amely elkerülte az aratók kaszáját, vagy mint a szüret után megmaradt szőlőfürt.”

„Képzeltetek el egy szegény édesanyát, akit kényszerítenek, hogy gyermeke fejére zuhantassa a nyaktiló bárdját: ez a jó Isten, mikor elkárhoztatja a bűnöst!”

„Milyen boldogok lesznek az igazak a világ végén, mikor a mennyei illatszerekkel bebalzsamozott lélek újra felveszi a testét, hogy örökké Istenben gyönyörködjék! Tessünk előjön a földből, mint a nagymosásból

kikerült ruha; fénylik majd az égben, mint a ragyogó gyémánt, mint a szeretet csillaga!

Micsoda örömkialtás lesz az, mikor a lélek egyesül megdicsőült testével, amely nem lesz többé a bűn eszköze, sem szenvedés okozója. Fürdik majd a szeretet balzsamában, mint méh a virágkehelyben... Ilyen az örökkévalóság számára bebalzsamozott lélek!...”

Az arsi plébános kétségtelenül költő volt; költő a szó legigazibb értelmében: tudott érezni s tudta szívéből-lelkéből az igazi kifejezést, a valódi hangsúlyt napvilágra hozni. Ebben áll a költő legegyszerűbb és legfőbb feladata.

„Egyszer — beszélt — beteglátogatásra mentem. Tavasz volt, a bokrok tele madarakkal; nyakukat illegetve énekeltek. Gyönyörködve hallgattam őket s magamban azt mondtam: Szegény kis madárkáim, milyen kár, hogy nem tudjátok, mit mondotok! Ti az Isten dicséretét éneklitek!”

Mintha csak Assisi szent Ferencet hallanánk.

Egyik legintelligensebb hallgatója barátjához írt levelében céloz erre:

„Tegnap a mi Assisi szent Ferencünk könnyein és szeretetén át költőibb volt, mint

bármikor. Az emberi lélekről beszélt; hogy ne legyen más vágya, mint Isten s így kiáltott fel:

„A hal talán fákat és rétet keres? Nem, hanem mély vizeket. A madár talán fogva tartja magát a földön? Úgy-e nem, hanem felszáll a levegőbe. És az ember, aki arra van teremtve, hogy szeresse, birtokolja, magabazárja az Istent, vajjon mihez kezd az erőivel, melyeket erre a célra kapott? ...”

Vianney szerette elbeszélni Szent Mórról azt az üde és költői legendát, hogy midőn egyszer ebédet vitt Szent Benedeknek, jókora kígyót talált. Felvette, ruhájába rejtette és megmutatta Szent Benedeknek: „Nézd, atyám, mit találtam.” Mikor a szent apát s a szerzetesek köréje gyűltek, a kígyó sziszegni kezdett és meg akarta marni őket. Szent Benedek erre így szólt: „Fiacskám, vidd vissza, ahonnan hoztad.” S mikor Szent Mór eltávozott, hozzátette: „Testvéreim, tudjátok-e miért volt olyan szelíd az állat ezzel a gyermekkel szemben? ... Mert megőrizte keresetségi ártatlanságát.”

Pásztoréletének boldog emlékeiből is elegyített néha egyet-mást beszédeibe.

„Úgy kellene tenni, mint a pásztorok, akik télen kihajtanak a mezőre, tüzet raknak s

időnkint elszélednek fát gyűjteni, hogy a tűz el ne aludjék. Az élet is hosszú tél! Ha imával, jócselekedetekkel mindíg éleszténénk lelkünkben az isteni szeretet tüzeit, sohasem aludna ki.”

„Szegények vagytok, ha nincs bennetek Isten iránti szeretet. Olyanok vagytok, mint a fa, melynek nincs virága, gyümölcse.”

„Az Istennel egyesült lélekben mindíg tavasz van.”

Mikor az imáról beszélt, a leggyengédebb és legszellemesebb hasonlatok röppentek el ajkáról:

„Illatos harmat az imádság, de hogy megérezzük ezt a harmatot, tiszta szívvel kell imádkozni...

Az imából olyan ízletes zamat árad, mint az érett szőlő leve.

Az imádság megszabadítja lelkünket az anyagtól, felemeli a magasba, mint a léggömböt a meleg levegő.

Minél többet imádkozott valaki, annál inkább kívánja az imádságot. Lelke belemerül, elsüllyed, elvész az Istennel való társalgás édességeiben, mint a hal alámerül a vízbe, amikor elúszik a parttól.

Az időnek nincs tartama az imában. Hogy lehet hát a mennyországot kívánni? ... Igen,

tudom: a hal is jól érzi magát a kis patakban, mert elemében van; de mégis csak jobb a tengerben.

Mikor imádkozunk, nyissuk fel szívünket Istennek, mint hal a kopoltyúját, mikor nagy hullám közeledik.

A jó Istennek nincs ránk szüksége; ha tehát ajánlja nekünk az imádságot, ez azért van, mert boldogságunkat akarja s mert ez csak így található meg. Mikor látja, hogy feléje közeledünk, szíve lehajlik az ő kis teremtményeihez, mint az édesapa lehajlik meghallgatni kisfiát, ha beszél hozzá.

Reggel úgy kell tennünk, mint a bölcsőben fekvő gyermek: mikor kinyitja szemét, mindjárt körülnéz, látja-e anyját. Ha meglátja, mosolyog, ha nem látja, sír.”

Mikor a papi hivatásról beszélt, ezt a szép és megkapó képet használta:

„A pap olyan, mint egy édesanya, mint a pár hónapos gyermek dajkája: adja a táplálékot; a gyermeknek csak ki kell nyitnia a száját. Az anya ezt mondja gyermekének: „Itt van kicsikém, egyél...” A pap ezt mondja nektek: „Vegyétek és egyétek, ez Jézus Krisztus teste, őrizzen és vezessen titeket az örök életre!” Gyönyörű szavak!... A gyermek, mikor meglátja anyját, feléje szalad és haragszik mindenkire, aki útját állja; kitérja kis karját, hogy megölelje édesanyját.

A ti lelketek is a pap jelenlétében ösztönszerűen feléje szalad, keresi a találkozást, de azokat, akik mindent megadnak érzékeiknek, akik csak *a hullájukkal* törődnek, visszatartják a test kötelékei.

Lelkünk is be van szorítva testünkbe, mint gyermek a pólyába, csak az arca látszik.”

A kedves és finom hasonlatok mellett nem hiányzott Vianney szent Jánosnál az erőteljesség és eredetiség sem. A bűnbánat szentségének hatását akarta kifejezni a következő példázattal:

„Egyszer egy dühös farkas járt nálunk és mindent felfalt, amit talált. Egy kétéves gyermek akadt az útjába, megragadta fogaival és elvitte, de akik szőllőt metszettek, rárohantak és elvették a zsákmányt. Így ragad ki bennünket a bűnbánat szentsége a sátán karmaiból.”

Ha a keresztyényeket össze akarta hasonlítani a világ fiaival, ezt mondta:

„Semmit sem tudok anhyira sajnálni, mint ezeket a szegény világfiait. Tövissel bélelt köpenyt hordanak a vállukon, egy mozdulatot sem tudnak tenni, hogy meg ne szúrnák magukat; a keresztyények köpönyege ellenben nyúlprémmel van kibélelve.”

„A jó keresztény nem fordít sok gondot a földi javakra; úgy menekül azok sodrából, mint a patkány a vízből.”

„Sajnos nem elég szabad, nem elég tiszta a szívünk a földi vágyaktól. Végy egy jó száraz és tiszta szivacsot, mártsd bele valami folyadékba, duzzadásig megtelik. De ha nem száraz és nem tiszta, semmit sem vesz magába. Éppígy, ha a szív nem ment a világ dolgaitól, hiába áztatjuk meg az imádságban, nem vesz magába semmit.”

„A gonoszok szíve a bűnök hangyabolya. Hasonlít egy darab romlott húshoz, melyben nyüzsögnek a férgek.”

„Mikor átadjuk magunkat szenvedélyeinknek, töviskoszorút fonunk a szívünk körül.”

„Olyanok vagyunk, mint a nyolcnapos vakond. Csak annyit látunk a világosságból, hogy be tudjuk magunkat fúrni a földbe.”

„Az ördög az utolsó percig hiteget bennünket, ahogy a szegénylegényt szokták hitegetni. Pedig már jönnek a csendőrök, hogy elfogják. Mikor megérkeznek, hiába minden, már nem engedik ki a kezükből.”

„Sokszor, mikor valaki meghal, olyan, mint egy rozsdás penge, tűzre kell tartani.”

„A szegény bűnösök meg vannak merevedve, mint télen a kígyók.”

„A rágalmazó hasonlít a hernyóhoz, amely virágokon mászkál s rajtuk hagyja nyálát és piszkát.”

„Mit mondanátok arról az emberről, aki a szomszéd mezején dolgozna s a magát műveletlenül hagyná? Hát ti ugyanezt teszitek. Állandóan mások lelkiismeretében áskáltok s a magatokét parlagon hagyjátok. De megbánjuk majd halálunk óráján, hogy annyit törődtünk másokkal s olyan keveset magunkkal! Magunkról kell számot adnunk és nem másokról... Gondoljunk magunkra! Naponta szemügyre kell vennünk lelkiismeretünket, mint ahogy kezünket is megnézzük, tiszta-e.”

„Állandóan két titkárunk van: a gonoszlélek, amely feljegyzi rossz cselekedeteinket, hogy vádolhasson bennünket s a jó angyal, aki felírja a jótetteket, hogy igazolhasson az ítéletkor. Mikor összes cselekedeteinket bemutatják Istennek, még a jobbak közt is kevés lesz igazán kedves előtte; hiszen annyi tökéletlenség, annyi önszeretet, emberi tekintet, érzéki öröm, viszonzatszolgálatra való titkos igény keveredik bele! Látszatra jók, de csak látszatra, mint a gyümölcs, amely sárgább és érettebb, de csak azért, mert férges.”

Ezekből a töredékekből kitűnik, hogy Vianney szent János azok közé a kedves szentek közé tartozik, akik szívesen ékesítettek fel mondanivalójuk szigorúságát a kifejezés egyszerű bájával; akár híveik kedvéért, akár azt a természetes hajlamot követve, amely a jókat a szép felé vonzza. Nem olyan közönséges és könnyű dolog szeretni a természetet, mint ahogy gondolnók. Ehhez ki kell lépni önmagunkból és előítélet nélkül szemlélni a külvilágot. Nem azok szeretik és ismerik a természetet, akik visszaélnek vele! Ezek legfeljebb megszenstelenítik. A természet igazi megbecsülésére¹ és szeretésére a sokat vádolt kereszténység tanít, mikor rámutat benne az Isten bölcsességének, hatalmának és szépségének nyomaira. Vianney mélyen hívő lelke a világban örök viszonylatokat fedezett fel, melyek a fizikai rendet összekötik az erkölcsivel, a természet titkait a hit titkaival. Hasonlóan használta fel a történelem adatait is. Számára a korok, események, emberek jelképek voltak és példázatok; jóslatok és teljesedések; hang, amely kérdez és válaszol; képek, amelyek egymást kiegészítik.

Milyen szép és megható például, ahogy Szent Elek legendáját Krisztus Urunk valószínűs jelenlétére alkalmazta. „Mikor Szent Elek édesanyja a 30 évig palotája lépcsőzete alatt lakó koldusnak kihűlt tetemében felismerte rég eltűnt fiát, így kiáltott fel: „Ó,

fiam, miért hogy ily későn ismertelek föl! ...” A lélek is, mikor az életből távozik és meglátja Azt, aki az Eucharishtiában lakott, s benne a sok nem ismert gyönyörűséget, szépséget, gazdagságot, így kiált fel: „Ó Jézus, életem, kincsem, szerelmem, miért hogy ily későn ismertelek föl!...”

Néha erkölcsi tanulságot és megfontolást vont le a friss eseményekből és körülményeikből is, melyek rá benyomást tettek.

Egyik nap ezt mondta: „Mivel Krisztus Urunk nem mutatja meg egész fönségét a legméltóságosabb Oltáriszentségben, tiszteletlenek vagytok vele szemben; pedig azért Ő az! Ő van köztetek!... Mint az a püspök, aki az utóbbi napokban itt volt; mindenki lökdöste... Hej, ha tudták volna, hogy püspök!...”

„Ifjúságunkat az ördögnek adjuk s csak a maradékot a jó Istennek, mert ő olyan jó, hogy azzal is megelégszik... Szerencsére nem mindenki tesz így. Volt itt egy fiatal hölgy, aki Franciaország egyik első családjából való. Ma reggel utazott el. Alig huszonhárom éves. Igen-igen gazdag... Felajánlotta magát áldozatul a bűnök kiengesztelésére és a bűnösök megtéréséért. Egy vasszögekkel telerakott övet visel, ezerféle önmegtagadást, önsanyargatást végez; szülei semmit sem tudnak minderről. Sápadt mint a papír. Ez a lélek szép,

kedves az Isten előtt, a világ végét az késlelteti, hogy még ilyenek vannak.”

„A napokban itt járt két protestáns lelkész, akik nem hittek Krisztus Urunk valóságos jelenlétében. Mondtam nekik: „Hiszik-e önök, hogy egy darab kenyér csak úgy magától föl tud emelkedni és ugyancsak magától valakinek, aki jön, hogy magához vegye, a nyelvére szállni?” — „Nem.” — „Tehát akkor nem is kenyér.” — Aztán hozzáfűzte: „Van valaki, akinek kétségei voltak a valóságos jelenlétről; azt mondta: „Mit lehet tudni? Nem biztos. Mi az az átváltoztatás? Mi történik az oltáron abban a pillanatban?” De hinni vágyott és kérte Szűz Máriát, hogy tudjon hinni. Nos, hallják csak, nem valahol történt, hanem előttem, velem: amint ez az ember odajött áldozni s még jó távolságra voltam tőle, a szentostya elszabadult az ujjaimból s magától szállt az ember nyelvére.”

Nem akarjuk száraz tanulmányba kényszeríteni az arsi plébános beszédeit, hitelemzéseit, úgyis ellenállnának minden boncolási kísérletnek. Álljanak itt úgy, amint ránk maradtak.

AZ ARSI PLÉBÁNOS HITELEMZŐ BESZÉDEIBEN

AZ ÜDVÖSSÉGRŐL

Sok keresztény van, ki azt sem tudja, hogy miért él a világon... „Istenem, miért is helyeztél ide a világba?” — „Hogy üdvözítselek.” — „És miért akarsz üdvözíteni?” — „Mert szeretlek.”

A jó Isten megteremtett minket és a világba helyezett, mert szeret; üdvözíteni akar, mert szeret... Hogy az ember üdvözüljön, meg kell ismernie Istent, szeretni és szolgálni kell őt. Ó, mily szép hivatás!... Mily jó, mily nagy dolog Istent megismerni, szeretni, szolgálni. Ez az egyetlen tennivalónk a földön. Elvesztett idő, amit másra fordítunk. Mindent egyedül az Istenért kell végeznünk, munkáinkat az ő kezébe kell letennünk... Ébredéskor ezt kell mondani: „Istenem, ma érted akarok dolgozni! Elfogadom, amit küldesz, hiszen Tőled jön. Fölaajánlom magam áldozatul. De lásd, Istenem, nélkülöd semmit sem tehetek; kérlek, segíts engem!”

A halál óráján mennyire sajnáljuk majd azt az időt, amit haszontalan fecsegésre, élvezetekre, semmittevésre fordítottunk a helyett, hogy megtettük volna a magunkét az önmegtagadásban, imában, jócselekedetekben; gondoltunk volna szegény magunkra, sírtunk volna szegény bűneinken! Akkor majd látjuk, hogy a mennyországért semmit sem tettünk.

Gyermekeim, milyen szomorú ez! A keresztények háromnegyed része csak azon dolgozik, hogy eleget tegyen testének, ennek a hullának, mely el fog rothadni a földben, de nem gondolnak szegény lelkükre, melynek vagy örökre boldognak, vagy örökre szerencsétlennek kell lennie. Nincs belátásuk és józan ítéletük! Ez megdöbbenő!

Nézd csak az embert! Gyötri, hajszolja magát, feltűnést kelt, úr akar lenni mindenki fölött, azt hiszi, hogy ő valaki; szinte oda kiáltja a napnak: „Hord el magad, majd én világítok helyetted.” Egyszer ez a kevély ember összeomlik egy marék hamuvá, melyet elsodor a víz patakon-folyón át egész a tengerig...

Látjátok, gyermekeim, gyakran elgondolom, hogy mi hasonlítunk ahhoz a kis csomó porhoz, melyet a szél összegyűjt az országúton: egy pillanatra fölkapja s aztán mindjárt el is szórja...

Mennyi testvérünk, nővérünk meghalt már. Ugy-e belőlük is maréknyi hamu lett?

Azt mondja a világ, hogy nagyon nehéz üdvözülni, pedig valójában nincs ennél könnyebb: megtartani Isten és az Egyház parancsait, kerülni a hét főbűnt, vagy ha úgy tetszik, tenni a jót és kerülni a rosszat: ennyi az egész.

A jó keresztények, akik dolgoznak lelkük megmentésén és üdvösségükön, mindig boldogok és megelégedettek. Már előre élvezik a mennyország örömét és boldogok lesznek az egész örökkévalóságon át. — Viszont a rossz keresztények, kik önmagukat ítélik kárhozatra, mindig elégedetlenek, szomorúak, boldogtalanok, mint a kövek és azok is lesznek az egész örökkévalóságon át. Látjátok, mily különbség!

Ime egy jó életszabály: csak olyasmit tenni, amit nyugodtan följajánlhatunk a jó Istennek. Nem ajánlhatunk föl neki rágalmazásokat, gyalázkodást, igazságtalanságot, haragtartást, káromlást, tisztátalanságot, hiúságot, táncot... Pedig a világban szinte mást sem tesznek.

Szalézi szent Ferenc a táncról beszélve, azt mondja, hogy annyiféle van, mint a gomba, de a legjobb sem ér semmit. Persze az anyák rámondják: „Ó, én vigyázok a lányaimra.” Vigyáznak a ruhájukra, de nem a szívükre. Akik házukban táncmulatságot rendeznek, rettenetes felelősséggel terhelik magukat Isten előtt: felelősek minden rosszért, ami történik: a rágalmazó, gonosz beszédekért, rossz

gondolatokért, féltékenykedésekért, gyűlöletért, bosszúért... Ó, ha jól megértenék ezt a felelősséget, sosem táncolnának. Éppen úgy, mint akik a rossz iratokat, rossz képeket, rossz szobrokat készítik. Ők is felelősek mindazért a rosszért, amit ezek a dolgok idéznek elő azon idő alatt, míg fönmaradnak... Rettentő ez a felelőség!

Látjátok, gyermekeim, gondolni kell rá, hogy van lelkünk, amelyet üdvözítenünk kell és van örökkévalóság, mely vár ránk. A világ, a gazdagság, gyönyörök, tisztelet, elmúlnak; a mennyország és pokol nem múlik el soha. Tehát legyünk ébren!

A szentek nem kezdték mind jól, de mind jól végezték. Mi rosszul kezdtük, végezzük legalább jól és egy napon majd találkozunk velük az égben.

ISTEN SZERETETE

Testünk a pusztulás edénye; csak a halál és a férgek számára van... és semmi több... És mégis inkább azon vagyunk, hogy ezt a testet elégítsük ki, mint hogy lelkünket gazdagítsuk, mely pedig oly nagy, hogy semmi sincs hozzá fogható, semmi, de semmi. Mert amint látjuk, úgy szerette az Isten, hogy nem akarta az állatok hasonlóságára teremteni, hanem teremtette saját képére és hasonlóságára. Ó, mily nagy az ember!

A szeretetből teremtett ember nem élhet szeretet nélkül: vagy Istent szereti, vagy ön-

magát és a világot. Lássátok, gyermekeim: a hitben van hiány... Ha az embernek nincs hite, akkor vak. Aki nem lát, az nem ismer, aki nem ismer, az nem szeret, aki nem szereti Istent, az önmagát szereti s ugyanakkor a saját örömeit. Ahhoz köti szívét, ami elmúlik, mint a füst. Nem ismerheti meg sem az igazságot, sem a jót; csak hamisságot ismerhet meg, mert ködben van és nincs világossága. Ha volna világossága, jól látná, hogy mindaz, amit szeret, csak az örök halált adhatja neki; ez már a pokol előíze.

Lássátok, gyermekeim, a jó Istenen kívül semmi sem állandó, semmi, de semmi! Talán az élet? Az elmúlik. Talán a szerencse? Az elhagy. Talán az egészség? Az leromlik. Talán a becsület? Azt megtámadják. Jövünk-megyünk, mint a szél... Minden elszáguld, mint egy nagy vonat... Minden elrohan... Istenem, Istenem, milyen szájalmasak, akik mindenhez odatapadnak, amijük van!... Odatapadnak, mert nagyon szeretik magukat, de nem szeretik magukat okosan. Az önszeretet és világ szeretete irányítja őket, midőn magukat és a teremtményeket jobban szeretik, mint az Istent. Innen van az, hogy sosem elégedettek, sosem nyugodtak, folyton nyugtalanoknak, folyton gyötrődnek, mindig föl van kavarva a lelkük.

Lássátok gyermekeim, a jó keresztény diadalszekéren járja végig a világ útját. Angyalok vonják a szekeret s Krisztus Urunk

kormányozza; a szegény bűnös pedig be van fogva életének kocsijába, a sátán ül a bakon és hatalmas ostorcsapásokkal hajtja előre.

Gyermekeim, a hit, remény és szeretet magában foglalja az ember minden boldogságát itt a földön. Ami a hitet illeti, hisszük mindazt, amit Isten ígért. Hiszük, hogy egy napon majd meglátjuk őt, hogy a miénk lesz és a mennyországban örökké boldogok leszünk vele. A remény által várjuk ezen ígéreteknek az eredményét: reméljük, hogy jutalmat nyerünk minden jócselekedetünkért, jó gondolatunkért, mert Isten számontartja még a jó vágyakat is. Mi kell még, hogy boldogok legyünk?

A mennyországban nem lesz többé hit és remény, mert szétfoszlik az értelmünket elhomályosító köd. Lelkünk megérti majd azt is, ami itt rejtve volt előtte. Nem remélünk többé semmit, mert minden a miénk lesz és az ember nem szokott reménykedni, hogy megszerez egy kincset, mely már az övé... Hanem a szeretet! Ó, az majd megrészeget minket, elmerülünk, belefeledkezünk az isteni szeretetnek ebbe a tengerébe, megsemmisülünk Jézus Szívének mérhetetlen szerelmében!... A szeretet is előíz; előíze a mennyországnak. Ha képesek volnánk fölfogni, érezni, ízlelni mindezt, mily boldogok lennénk! Az teszi oly szerencsétlenné az embert, hogy nem szereti Istent. Ó, ha behatolhatnánk a szavak értelmébe, mikor ezt imád-

kozzuk: „Istenem, hiszek, erősen hiszek, az-
az a legkisebb kétely és habozás nélkül. Hi-
szem, hogy mindenütt jelen vagy, hogy látsz,
hogy a szemed rajtam nyugtatod, hogy egy
napon én is meglátlak téged tiszta világos-
ságban, hogy élvezni fogom mindazt, amit
ígértél...! Istenem, remélem, hogy meg-
jutalmazol mindazért, amit érted tettem...!
Istenem, szeretlek, hiszen a szívem azért van,
hogy szeresselek...” A hitnek és a szeretet-
nek ez a fölindítása mindenre jó orvosság...!
Ó, ha megértenénk azt a nagy jót, hogy mi
egyáltalában szerethetjük Istent, állandó el-
ragadtatásban élnénk...

Ha egy fejedelem, egy uralkodó előhivat-
ná alattvalóját és ezt mondaná neki: „Bol-
doggá teszek. Élj állandóan mellettem, hasz-
nálhatod mindazt, ami az enyém, de vigyázz,
nehogy akaratom ellen tégy valamit.” Mily
gonddal és buzgósággal iparkodnék ez az alatt-
való eleget tenni uralkodójának! Isten ugyan-
ilyen előnyös ajánlatot tesz nekünk... és mi
nem gondolunk az ő barátságával, semmire
sem tartjuk ajánlatát... Mily nagy kár ez!

A TISZTA LÉLEK KIVÁLTSÁGAI

Semmi sincs oly szép, mint a tiszta lé-
lek!... Ha az emberek ezt megértenék, nem
veszíthetnék el tisztaságukat. A tiszta lélek
elszakad az anyagtól, a földi dolgoktól, sőt
önmagától is... A szentek ezért bánnak ke-
ményen a testükkel, ezért nem tesznek neki

eleget sokszor még a szükségesben sem, abban sem, hogy öt perccel később keljenek föl, hogy melegedjenek, hogy elfogyasszanak egyet-mást, ami kedvükre volna . . . Ime, amit a test veszít, azt a lélek nyeri meg, és amit a test nyer, azt a lélek veszi el.

A tisztaság az égből való. Istentől kell kérni. Ha kérjük, megkapjuk. Vigyázni kell, nehogy elveszítsük. A kevélység, érzékiség és minden más szenvedély ellen be kell zárni a szívünket, mint ahogy bezárjuk a kapukat, hogy senki be ne jöhessen. Mily öröm az őrangyalnak, ha tiszta lélek vezetése van rábízva! . . . Gyermekeim, mikor egy lélek tiszta, az egész mennyország szeretettel néz rá!

A tiszta lelkek képezik az Úr Jézus környezetét. Minél tisztább valaki a földön, annál közelebb lesz Istenhez a mennyben.

Mikor a szív tiszta, nem tud nem szeretni, mert megtalálta Istent, a szeretet forrását. „Boldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják az Istent”, mondja az Úr.

Gyermekeim, meg sem értjük, hogy mily hatalmas van Istennél a tiszta léleknek. Nem ő teszi az Isten akaratát, hanem Isten teszi az övét. Itt van például Mózes, ez a kiválóan tiszta lélek! Isten, mikor meg akarja büntetni a zsidó népet, így szól hozzá: „Ne kérj engem, mert haragomnak le kell sujtani a népre.” De Mózes könyörgött és Isten megkímélte népét; engedett és nem bírt ellenállni a tiszta lélek imájának. Gyermekeim!

a lélek, kit sosem mocskolt be az az átkozott bűn, megnyer a jó Istentől mindent, amit csak akar.

Három eszköz van a szüzesség megőrzésére: Isten jelenlétének gyakorlata, az ima és a szentségek. Segít még a jó könyvek olvasása is, mert ez táplálja a lelket.

Milyen szép is a lélek! Az Úr Jézus mutatott egyet Szent Katalinnak. Oly szépnek találta, hogy így szólt: „Uram, ha nem tudnám, hogy egy Isten van, ezt is annak gondoltam volna.” Isten képe úgy tükröződik a tiszta lélekben, mint a nap a vízben.

A tiszta lélek a Szentháromság csodálatának tárgya: Az Atya keze munkáját szemléli benne: „Ime az én teremtményem!” — mondja; a Fiú vére árát látja, mert valaminek az értékét árából ismerjük meg legjobban...; a Szentlélek benne lakik, mint templomában.

Megismerhetjük lelkünk értékét a sátán erőlködéséből is, mellyel el akarja veszíteni. A pokol összefog ellene, a mennyország mellé... Milyen nagy a lélek! — Hogy fogalmunk legyen nagyságunkról, gondoljunk gyakran a mennyországra, a Kálváriára és a pokolra.

Ha megértenénk, hogy mit tesz az, Isten gyermekének lenni, képtelenek volnánk rosszat elkövetni, olyanok volnánk, mint angyalok a földön. Isten gyermekei lehetünk!... Ó, gyönyörű méltóság!...

Milyen nagy dolog az is, hogy van szívünk és bár egészen kicsiny, mégis arra való, hogy Istent szeresse! Mily szégyenletes tehát, hogy az ember, kit Isten ily magasra helyezett, olyan mélyre tud süllyedni!

Mikor az angyalok föllázadtak Isten ellen, akkor az Isten, ez a jó Isten, látva, hogy nem tudják többé élvezni a boldogságot, melyért teremtette őket, megalkotta az embert és ezt a látható világot rendelte testének táplálására. Dehát a lelkét is csak kellett táplálni! Mivel teremtett dolog nem táplálhatja a lelket, mert szellem, Isten önmagát adta táplálására.

De az a nagy baj, hogy az emberek nem keresik ezt az isteni táplálékot, mely átsegítené őket az élet pusztaságán. Van, aki 50—60 évig táplálék nélkül hagyja lelkét. Éppen olyan ez, mintha egy ember terített és meg rakott asztal mellett éhen halna!

Ó, ha a keresztények képesek volnának megérteni Krisztus Urunk titkos nyelvezetét, mely ezt mondja nekik: „Szegénységed ellenére is közeli akarom látni azt a szép lelket, melyet magamért teremtettem. Oly nagy-nak alkottam, hogy csak én tudom betölteni. Oly tisztává tettem, hogy csak az én testem táplálhatja.”

Krisztus Urunk mindig megkülönböztetően bánt a tiszta lelkekkel. Lám, Szent János, a szeretett tanítvány a keblén nyugodott!... Szent Katalin is szűztiszta volt. Mikor meg-

halt, angyalok vitték testét a Sinai-hegyre, oda, ahol Mózes a parancsokat kapta. Isten ezzel a csodával meg akarta mutatni, hogy a tiszta lélekben kedve telik, hogy még a test is, mely részese volt a tisztaságnak, angyali temetést érdemel.

Isten szeretettel nézi a tiszta lelket, megad neki mindent, amit kér. Hogyan is állna ellen annak, aki mindent érte, vele s benne akar? Ezért megmutatkozik neki, ha keresi őt; eljön hozzá, ha hívja és egyesül vele. A tiszta lélek szinte kötve tartja Isten akaratát, mindenható az Úr Jézusnak jóságos Szíve által.

A tiszta lélek Istennel szemben olyan, mint a gyermek anyjával szemben: kedveskedik neki, átöleli, az édesanya pedig viszonzza kedveskedéseit és ölelését.

A SZENTLÉLEK

Gyermekeim, milyen szép az, hogy az Atya Teremtőnk, a Fiú Megváltónk, a Szentlélek pedig Nevelőnk!...

Az ember semmi önmagában, de sok a Szentlélekkel. Az ember magában egészen földi és egészen állati. Csakis a Szentlélek képes lelkét fölemelni és magasba ragadni. Miért szakadtak el úgy a szentek a földtől? Mert engedték magukat a Szentlélek által vezetni. Akiket a Szentlélek vezet, azoknak helyes fogalmaik vannak... Látjátok, hogy miért tud többet sok tudatlan a tudósoknál!

Mikor az erő és világosság Istene vezeti az embert, nem tévedhet el.

A Szentlélek világosság és erő. Ő teszi, hogy meg tudjuk különböztetni az igazat a hamistól, a jót a rossztól. Mint nagyítóüveg a tárgyakat, a Szentlélek nagynak láttatja velünk a jót és rosszat. A Szentlélekkel az ember mindent nagyban lát: látjuk Istenért végzett legkisebb cselekedeteink nagyságát és látjuk a legkisebb hibák nagyságát. Mint az óra nagyítójával tisztán látja az óra legkisebb kerékszerkezetét, a Szentlélek világosságával mi is kivesszük szegény életünk legapróbb részleteit is. Bizony a legcsekélyebb tökéletlenségek nagynak tűnnek föl és a legcsekélyebb bűnök elrettentenek.

Ezért nem vétkezett soha a Boldogságos Szűz: a Szentlélek megértette vele a bűn útálatosságát és ő félve félt a legkisebb hibától is.

Akikben a Szentlélek lakik, annyira ismerik szegény, nyomorult voltukat, hogy szinte nem is tudnak elbizakodni. Rendesen azok a kevélyek, akikben a Szentlélek nem lakik.

A világ fiai nem birtokolják a Szentlelket, vagy csak futólag van náluk, de nem rendez be otthont, a világ zaja távozásra készíteti.

A keresztyény, akit a Szentlélek vezet, tud különbséget tenni. Nem nehéz otthagynia a világ javait és keresni a mennyei javakat.

A világ szeme nem lát messzebb, mint a földi élet, ahogy az én szemem sem lát messzebb a falnál, mikor be van zárva a templomajtó. A keresztény szeme azonban ellát egész az örökkévalóság mélyéig.

Az olyan ember előtt, aki engedi magát vezetni a Szentlélek által, semminek látszik a világ. A világ előtt meg az Isten látszik semminek. Tehát fontos megtudnunk, hogy ki is vezet bennünket. Ha nem a Szentlélek, akkor jótetteinknek sincs tartalma, íze, zamata. Ha a Szentlélek, akkor meleg boldogság jár a jótettel... szinte meghalunk a gyönyörűségtől.

Akik a Szentlélekre hallgatnak, megtapasztalhatják bensejükben a boldogság minden fokát, viszont a rossz keresztények tövisen és éles köveken járnak.

Akiben a Szentlélek lakik, az Isten jelenlétében van és sosem unatkozik, mert szívéből szeretet árad.

A Szentlélek nélkül olyanok vagyunk, mint az utca köve... Végy egy követ az egyik kezedbe, másíkba meg vízzel telt szivacsot: szorítsd meg mindkettőt. A kőből semmi sem jön, a szivacs meg bőven ontja a vizet. A szivacs a lélek, melyet betölt a harmadik isteni személy, a kő meg a hideg és kemény szív, ahol nem lakik a Szentlélek.

Akiben a Szentlélek ott van, annak ízlik az ima és mindig rövidnek találja rá az időt. Isten jelenlétét sosem veszíti el. Az Oltári-

szezségben élő Krisztus előtt olyan a szíve, mint a szöllőfürt a sajtóban.

Az igazak szívében a Szentlélek kelti a gondolatokat s ő adja ajkukra a szavakat... Akiben a Szentlélek van, nem mond gonoszat, mert a Szentlélek minden gyümölcse jó.

A Szentlélek nélkül minden hideg: ha tehát érezzük, hogy elvész a buzgóságunk, csak gyorsan kilencedet kezdeni a Szentlélekhöz hitért és szeretetért... Lám, mikor lelki-gyakorlatot vagy magábaszállást tart az ember, tele van jó vágyakkal: ezek a jó vágyak a lelkünkön átvonuló Szentlélek fuvalma. Mindent megújítanak, mint a meleg szél, mely fölolvasztja a jeget és meghozza a tavaszt... Ti ugyancsak nem vagytok nagy szentek, mégis találtok perceket, mikor ízlelitek az imának és az Isten jelenlétének édes-ségét. A Szentlélek látogatása miatt van ez. Mikor nálunk a Szentlélek, kitágul a szívünk és fürdik az istenszeretben. A halat nem bántja, hogy túl sok a víz, a jó keresztényt sem bántja soha, hogy túl soká van a jó Istennel. Vannak, akiknek unalmas a val-lás; ez csak azért van, mert nincs bennük a Szentlélek.

Ha kérdeznénk a kárhozottaktól: „Miért vagytok a pokolban?“, ezt felelnék: „Mert ellenálltunk a Szentléleknek.” És ha a szenteket kérdeznénk: „Miért jutottatok a menny-országba?“, így felelnének: „Mert hallgat-tunk a Szentlélekre...” Mikor jó gondola-

taink támadnak, a Szentlélek látogat el hozzánk.

A Szentlélek erő. A Szentlélek tartotta fönnt Stilita szent Simont az oszlopon. Ő adott kitartást a vértanúknak. Nélküle elhullottak volna, mint a falevelek. Mikor meggyújtották alattuk a máglyát, a Szentlélek vette el a tűz melegét az istenszeretet forróságával.

Mikor a jó Isten elküldte Szentlelkét őrzésünkre, úgy tett, mint egy nagy király, aki miniszterére bizza egyik alattvalójának vezetését és ezt mondja neki: „Kísérd ezt az embert mindenüvé és vezesd vissza nekem ép egészségben.” Milyen jó az, gyermekeim, hogy a Szentlélek a kísérőnk. Van-e még egy ilyen jó vezető? ... És mondjátok, ki nem akarja őt követni! ...

A Szentlélek olyan, mint az az ember, ki nek pompás kocsija és lova van és ajánlkozik, hogy Párizsba visz minket. Csak azt kell mondanunk: igen és beszállhatunk. Igent mondani már csak könnyű dolog! A Szentlélek az égbe akar vinni minket. Csak mondjunk igent és engedjük, hogy vezessen.

A Szentlélek olyan, mint a kertész: munkálja lelkünket... A Szentlélek nekünk dolgozik.

Tegyük föl, hogy itt van egy puska. Heyles! Meg is van töltve. De hogy elsüljön, szikrának kell érni a puskaport... Éppígy vagyunk a jócselekedettel... A Szentlélek

tüze kell ahhoz, hogy csütörtököt ne mondjon minden igyekezetünk.

A Szentlélek megtelepszik az igazak lelkében, mint galamb a fészkében. A tiszta lélekben költi a jó vágyakat, mint galamb költi kicsinyeit.

A Szentlélek vezet bennünket, mint az anya vezeti kézenfogva kétéves kis gyermeket... mint a vakot vezeti az, aki lát.

A Szentlélek nélkül nem volnának üdvösek számunkra még a szentségek sem, melyeket Krisztus Urunk alapított. Nélküle még az Úr halála is haszon nélkül volna számunkra. Ezért mondta az Úr apostolainak: „Jobb nektek, hogy én elmenjek, mert ha én nem megyek el, a Vigasztaló nem jön hozzátok.” (Ján. 16, 7.) Szükséges volt a Szentlélek eljövetele, hogy megtermékenyítse a kegyelem vetését. Olyan ez, mint a búzaszem: elvetitek a földbe, de nap kell hozzá és eső, hogy kalászbá szökjék.

Minden reggel ezt kellene mondanunk: „Istenem, küldd el nekem Lelkedet, hogy megismertesse velem: ki vagyok én és ki vagy te!”¹

A SZENT SZŰZ

Az Atya örömmel tekint a Boldogasszony Szívére, mert kezének mesterműve és minden-

¹ Szent Ágoston kedvenc imája volt: „Noverim me, noverim te!” — „Bár ismerném meg magamat és ismernélek meg téged!”

ki szereti a maga alkotását, főképen, ha jó munkát végzett; a Fiú is szereti ezt a szívet, mint Édesanyját. Ebből a forrásból merítette a vért, melyen minket megváltott; a Szentlélek is, mert az ő temploma az.

A próféták Mária dicsőségét már születése előtt meghirdették. A naphoz hasonlították őt és valóban a Szűzanyát lehet is ködös időben megjelenő szépséges naphoz hasonlítani.

Jövedele előtt Isten haragja mint valami kard függött fejünk fölött, készen, hogy le-sujtson. Mihelyt a Szűzanya megjelent a földön, lecsillapult a harag... Nem tudta még, hogy ő lesz az Isten Anyja és kis korában bizonyára mondogatta: „Mikor láthatom meg azt a szépséges teremtményt, aki Isten Anyja lesz?”

A Szent Szűz kétszer szült minket: a megtestesülésben és a keresztnél, tehát kétszeresen is anyánk.

Gyakran hasonlítjuk őt földi anyához, pedig sokkal jobb a legjobb édesanyánál is, mert az megbünteti néhányszor gyermekét, ha bánatot okoz neki, sőt meg is veri; azt gondolja, hogy jót tesz vele, de a Szent Szűz nem így tesz: ő olyan jó, hogy mindig szeretettel bánik velünk és sohasem büntet.

Ennek a jó Anyának a szíve csupa jóság és irgalom. Egyetlen kívánsága, hogy boldognak lásson minket. Elég csak feléje fordulnunk, hogy meghallgatásra találjunk...

A Fiú ítél is, az Édesanyja csak szeretni tud.

Isten egész a halálig szeretett minket, mégis szent Szívében, mint isteni tulajdonság, ott van az igazságosság is. A Boldogságos Szűz szívében nincs más, csak irgalom... Fia meg akart büntetni egy bűnöst, de ő közbenjárt érte, megállította a pallost, kegyelmet kért a szegény bűnösnek: „Anyám, — mondja neki az Úr Jézus — neked semmit sem tudok megtagadni. Ha a pokolban lehetséges volna bánat, te még a pokolnak is kegyelmet nyernél.”

A Boldogságos Szűz Fia és mi közénk áll. Minél bűnösebbek vagyunk, annál nagyobb gyengédséget és részvétet tanúsít irántunk. Az a gyermek legkedvesebb az édesanya szívének, amelyik legtöbb könnyébe került. Nem a leggyöngébbhez, legelhagyatottabbhoz húz-e az édesanya? Az orvosnak a kórházban nem a legbetegbre van-e a legnagyobb gondja?

Mária szíve olyan gyöngéd irántunk, hogy az összes édesanyáké együttvéve csak jégdarab az övéhez képest.

Lássátok csak, mily jó a Szent Szűz. Nagy szolgálója, Szent Bernát gyakran mondogatta neki: „Üdvözlégy Mária... A jó édesanya egy napon feleletet adott: „Üdvözlégy Bernát fiam...”

Az Üdvözlégy sosem válik unalmassá.

Mikor földművelésről, kereskedelemről,

politikáról beszélgetünk, elúnjuk magunkat, de ha a Szent Szűzről beszélünk, ez mindig új.

A Szent Szűz tisztelete kedves és lelket tápláló.

A szentek mind nagy áhítattal voltak a Szent Szűz iránt; az égből minden kegyelem az ő kezén át jön.

Az ember nem szokott belépni házba a nélkül, hogy az ajtónyitóval ne beszélne. A Szent Szűz a mennyország ajtónyitója.

Mikor magas személynek akarunk valamit adni, olyan által küldjük, akit szeret, hogy így kedvesebb legyen az ajándék. Imádságunknak is egészen különös érdeme van, ha a Szent Szűz mutatja be, mert ő az egyetlen teremtmény, aki sosem bántotta meg Istent. Egyedül a Szent Szűz tartotta meg az első parancsot: „Csak Istent imádd és szeread teljes szívedből...”

Az Atya mindent megad, amit a Fiú kér tőle. Éppen így megad a Fiú is mindent, amit Édesanyja kér.

Mikor illatszer éri kezünket, mindent beillatosítunk, amihez csak érünk. Imáinkat bocsássuk át a Szent Szűz kezén, ő beillatosítja.

Azt gondolom, hogy a Szent Szűznek csak a világ végén lesz nyugta, mert amíg a világ tart, mindenfelé hívják őt... A Szent Szűz olyan, mint egy sokgyermekes édesanya. Folyton azzal van elfoglalva, hogy egyiktől a másikhoz menjen.

A VASÁRNASZENTELÉS

Ti csak dolgoztok, dolgoztok, gyermekeim, de amit gyűjtötök, romlására van lelketeknek, testeteknek.

Ha megszólítanánk azt, aki vasárnap dolgozik: „Mit csinálsz?” Ezt felelhetné: „Azon vagyok, hogy eladjam lelkemet az ördögnek, hogy megfeszítsem Krisztus Urunkat és megtagadjam keresztségi fogadalmamat. Én már a pokolé vagyok... Majd sírnom kell az egész örökkévalóságon át ilyen hitványság miatt...” Mikor vasárnap fuvarozni látok valakit, arra gondolok, hogy lelkét fuvarozza a pokolba...

Ó, hogy téved számításában, aki vasárnap is dolgozik azért, hogy több pénzt szerezzen, vagy többet végezzen! Két-három frank megéri a kint, melyet önmagának készít az, aki megsérti a jó Istent? Azt gondoljátok, hogy minden a ti munkátoktól függ? Egyszer csak jön a betegség, a szerencsétlenség... Olyan kevés kell hozzá! Egy vihar, egy jég-eső, egy fagy. A jó Istennek minden a kezében van; bosszút állhat, amint neki tetszik; az eszközök nem hiányoznak neki. Nem Ő-e mindig az erősebb? Nem úgy van-e rendjén, hogy övé legyen az utolsó szó?

Volt egy asszony, aki eljött fölmentést kérni a plébánostól, hogy vasárnap szénát gyűjthessen. „Dehát ez nem szükséges, — mondja a plébános — a maga szénája nincs veszélyben.” Az asszony ellenkezett: „Hát

azt akarja, hogy veszni hagyjam termésemet?” Meghalt szegény, még aznap este... Nagyobb veszélyben volt ő, mint a termése...

„Fáradozzatok, de ne olyan eledelért, mely veszendő, hanem azért, mely megmarad az örök életre...” (Ján. 6, 27.) Mit használ majd, hogy vasárnap dolgoztatok? Mikor távoztok a földről, minden olyan marad, amilyen volt; nem visztek el semmit. De ha az ember a földhöz tapad, nem esik jól az elválás!... A mi első célunk Istenhez jutni; egyes-egyedül ezért vagyunk a földön.

Testvéreim, vasárnap meg kellene halni és hétfőn föltámadni.

A vasárnap Isten vagyona; ez az ő saját külön napja, az Úr napja. Ő hozta létre a hét minden napját, valamennyit fönnttarthatta volna magának, de hatot nektek adott, egyedül a hetediket tartotta meg. Mi jogn nyúltok ti ahhoz, ami nem a tiétek? Hiszen tudjátok, hogy a lopott jószág sosem jó. Az a nap, melyet az Úrtól loptok, semmi hasznót sem hajt. Két eszközt ismerek arra, hogy valaki egészen biztosan elszegényedjék: vasárnap dolgozni és másét elvenni.

ISTEN IGÉJE

Gyermekeim, nem kis dolog az Isten igéje. A mi Urunk legfontosabb mondata apostolaihoz ez volt: „Elmenvén tanítsatok...” Ezzel meg akarta mutatni, hogy a tanítás mindennél előbbre való.

Honnan ismerjük meg vallásunkat, gyermekeim? A tanításból, melyet hallgatunk. Mi adja meg nekünk a bűntől való irtózást... mi teszi, hogy megértsük az erény szépségét... mi oltja belénk a mennyország vágyát? A tanítás. Mi ismerteti meg az édesapákkal, édesanyákkal gyermekeik iránti, és a gyermekekkel a szülők iránti kötelességeiket? A tanítás.

Gyermekeim, miért oly vakok és tudatlanok az emberek? Mert semmibe se veszik az Isten ígét. Van aki egy Miatyánk-Üdvözleget sem mond el, hogy kérné a jó Istentől a komoly figyelem és üdvös okulás kegyelmét.

Azt gondolom, gyermekeim, hogy aki nem úgy figyel Isten szavára, amint kell, nem fog üdvözülni, mert nem fogja tudni, hogy mit kell tennie az üdvösségért. Ellenben a hitben jártas embernél mindig kéznél van a mentőeszköz. Bármennyire eltévelyeg is a gonoszság útján, mindig van remény, hogy előbb-utóbb visszatér a jó Istenhez. Ha más-kor nem, hát legalább a halál óráján. De aki járatlan a hitben, az olyan, mint az ájult, vagy mint a halálos beteg, ki nincs már eszméleténél. Nem ismeri sem a bűn rettentő voltát, sem az erény értékét. Egyik bűnből a másikba zuhan, mint a sárban fetrengő részeg.

Ime, gyermekeim, Krisztus Urunk mennyire becsülte Isten ígét: az asszonynak, aki fölkiáltott a tömegből: „Boldog a méh, mely

téged hordozott, és az emlők, melyeket szoptál”, így felelt: „Sőt, inkább boldogok, kik Isten ígéjét hallgatják és megőrzik azt.” (Lk. 11, 28.)

Krisztus Urunk ezt mondta: „Én vagyok ... az igazság.” Tehát nem tesz különbséget szavai és önmaga között. Nem tudom, hogy melyik nagyobb rossz: mise alatt nem figyelni vagy hitoktatás alatt. Nem látok különbséget. A mise alatt veszni engedjük Krisztus Urunk halálának és szenvedésének érdemeit, a hitoktatás alatt veszni engedjük szavát, mely nem más, mint ő maga. Szent Ágoston azt mondja, hogy ez épp olyan rossz, mintha átváltozás után vennénk a kelyhet és kiöntenénk a lábunk elé.

Gyermekeim, szemrehányást teszünk magunknak, ha misét mulasztunk, mert ez súlyos bűn, ha saját hibánkból történik, de ha szentbeszédet mulasztunk, nem szoktunk aggodni. Nem gondolunk rá, hogy ezáltal súlyosan is megbánthatjuk Istent. Majd más-képen fogtok vélekedni az ítélet napján, amikor a jó Isten mondja: „Adj számot a szentbeszédekről és hitoktatásokról, melyeket meghallgattál és amelyeket meghallgathattál volna! ...”

Gyermekeim, van aki elmegy a szentbeszédről, nevet, nem figyel; sokan okosabbnak gondolják magukat, mintsem hogy hitoktatásra jöjjenek ... Azt gondoljátok, gyermekeim, hogy majd az ítélet is ilyen könnyen

megy? Ó, nem! Az nagyon is komoly lesz! A jó Isten egészen másképp kér majd számot.

Lám-lám, milyen szomorú dolog az, hogy apák, anyák kívülmaradnak a szentbeszéd alatt, pedig kötelességük tanítani gyermekeiket. De hogyan gondoljátok, hogy gyermekeik hallgatnak rájuk, mikor ők maguk sem tanultak? Bizony, ez a pokol felé visz... Milyen kár ez!

Gyermekeim, észrevettem, hogy soha máskor nem kívánjátok úgy az alvást, mint éppen a szentbeszéd alatt... Erre azt mondjátok: „Nagyon álmos vagyok...” Bezzeg ha hegedűt vennék a kezembe, senki sem gondolna alvásra, mindenki mozgolódnék, mindenki csupa figyelem volna...

Ó, gyermekeim, az emberek mégcsak meghallgatják azt a papot, aki tetszik nekik, de ha olyan jön, aki nem tetszik, azt nevetésig tárgyává teszik... Nem volna szabad ennyire emberi módon viselkedni. Nem a „hullát”¹ kell nézni. Akárki legyen is az a pap, mindig csak eszköz, melyet a jó Isten arra használ, hogy általa elhintse igéit. Ti a bort tölcserrel szoktátok töltögetni: akár aranyból, akár rézből legyen is a tölcser, a jó bor mindig jó bor marad.

Vannak, akik sokféle változatban mindenre csak ezt ismételgetik: „Igen, a papok azt mondják, amit akarnak!” Nem, gyermekeim, a papok nem azt mondják, amit

¹ Így hívta az arsi plébános saját testét.

akarnak, hanem azt mondják, ami az Evangéliumban van . . . A papok, akik előttünk éltek, azt mondták, amit mi mondunk s akik utánunk jönnek, szintén azt fogják mondani . . . Ha mást mondanánk, a püspök úr nem engedne prédikálni. Nem mondunk mást, mint amit Krisztus Urunk hirdetett.

Gyermekeim, mindjárt fölhozok egy példát, amely mutatja, mit tesz az: nem hinni, amit a papok mondanak. Volt két katona. Elmentek egy községbe, ahol éppen misszió volt. Egyikük azt indítványozta, hogy menjenek el a beszédre. El is mentek. A misszionárius a pokolról szólt. „Hiszed, amit ez a pap mond?” — kérdezte az egyik, aki még nem vadult el egészen. „Nem, — felelte a másik — inkább azt hiszem, hogy maszlag az egész és az emberek megfélemlítésére való.” — „Én hiszek — felelte a másik. — Sőt be is bizonyítom neked, hogy hiszek. Otthagynom a katonaságot és kolostorba lépek.” — „Tőlem mersz, ahová akarsz, én folytatom az utamat.” Egyszer aztán, amint folytatta útját, beteg lett és meghalt. A másik, aki kolostorban volt, megtudta a halálhírt és buzgón imádkozott Istenhez, hogy mutassa meg neki, milyen állapotban halt meg a bajtársa. Egy nap, amint imádkozott, megjelent neki a bajtárs; fölismerte és megkérdezte tőle: „Hová jutottál?” — „A pokolba, elkárhoztam.” — „Szerencsétlen! Most már elhiszed, amit a missziós pap mondott?” — „Igen, hiszem! A pa-

pok nem túloznak; századrészét sem mondják annak, amit nekünk itt el kell szenvednünk.”

Kedves gyermekeim, gyakran elgondolom, hogy a kárhozott keresztények legnagyobb része kellő oktatás hiánya miatt kárhozott el... Az emberek rosszul ismerik vallásukat. Vegyünk például valakit, akinek napszámba kell járnia. Az a gondolata támad, hogy bűnbánatot tart és az éjszaka felét imádságban tölti. Ha kellő oktatásban lett volna része, ezt mondaná: „Nem, ezt nem szabad megtennem, mert holnap nem tudom teljesíteni kötelességemet. Álmos leszek és a legkisebb dolog miatt türelmetlenkedem. Egész nap rossz kedvem lesz és feleannyit sem tudok majd dolgozni, mintha aludtam volna az éjjel; ezt nem szabad megtennem...” Vagy tegyük föl, gyermekeim, hogy egy cselédnek az a gondolata támad, hogy bőjtöljön, pedig egész nap kint kell ásnia, vagy kapálnia a szántóföldön. Ha ez a cseléd kellőképpen ki volna oktatva, ezt mondaná: „De ha ezt megteszem, nem tudok eleget tenni a gazdámnak.” Hát akkor mibe kezdjen? Másképpen tartson bőjtöt és másképpen tagadja meg magát. Megmondom, mit csináljon: viselkedjék mindig úgy, hogy Isten nagyobb dicsőségét szolgálja.

Például, ha valaki mást nyomorban tud és vesz a szüleiéből, hogy a nyomorgón könynyítsen, biztosan sokkal jobban tenné, ha kérne, mintha venne. Ha szülei elutasítanak,

kérje a jó Istent, hogy indítsa meg valami gazdagnak a szívét és ez adjon alamizsnát az ő helyében.

A hitében jártas embernek mindig van két útmutatója: a jótanács és az engedelmeség.

AZ IMA

Lássátok, gyermekeim, a keresztény ember kincse nem a földön van, hanem az égben. Igen, legyen tehát a szívünk is ott, ahol a kincsünk.

Az ember legszebb feladata imádkozni és szeretni... Imádkozzatok és szeressetek, mert ez az ember boldogsága a földön!

Az ima nem más, mint egyesülés az Istennel. Mikor az ember szíve tiszta és egyesül az Istennel, úgy érzi, mintha balzsam volna benne, valami édesség, amely megrészeget, valami világosság, amely elvakít. Ebben a belső egyesülésben Isten és a lélek olyan mint két egybeolvasztott viaszdarab: nem lehet őket elválasztani. Oly szép Istennek ez az egyesülése kicsiny teremtményével. Oly nagy kitüntetés, hogy föl sem foghatjuk.

Megérdemeltük volna, hogy ne tudjunk imádkozni, de Isten jóságában megengedte, hogy beszélhessünk vele. Imánk olyan, mint a tömjénfüst, melyet nagy kedvvel fogad. Gyermekeim, kicsiny a szívetek, de az ima kitágítja és képessé teszi Isten szeretetére... Az ima a mennyország előíze;

a paradicsomkertből maradt itt. Sosem hagy minket vigasztalás nélkül. Méz, amely leszáll a lélekbe és mindent megédesít. A jól végzett imádságban eltűnik a szenvedés, mint a hó a napsütésben.

Az ima alatt gyorsan röpül az idő és oly kellemesen, hogy észre sem vesszük múlását. Tudjátok, mikor Bresse-be mentem, — abban az időben volt ez, mikor a ti szegény plébánostok szinte merő betegség volt — egész úton imádkoztam a jó Istenhez... Mondhatom, egyszerűen eltűnt az idő.

Az ember lát olyanokat, akik egészen elmerülnek az imában, mint a hal a vízben, mert egészen a jó Istenhez tartoznak. Nincs szívében semmi akadály. Hogy szeretem ezeket a nagyvonalú lelkeket!... Assisi szent Ferenc és Szent Kolet látták Krisztus Urunkat és úgy beszélgettek vele, mint mi egymással. Bezzeg, mi hányszor jövünk a templomba s nem is tudjuk, hogy mit fogunk ott tenni, mit fogunk ott kérni! Pedig mikor az ember valakihez elmegy, nagyon jól szokta tudni, hogy miért megy... Van, aki szinte azt mondja a jó Istennek: „Pár szót akarok szólni hozzád, hogy lerázzalak a nyakamról.” Gyakran gondolok rá, hogy mikor Krisztus imáadására jövünk, mindent megkaphatnánk, amit csak akarunk, ha élő hittel és tiszta szívvel kérnénk tőle. Csakhogy lám!... mi hit nélkül, remény nélkül, vágyakozás és szeretet nélkül élünk...

Két hang van az emberben: az angyal hangja és az állat hangja. Az angyal hangja az ima, az állaté a bűn...

Akik nem imádkoznak, olyanok mint a vakond, melynek egyedüli gondja, hogy lyukat ásson magának és elrejtőzzék benne. Ezek egészen földiesek, állatiasak, másra sem gondolnak, mint a mulandókra... akárcsak az a fösvény, akit az utolsókenet szentségével láttak el. Mikor csókra nyujtották neki az ezüst feszületet, megszólalt: „Az a kereszt legalább 60 dekát nyom.”

Ha a mennyországban egy nap imádság nélkül múlna, nem volna az többé mennyország; és ha a szegény kárhozottak szenvedéseik közt imádkozhatnának, nem volna többé pokol számukra. Sajnos, bár volt szívük, hogy szeressék Istent, volt nyelvük, hogy áldják őt, és ez is lett volna a rendeltetésük... mégis kárhozatra adták magukat s átkozódnak az egész örökkévalóságon át. Ha remélhetnék, hogy egyszer majd legalább egyetlen percig imádkozhatnak, oly türelmetlenül várnák a percet, hogy ez megédesítené kínjaikat.

Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben... Ó mily jó, gyermekeim, hogy Atyánk van a mennyben. — Jöjjön el a te országod!... Ha én uralomra juttatom szívemben a jó Istent, ő uralomra segít engem a maga dicsőségében. — Legyen meg a te akaratod... Semmi sincs, ami oly vigasztaló és oly töké-

letes volna, mint megtenni Isten akaratát... Hogy jól elvégezzük dolgunkat, úgy kell végezni, amint Isten akarja, teljesen összeforrvan szándékával. — *Mindennapi kenyerünket adjad nekünk ma...* Két részből állunk: testből és lélekből. Kérjük a jó Istent, hogy táplálja szegény „hullánkat” és Ő azzal felel, hogy előteremt a földön mindent, ami csak megélhetésünkhöz szükséges... De kérjük, hogy táplálja lelkünket is, mely szebb minden másnál. A föld túl kicsiny ahhoz, hogy lelkünket jól tartsa. Az egyedül Istent éhezi, azt egyedül Isten képes kielégíteni. És lám, a jó Isten nem félt, hogy túl sokat tesz, ha a földre jön és testet vesz magára, hogy ez a test tápláléka legyen lelkünknek. „Az én testem — mondja Krisztus Urunk — valóban étel... A kenyér, melyet én adok, az én testem, a világ életéért.”

A lélek kenyere itt van az oltáron. Az oltárszekrény a keresztények éléskamrája... Mily szép ez, gyermekeim! Mikor a pap föl tartja az ostyát és ti áldozni jöttök, azt mondhatjátok magatokban: Ime, az én enni valóm. Gyermekeim, túl nagy a mi jólétünk!... Milyen kár, hogy csak az égből tudjuk majd megérteni!

A PAP

Gyermekeim, mi papok föl vettük az egyházi rend szentségét. Úgy látszik, hogy senki

sem törődik köztetek ezzel a szentséggel, pedig az egész világnak fontos. Ez a szentség egészen az Istenig emeli föl az embert. Ki a pap? Ember, aki Istent helyettesíti; ember, ki Isten teljhatalmával van fölruházva. „Menjetelek, — mondja Krisztus Urunk a papoknak — amint engem küldött az Atya, én is küldelek titeket...” „Minden hatalom nekem adatott mennyben és a földön. Elmenvén tehát tanítsatok minden népet...” „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg.”

Mikor a pap föloldoz, nem mondja: „Isten megbocsát neked”, hanem így szól: „Én föloldozlak téged.” Az átváltozásnál nem mondja: „Ez Krisztus Urunk teste”, hanem így szól: „Ez az én testem.”

Szent Bernát azt mondja, hogy mindent Mária által kapunk, de mondhatnánk azt is, hogy mindent a pap által kapunk. Igen! Minden vigasztalást, minden kegyelmet, minden égi adományt.

Ha nem volna miénk az egyházi rend szentsége, nem volna miénk Krisztus Urunk sem. Ki helyezi őt oda a tabernákulumba? A pap. Ki fogad benneteket, midőn beléptek az életbe? A pap. Ki táplálja a lelketeket, hogy ereje legyen megtenni a zarándokutat? A pap. Ki készíti elő, hogy Isten előtt megállhasson és ki mossa meg először Jézus Krisztus vérében? A pap és mindig csak a pap. És ha a lélek bűnt követ el, meghal, ki fogja

föltámasztani? Ki adja vissza neki a meleget és a békét? Újra csak a pap. Nem gondolhatok Isten egyetlen jótéteményére sem a nélkül, hogy közben a papnak a képével ne találkozzatok.

Menjetek gyónni a Szent Szűzhöz, vagy egy angyalhoz: föloldoz-e benneteket? Nem. Adhatja-e Krisztus Urunk szent testét és vérért? Nem. A Szent Szűz nem teheti, hogy isteni Fia leszálljon az ostyába. Lehet itt nektek 200 angyal is, nem tudnak föloldozást adni, de a pap, még a legegyszerűbb is, tud. Hatalma van ezt mondani: „Menj békével, föloldozlak bűneidtől.”

Milyen nagy is a papi méltóság!

A pap is csak az égben fogja megérteni nagyságát... Ha itt a földön megértené, belehalna; nem a félelem, hanem a szeretet miatt...

Isten többi jótéteménye semmit sem használna a pap nélkül. Mire volna jó nektek egy teli ház arany, ha senki sem tudná kinyitni az ajtót? Az égi kincsek kulcsa a papnál van; ő nyit ajtót, ő a jó Isten sáfára, javainak kiosztója.

Pap nélkül semmit sem használna Krisztus Urunk szenvedése. Nézzétek a pogány népeket: mit használt nekik Krisztus Urunk halála? Sajnos, nem lehet részük a megváltás jótéteményében, mert nincsenek papjaik, hogy az Úr vérének érdemeit számukra is hozzáférhetővé tennék.

A pap nem önmagáért pap, nem önmagának adja a föloldozást, nem önmagának szolgáltatja ki a szentségeket, nem önmagáért van, hanem értetek.

Isten után a pap minden... Hagyjatok egy plébániát húsz évig pap nélkül és állatok fognak imádni az emberek...

Ha a missziós atya és én együtt elmenénk innen, azt mondhatnátok: „Mi különös van a mi templomunkban? Nincs mise, nincs ott Krisztus Urunk, imádkozzunk otthon...”

Ha el akarják pusztítani a vallást, a papokat kezdik üldözni, mert ahol nincs pap, ott nincs áldozatbemutatás; ahol nincs áldozat, ott nincs vallás.

Ha templomba hív a harangszó és valaki kérdezné: „Hová mentek?”, így felelhetnétek: „Megyek táplálni a lelkemet.” És ha valaki az oltárszekrényre mutatva kérdezné: „Mi ez az aranyozott ajtó?”, mondhatnátok: „Éléskamra; ez az én lelkem éléskamrája.” — „Kinél van a kulcsa, ki a szétosztó, ki készíti el a lakomát, ki szolgál föl az asztalnál?” — „A pap.” — „És mi az étel?” — „Krisztus Urunk drága teste és vére...” Istenem, Istenem, mennyire szeretsz minket!...

Ime, mily nagy a pap hatalma! A pap szava Istenné változtat egy darabka kenyeret. Ez több, mint világot teremteni. Valaki csodálkozva mondta: „Hát Szent Filoména en-

gedelmeskedik az arsi plébánosnak?”¹ Hát csak ő is engedelmeskedhetik, ha maga az Isten engedelmeskedik.

Ha találkoznék egy pappal, meg egy angyallal, a papnak köszönnék előbb, mert az angyal csak barátja az Istennek, de a pap helyettese... Szent Teréz megcsókolta a pap lábanyomát...

Mikor papot láttok, ezt kellene mondani magatokban: „Itt van, aki engem Isten gyermekévé tett, aki a keresztség által megnyitotta számomra az eget, aki vétkeimtől megtisztított, aki lelkemnek megadja táplálékát...” Templom láttára pedig kérdezhetitek: „Mi van ott benn?” és felelhettek: „Krisztus Urunk teste.” — „Miért van ott?” — „Mert itt járt egy pap és misét mondott.”

Milyen öröm fogta el az apostolokat Krisztus Urunk föltámadása után a Mester láttára, kit annyira szerettek! Így kellene örülnie a papnak is, mikor látja és kezében tartja Krisztus Urunkat... Az emberek értékesnek tartják a tárgyakat, melyeket Lorettóban a Szent Szűz és a kis Jézus szobájához érintettek. De nem drágábbak-e a pap ujjai? Ezek Jézus Krisztus imáadásraméltó testét érintették, ezek a kehelybe nyúltak, ahol az Ő vére volt, s a cibóriumba, hol az Ő teste pihent!

A pap Jézus Szívének szeretete. Mikor pa-

¹ Csodatetteinél azzal védekezett az alázatos plébános, hogy nem az ő, hanem Szent Filoména közbenjárására történt a dolog, ő csak hozzá imádkozott.

pot láttok, gondolatok a mi Urunk Jézus Krisztusra.

A SZENTMISEÁLDOZAT

Minden jócselekedet együttvéve sem ér föl a szentmiseáldozattal; mert a jócselekedet az ember műve, a mise pedig Isten műve. Ehhez hasonlítva a vértanúság semmi. A vértanúság az ember áldozata, melyet élete árán készít az Istennek, a mise az Isten áldozata, melyet saját testéből és véréből készít az embernek.

Nagy-nagy dolog papnak lenni! Ha a pap ezt megértené, belehalna... Isten engedelmeskedik neki! Kimond öt szót, és Krisztus Urunk lejön az égből és lakást vesz egy kicsiny ostyában. Mikor Isten az oltárra tekint, ezt mondja: „Ez itt az én szeretett Fiam, ki-ben nekem kedvem telik.” Semmit sem tud megtagadni, ha ennek az áldozatnak érdemeire hivatkozunk. Ha volna hit az emberekben, meglátnák Istent a papban, amint elrejtőzik, mint világosság az ablak mögé, mint bor a vízben, ha összevegyítik.

Mikor az átváltozás után kezemben tartom Krisztus Urunkat, s ha akkor a kishitűség órája van rajtam és csak pokolra látom magam méltónak, ezt mondogatom: „Ha legalább magammal vihetném! A pokol édes lenne az Ő közelében. Nem bánnám én, ha az egész örökkévalóságban ott kellene is maradnom, az már nem volna többé pokol; a szere-

tet lángjai kioltanak az igazságosság készítette lángokat.”

Milyen gyönyörű szép is az, hogy Krisztus Urunk az átváltozás után éppen úgy jelen van itt, mint az égben. Ha az ember jól megértene ezt a titkot, meghalna a szeretettől. Isten kímél minket, mert gyöngék vagyunk.

Egy pap az átváltozás után egy kicsit kétkedett, hogy az ő néhány szava elég lenne Krisztus Urunkat lehozni az oltárra. Abban a pillanatban látja, hogy az ostya és az alatta lévő vászon egész piros a vértől.

Ugy-e, ha azt mondanák nekünk: „Ebben és ebben az órában föl fognak támasztani egy halottat”, gyorsan futnánk megnézni! De nem jóval nagyobb csoda-e a halottföltámasztásnál az átváltozás, amely a kenyeret s bort kicseréli Isten testével és vérével? Legalább negyedórát kellene fordítanunk az előkészületre, hogy jól hallgassuk a szentmisét. Meg kellene semmisülnünk a jó Isten előtt az ő mélységes megsemmisülésének példájára, melyet az Eucharishtiában látunk. Lelkiismeretvizsgálatot kellene tartanunk, mert a jó misehallgatáshoz a kegyelem állapotában kell lenni.

Ha az emberek ismernék a szentmiseáldozat értékét, vagy még inkább, ha volna hitük, nagyobb buzgósággal vennének részt benne.

Gyermekeim, emlékezzetek csak vissza annak a szent papnak történetére, amit egyszer el is mondtam már nektek. A barátjáért imád-

kozott. Isten tudtára adta neki, hogy a tisztító-tűzben van. Azt gondolta erre, hogy jobbat nem tehet, mint ha bemutatja érte a szent-miséáldozatot. Az átváltozás utáni pillanatban ujjai közé vette az ostyát és így szólt: „Mindenható örök Atya, cseréljünk most. Nálad van a tisztító-tűzben szenvedő barátom lelke, én pedig Fiadnak a testét tartom kezemben. Te szabadítsd meg a barátomat, én viszont följánlom neked Fiadat halálának és szenvedésének minden érdemével együtt.”

És valóban, az Úrfölmutatáskor látta barátjának dicsőségtől ragyogó lelkét, amint föl szállt a mennybe.

Tudjátok mit, gyermekeim?! Ha valamit meg akarunk kapni a jó Istentől, tegyük ugyanezt. A szentáldozás után ajánljuk fel neki szeretett Fiát, halálának és szenvedésének minden érdemével együtt. Semmit sem tagadhat meg tőlünk.

KRISZTUS URUNK VALÓSÁGOS JELENLÉTE AZ OLTÁRISZENTSÉGBEN

Krisztus Urunk itt van elrejtve, várja, hogy látogatására jöjjünk és elébe terjesszük kéréseinket. Látjátok, milyen jó! Alkalmazkodik a mi gyöngeségünkhöz... Ha majd győzelmesen és diadallal az égbe érünk, meglátjuk őt teljes dicsőségében. Ha most jelenne meg előttünk ilyen dicsőséggel, közeledni sem mernénk hozzá. Azért inkább elrejtí magát, úgy tesz, mintha börtönben volna és azt

mondja: „Nem láttok ugyan, de ez nem is fontos. Csak kérjétek amit akartok, megadom nektek.” Itt van ő szeretetének szentségében. Szüntelenül sóhajt és közbenjár mennyei Atyjánál a bűnösökért. És milyen sértésnek nem teszi ki magát, csak azért, hogy köztünk maradhasson? Itt van, hogy vigasztaljon minket, tehát nekünk is gyakran meg kell látogatnunk Őt. Milyen kedves neki az a negyedóra, melyet foglalkozásainktól vagy haszontalanságainktól elvonunk, hogy eljyjünk őt imádni, látogatni, vigasztalni a sok méltatlanságért, mely éri. Mikor látja, mint jönnek buzgó sietséggel tisztalelkű hívei, mosolyog rájuk... És azok azzal az egyszerűséggel, amely neki úgy tetszik, bocsánatot kérnek tőle minden bűnért, megbántásért, hálátlanságért... Milyen boldogságot találunk ott az Isten jelenlétében, midőn egyedül vagyunk lábainál a szent oltárszekrény előtt!... „Rajta, kettőzzük meg a buzgóságot. Hiszen azért vagyunk, hogy Istent imádjuk. Tekintete rajtunk pihen.”¹ Az Üdvözítő annyira szeret minket, hogy mindenütt csak minket keres!...

Tegyétek meg, gyermekeim, hogy midőn éjjel fölébredtek, odahelyezkedtek lélekben az oltár elé és elmondjátok Krisztus Urunknak: „Istenem, íme itt vagyok! Jöttem, hogy imádjalak, dicsőítselek, áldjalak; köszönetet mondjak neked, szeresselek téged és őrséget álljak előtted az angyalokkal!...” Mondjá-

¹ Francia templomi ének.

tok el az ismert imádságokat, vagy ha nem bírnátok imádkozni, rejtőzzetek őrangyalotok mögé és bízzátok rá, hogy imádkozzék helyetetek is...

Gyermekeim, mikor a templomba léptek és keresztet akartok vetni a szenteltvízzel, figyeljete az oltárszekrényre: Krisztus Urunk félig kinyitja, hogy ugyanabban a pillanatban megáldjon titeket...

Ó, ha angyalszemünk volna és látnánk Krisztus Urunkat, amint jelen van az oltáron és néz minket, mennyire tudnánk szeretni Őt! Nem akarnánk többé elszakadni tőle, mindig ott maradnánk lábainál: ez volna a mennyország előíze; minden más ízét vesztene számunkra. De lám!... Kevés bennünk a hit! Szegény vakok vagyunk! Kőd van a szemünk előtt és egyedül a hit tudná eloszlatni ezt a ködöt. Gyermekeim, valahányszor kezemben tartom Krisztus Urunkat és a jó Isten áldást ad rátok, kérjétek hát, hogy nyissa meg lelki szemeiteket. Mondjátok ti is, mint a jerikói vak: „Uram, add, hogy lássak.” Ha komolyan mondjátok neki: „Add, hogy lássak”, biztosan elnyeritek, amire vágytok, mert Ő csak a ti javatokat akarja. Keze tele van kegyelemmel, nézi, hogy kiknek adja. Fájdalom, senkinek sem kell... Mily érzéketlenség!... Mily hálátlanság!... Gyermekeim, nagy szerencsétlenségünk, hogy mindezt meg sem értjük... Megértjük egyszer, de akkor már nem lesz idő!...

Krisztus Urunk itt van, mint áldozat... Igen. Ne felejtsetek, hogy igen kedves ima Isten előtt, ha kérjük a Szent Szűzet, hogy ajánlja fel megkínzott, csupa vér isteni Fiát az örök Atyának a bűnösök megtéréseért. Ez a legjobb ima, amit végezhetünk, hiszen végeredményben minden imának Jézus Krisztus nevében és érdemei miatt van értéke... Gyermekeim, jól figyeljetelek arra, amit most mondok: valahányszor elnyertem egy kegyelmet, mindig így kértem és sosem volt hiába. Mikor szentáldozást végeztek, fel kell indítani a jószándékot. Abban a pillanatban, mikor befogadjátok Krisztus Urunk testét, mondjátok: „Ó, én jó Atyám, ki a mennyekben vagy, följánlom most neked a te kedves Fia-dat úgy, amint levették a keresztről és a Szent Szűz karjába tették, úgy, amint Ő följánlotta magát értünk való áldozatul. Fölajánlom szentséges Testét és szent Anyja ajkával kérem tőled bűneim bocsánatát, hogy jó szentáldozást végezhessek, hogy elnyerjem ezt és ezt a kegyelmet... a hitet, szeretetet, alázatosságot...”

Azután meg kell köszönni Istennek nagy irgalmasságát, hogy megtisztított bűneinktől. Csakhogy az emberek nem is figyelnek erre. A föloldozás után úgy mennek el, mint aratáskor a szekér után. Hét éve, hét nagybőjtön át hallgattátok a katekizmusoktatást, háromszáz napon elmondtátok a Szent Szűz litániáját, a Salve Reginát, Úrangyalát, a jó Isten

megsokszorozta kegyelmeit: hogy fogjuk majd sajnálni életünk végén, hogy nem mérítettünk mindebből nagyobb hasznot!

Mikor az Oltáriszentség előtt vagyunk, a helyett, hogy körültekingetnénk, zárjuk le szemünket és nyissuk ki szívünket. A jó Isten is ki fogja nyitni az övét. Mi nála leszünk, Ő hozzánk jön, mi kérünk, Ő ad. Olyan lesz ez, mint mikor két lehellet egygyé olvad. Milyen boldogság elfeledkezni magunkról, hogy keressük Istent.

Olyan ez, mint arsi tartózkodásom elején... Figyeljete csak ide, gyermekeim! Volt egy ember, ki sosem ment el a templom előtt a nélkül, hogy be ne tért volna. Reggel, mikor munkába ment, este, mikor munkából jött, ajtónál hagyott csákányt, lapátot és sokáig imába merülve maradt az Oltáriszentség előtt. Ennek én nagyon örültem... Egyszer megkérdeztem tőle, hogy mit mond Krisztus Urunknak a hosszú látogatás alatt. Tudjátok, mit felelt? „Ah, plébános úr, nem mondok én neki semmit. Csak nézem Őt s Ő néz engem!” (Itt könnyek nyomták el a szent plébános szavát, majd folytatta:) Milyen gyönyörű ez, gyermekeim! Milyen gyönyörű! A szentek nem kímélték magukat, csakhogy meglássák az Istent és érte dolgozzanak. Elfelejtettek minden teremtetett dolgot, csakhogy Őt megtalálják: így jut el az ember a mennyországba...

A SZENTÁLDOZÁS

Krisztus Urunk ezt mondta: „Mindent megad nektek az Atya, amit az én nevemben kértek.” Rá sem mertünk volna gondolni, hogy Istentől saját Fiát kérjük. De amire az ember gondolni sem mert, azt Isten meg is tette. Ami az embernek kigondolhatatlan és kimondhatatlan és ami után még soha kíváncozni sem mert volna, azt Isten szeretetében kigondolta, kimondta és megtette. Mertük volna mi valamikor azt mondani Istennek, hogy adja halálra értünk a Fiát? Testét adja nekünk eledelül, vérért pedig italul? Ha mindez nem volna valóság, hogyan talált volna ki az ember olyasmit, amit az Isten sem képes megtenni? Az ember messzebb ment volna a szeretet találékonyságában, mint az Isten? ... Ez lehetetlen.

Az isteni Eucharisztia nélkül nem volna vigasztalás a földön, az élet nem volna többé elviselhető. Mikor a szentáldozáshoz járulunk, örömiinket és boldogságunkat fogadjuk magunkba.

Mivel a jó Isten szeretetének szentségében önmagát akarta nekünk adni, azért már előre hatalmas, olthatatlan vágyat adott, melynek *csak Ő* tud eleget tenni... Mi e nagy szentség mellett olyanok vagyunk, mint aki nagy kincs mellett szegény marad, pedig csak a kezét kellene kinyújtania!

Aki áldozik, az úgy belevész a jó Istenbe, mint a vízcsöpp az óceánba: nem tudjuk

többé kiválasztani. De ha jól meggondoljuk, érdemes beleveszni mindörökre a szeretetnek ebbe a mélységébe.

Az ítélet napján látni fogjuk Krisztus Urunk testét átragyogni azoknak a megdicsőülteknek a testén, kik méltóképen vették Őt magukhoz itt a földön. Olyan lesz, mint az arany a rézben, vagy ezüst az ólomban.

Mikor szentáldozásról jövünk és valaki azt kérdezné: „Mit viszel haza magaddal?“, ráfelelhetnénk: „Az eget viszem.” Egy szent mondotta, hogy mi *Isten-hordozók* vagyunk. Ez színigaz, de nincs hozzá elég hitünk. Nem értjük meg saját méltóságunkat. Mikor elmegyünk az áldoztatóasztaltól, olyan szerencsében részesülünk, mintha a napkeleti bölcsek magukkal vihették volna a kis Jézust.

Ha egy üveg finom bort vesztek és jól eldugaszoljátok, megtarthatjátok romlatlanul, amíg csak akarjátok. Ugyanígy, ha szentáldozás után összeszedettségben őrzitek Krisztus Urunkat, sokáig érzitek majd azt az emésztő tüzet, mely hajlandóságot éget szívetekben a jóra és ellenkezést a rosszra.

Nagyon vigasztalónak kell annak lenni, mikor a jó Isten a szívünkben van. Az emmausi tanítványok szíve gerjedezett, pedig csak hallgatták őt.

Nem szeretem, ha valaki az áldozás után mindjárt olvas. Ne így! Mire jó az emberi szó, mikor Isten beszél? ... Úgy kell tenni, mint a nagyon kíváncsi ember, ki az ajtón át

hallgatódzik. Mindenre figyelni kell, amit a jó Isten szívünk ajtajánál mond.

Mikor magatokhoz vettétek Krisztus Urunkat, szívetek megtisztul és az istenszeretben fürdik.

Mikor az ember megáldozott, valami szokatlant érez, valami jóleső fut át egész testén, minden ízén. Mi ez a jó érzés? Krisztus Urunk közli magát testünk minden porcikájával s mintegy megborzongatja valamenynyit... Azt kell mondanunk, amit Szent János apostol: „Az Úr az.” Sajnálni valók azok, akik ebből semmit sem éreznek.

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS

Gyermekeim, az élethez minden teremtet lénynek szüksége van táplálkozásra: ezért növesztette a jó Isten a fákat és növényeket, ezt a jól megterített asztalt, hová eljönnek mind az állatok és átveszik a nekik járó eledelet. De a léleknek is kell táplálkoznia. Hol van hát a tápláléka? Gyermekeim, mikor Isten táplálékot akart adni lelkünknek, hogy elbírja az élet zarándokútját, végigjártatta tekintetét a világon, de semmit sem talált, ami a lélekhez méltó lett volna. Erre önmagára tekintett és elhatározta, hogy önmagát adja oda... Milyen nagy vagy te, ó lelkem, hiszen egyedül Isten képes kielégíteni!... Isten Teste és Vére a lélek tápláléka. Ó, szépséges táplálék! A lélek csak Istennel tud táplálkozni! Neki semmi sem elég, csak az Isten!

Csak az Isten tudja betölteni! Csak az Isten képes éhségét csillapítani. Neki föltétlenül Isten kell!... Boldogok a tiszta lelkek, akiknek megvan a vigasztalásuk, hogy a szentáldozásban egyesülhetnek Krisztus Urunkkal! Az égben úgy ragyognak majd, mint a gyönyörű gyémántok, mert Isten látszik bennük. Minden háznál van egy hely, ahol az élelmisszert tartják; ez az éléskamra. A templom a lelkek háza, nekünk keresztényeknek otthonunk. Ebben a házban is van éléskamra. Látjátok az oltárszekrényt? Ha valaki kérdezne bennünket, hogy mi ez, azt felelhetnénk: „Éléskamra”.

Gyermekeim, nincs még egy olyan nagy dolog, mint az Eucharisztia! Állítsátok szembe a világ összes jócselekedeteit egyetlen jól végzett szentáldozással, olyan lesz, mint por-szem a hegy mellett. Imádkozzatok, mikor a jó Isten a szívetekben van; a jó Isten semmit sem tud megtagadni, ha följajnljátok neki Fiát és halálának meg szenvedésének érdemeit.

Gyermekeim, ha az emberek megértenék a szentáldozás értékét, kerülnék a legkisebb vétket is, csak hogy minél gyakrabban részesüljenek ebben a vigasztalásban. Mindíg tisztán őriznék lelküket Isten szeme előtt. Tegyük föl, gyermekeim, hogy ma valamennyien meggyóntatok és megőriztéték magatokat a bűntől. Mily elégedettek volnátok a gondolatban, hogy holnap nagy szerencse ér benne-

teket és szívetekbe fogadjátok a jó Istent... Holnap már nem bánthatjátok meg őt, hiszen lelketeket egészen beillatosítja Krisztus Urunk drága vére... Ó, mily szép az ilyen élet!

Gyermekeim, milyen szép lesz az örökkévalóságban az a lélek, mely sokszor és méltón vette magához a jó Istent! Krisztus Urunk teste átragyog testünkön; imádandó vére vérünkön; lelkünk az egész örökkévalóságon át egyesül az övével... Ez lesz majd a tiszta és tökéletes boldogság! Gyermekeim, mikor egy keresztény lélek, aki magához vette Krisztus Urunkat, belép a mennyországba, növeli ott a boldogságot. Elébe jönnek az angyalok az ég Királynőjével, mert fölismerik ebben a lélekben az Isten Fiát. Akkor majd kárpótlást nyer ez a lélek minden szenvedésért és áldozatért, mely életében kijutott neki.

Gyermekeim, az ember megtudhatja, hogy mikor fogadta valaki méltóképen az Oltáriszentséget: az ilyent annyira átítatja a szeretet, annyira átalakul és megváltozik, hogy cselekedeteiben, szavaiban alig ismerünk rá... Alázatos, nyájas, önmegtagadó, szeretetreméltó, szerény, egyetért mindenkivel, fogékony a legnagyobb áldozatokra is: egyszóval rá sem ismerünk.

Rajta tehát, gyermekeim, végezzetek szentáldozást. Menjetek Jézushoz szeretettel és bizalommal! Éljetek belőle, hogy élhessetek érte! Ne mondjátok, hogy sok a munka. Nem mondotta-e az isteni Üdvözítő: „Jöjjetek

hozzám mind, kik fáradtok és terhelve vagytok és én felüdítlek titeket!” Tudnátok ellenállni ilyen gyöngéd és barátságos meghívásnak? Ne mondjátok, hogy nem vagytok méltók. Az igaz, hogy nem vagytok méltók, de szükségték van rá. Ha Krisztus Urunk méltó voltunkat tekintené, sosem alapítja meg a szeretet nagy szentségét, mert senki a világon nem méltó rá, még a szentek sem, még az angyalok sem, arkangyalok sem, de még a Szent Szűz sem... De Ő azt tartotta szem előtt, hogy rászorulunk és valóban, mindnyájan rászorulunk. — Ne mondjátok, hogy bűnösök vagytok, hogy sok a nyomorúságtok és ezért nem mertek Hozzá közeledni. Szeretném hallani, mondjátok-e, hogy azért nem alkalmaztok gyógyszert és azért nem akartok orvosságot szedni, mert nagyon betegek vagytok...

A szentmise minden imája előkészület a szentáldozásra; és kellene, hogy a kereszténynek egész élete is előkészület legyen erre a nagy cselekedetre.

Egész nap dolgoznunk kell rajta, hogy Krisztus Urunk látogatását kiérdemeljük. Hányszor kellene megalázkodnunk, mikor látjuk, hogy mások a szent asztalhoz mennek, mi pedig ki sem mozdulunk a helyünkről! Milyen boldog az az őrangyal, ki a szent asztalhoz vezet egy szép lelket! Az ősegyházban mindennap áldoztak. Mikor a keresztények elhidegedtek, az Úr teste helyett csak meg-

áldott kenyeret vittek haza. Ez vigasztaló volt számukra, de megalázó is, mert igaz, hogy meg volt áldva a kenyér, de mégsem volt Krisztus teste és vére!

Vannak, akik a megáldott kenyérrel naponta lelkiáldozást végeznek. Ha már meg vagyunk fosztva a szentségi áldozástól, legalább pótoljuk, amennyire lehet lelkiáldozással. Ezt minden pillanatban végezhetjük, hiszen úgyszólván állandóan vágyakoznunk kell a jó Isten látogatása után.

Az áldozás úgy tesz a lélekkel, mint mikor megfűjjük a tüzet, amely lelohadt ugyan, de sok még benne a parázs, és újra lángra kap. Mikor a szentségek vétele után lanyhulni érezzük magunkban az istenszeretetet, csak gyorsan lelkiáldozást!... Ha nem tudunk ide a templomba jönni, forduljunk a tabernákulum felé. Nincs az a fal, mely a jó Istent akadályozni tudná. Mondjunk lelkiáldozásra öt Miatyánk—Üdvözlégyet... Valóságban csak napjában egyszer fogadhatjuk magunkhoz Krisztus Urunkat, de a szeretettől lángragyúlt lélek kárpótlást szerez azzal, hogy minden pillanatban vágyik magához venni Öt.

Ó, mily nagy is vagy te ember! Isten teste s vére táplál és oltja szomjadat! Milyen boldogság a jó Istennel egyesülve élni! Ez földi mennyország: nincs több kín, nincs több kereset! Mikor oly szerencsések vagytok, hogy befogadjátok a jó Istent, egy darabig örömet,

balzsamot éreztek a szívetekben!... A tiszta lelkeknél így van ez mindig. Ez az egyesülés teszi erejüket és boldogságukat.

Gyermekeim, azok boldogok csak igazán, akik a halál pillanatában fogadják a szent-áldozást! A külön ítéleten, mely mindjárt a halál után következik, az Atyaisten meglátja bennük Fiát. Nem, nem lehet, hogy elkárhozzanak... Lássátok, gyermekeim, ilyen hasznos az utolsó szentségek fölvétele!

A BŰN (I)

A bűn a jó Isten hóhéra és a lélek gyilkosa. Ez ragad el minket a mennyországtól, hogy pokolra taszítson. És mi szeretjük!... Milyen örülség! Ha jól meggondolja az ember, olyan irtózat fogja el a bűn iránt, hogy képtelen lesz elkövetni.

Ó, gyermekeim! Mily hálátlanok vagyunk mi! A jó Isten nagyon komolyan boldoggá akar tenni minket! Csakis azért adta parancsait. Nagy és gazdag az Isten parancsa. Dávid király azt mondja, hogy ebben találta örömét és számára értékesebb kincs volt a legnagyobb gazdagságnál is. Azt is mondja, hogy tágas úton halad, mert az Úr parancsait kutatta. Tehát a jó Isten boldoggá akar tenni minket és mi nem akarjuk! Elfordulunk tőle és a sátánnak adjuk magunkat! Menekülünk barátunktól és utána megyünk hóhérunknak!... Elkövetjük a bűnt: beleássuk magunkat a sárba. De olyan ez a sár, hogy

ha egyszer belelépünk, nem tudjuk elhagyni. Ha meggazdagodásunk múlna rajta, ki tudnánk magunkat vonni belőle, de mivel csak a lelkünkön van szó, bennmaradunk.

Mikor gyónni megyünk, egészen a szégyen foglal el bennünket, amelynek élébenézőnk. Csak úgy a levegőbe vádoljuk magunkat. Azt szokták mondani, hogy sokan gyónnak, de kevesen térnek meg. Ezt el is hiszem, gyermekeim, hiszen olyan kevesen vannak, akik bánatkönnyek közt gyónnak.

Lássátok: éppen az a szerencsétlenség, hogy az emberek nem ébrednek ennek tudatára. Ha így szólnék azokhoz, akik vasárnap dolgoznak, vagy egy fiatalemberhez, aki 2—3 óra tájban megy haza a táncból, vagy egy emberhez, ki részegen jön a mulatságból: „Mit teszték? Keresztre feszítitek Krisztus Urunkat!”, egészen megdöbbenének. Erre nem gondolnak. Gyermekeim, ha gondolnánk rá, irtózat fogna el. Lehetetlen volna, hogy rosszat tegyünk. Hát mit csinált nekünk a jó Isten, hogy így megszorítjuk, hogy újra halálra visszük azt, aki megváltott minket a pokoltól? Kellene, hogy minden bűnös, mikor a tiltott öröm után megy, találkozzék az úton, mint Szent Péter, Krisztus Urunkkal, aki így szólna hozzá: „Odamegyek, ahová te most mégy, hogy ott újból keresztre feszíts.” Talán ez magukba szállásra készítené őket.

A szentek megértették, hogy milyen nagy

sérelmet ejt Istenen a bűn. Vannak is közöttük, akik életüket bűneik siratásában töltötték. Még halálukkor is sírtak. Szent Bernát mondta: „Uram, Uram, én vagyok, aki keresztre feszítettelek!”

A bűn által megvetjük és keresztre feszítjük a jó Istent. Mily kár, hogy veszendőbe mennek azok a lelkek, akik Krisztus Urunknak oly sok szenvedésébe kerültek!... Mi rosszat tett nekünk Krisztus, hogy így bánunk vele? ... Bezzeg a szegény kárhozottak, ha visszatérhetnének a földre!... Ha ők volnának a mi helyünkben!...

Milyen esztelenek is vagyunk mi! A jó Isten meghív magához s mi visszautasítjuk, boldoggá akar tenni, és mi nem akarjuk boldogságát, följajnlja nekünk szeretetét és mi a sátánnak adjuk a szívünket! Romlásunkra használjuk azt az időt, melyet üdvözülésünkre kaptunk. Azokkal az eszközökkel viselünk háborút ellene, melyeket szolgálataira adott!...

Ha a feszületre néznénk, mikor az Istent meg akarjuk bántani, hallanánk Krisztus Urunkat, amint szól a lelkünk mélyén: „Hát te is az ellenségeim közé akarsz állni? Újból keresztre akarsz feszíteni?” Vessetek egy pillantást a keresztfeszített Krisztusra és mondjátok magatokban: „Lám, mily sokba került Üdvözítőmnak azoknak a sérelmeknek jóvátétele, melyeket bűneim ejtettek a jó Istenen!...” Egy Isten, aki leszáll a földre,

hogy áldozati bárány legyen bűneinkért, egy Isten, aki szenved, egy Isten, aki meghal, egy Isten, aki minden gyötrelmet eltűr, mert hordozni akarja bűneink terhét!... A keresztt láttára megértjük, hogy gonoszság a bűn és gyűlölnünk kell. Térjünk magunkba: nézzük meg, hogy mi tennivalónk van „szegény” életünk megjobbítására!...

A jó Isten ezt fogja mondani halálunkkor: „Miért bántottál meg engem, mikor annyira szeretlek?”... Milyen kár megbánni a jó Istent, ki sosem tett velünk mást, mint jót! és kedvében járni a sátánnak, ki nem tud mást tenni, mint rosszat... Milyen esztelenség!

Nem igazi esztelenség-e, ha valaki mindenáron a poklot akarja kiérdemelni és a sátánhoz köti magát, pedig ez élet után megízlelhetné a mennyország örömeit is, szeretetben egyesülhetne az Istennel? Az ember meg sem értheti ezt az örültséget, és nem tudja eléggé megsiratni... Úgy látszik, hogy a szerencsétlen bűnösök nem akarják megvárni az ítéletet, amely az ördögök társaságába taszítja őket, előre erre kárhoztatják magukat.

A mennyországnak, pokolnak, tisztítóhelynek megvan már ebben az életben az előíze. A tisztítótűz azoknak a lelkében van, akik még nem haltak meg önmaguknak; a pokol az istentelenek szívében van, a mennyország meg a tökéletesekében, akik már komolyan egyesültek Krisztus Urunkkal.

A BŰN (II)

Aki bűnben él, állati szokásokat és tulajdonságokat ölt magára. Az állat, amelynek nincs esze, nem ismer mást, csak az ösztönét; ugyanígy van az ember is, ha állatokhoz teszi magát hasonlónak: elveszti az eszét és „hullájának” indulataitól engedi magát vezetni. Örömet abban leli, hogy jót igyék, jót egyék és élvezze a világ hiúságait, amelyek tovatűnnek, mint a szél. Sajnálom a szegény szerencsétleneket, akik futnak ez után a szél után... nagyon keveset szereznek belőle; igen kevés haszonért sokat veszítenek: örökkévalóságukat adják a világ szálnalmas füstjéért.

Gyermekeim, milyen szomorú, mikor egy lélek a bűn állapotában van! Meghalhat ebben az állapotban és mindannak, amit tett, semmi értéke nincs az Isten előtt. Ezért van aztán, hogy a sátán olyan elégedett, mikor a lélek bűnben él és abban meg is marad. A sátán azt gondolja magában, hogy ez már neki dolgozik és ha arra kerül a sor, hogy meghaljon, az övé lesz... A bűnben csupa kiütéses, rothadásos a lelkünk; szálnalomraméltó... A gondolatnak, hogy lát a jó Isten, magunkba szállásra kellene bírni minket... Meg aztán mi örömünk van a bűnben? Semmi. Az embernek rettenetes álmai támadnak... hogy a sátán elragad, hogy szakadékba zuhanunk... Béküljetek ki a jó Istennel, folyamodjatok a bűnbánat szentségéhez: olyan nyugodtan fogtok aludni, mint egy an-

gyal. Az ember örül, hogy fölkelhet éjjel a jó Isten imádására... nem tud mást, mint hálálkodni; oly nagy könnyedséggel száll lelke az ég felé, mint a sas, mely a levegőt hasítja.

Látjátok, gyermekeim, a bűn hogy lealacsonyítja az embert! Az Isten szeretetére teremtettséget angyalt sátánná teszi, aki az egész örökkévalóságon át csak átkozódni fog... Milyen boldogok lennénk, ha ősatyánk, Ádám, nem vétkezett volna és ha mi sem vétkeznénk mindennap! Olyan boldogok lennénk, mint a szentek az égben. Nem volna több boldogtalan a földön. Milyen gyönyörű szép volna ez!...

Valóban, gyermekeim, a bűn hoz ránk minden bajt, minden csapást: háborút, betegséget, éhínséget, földrengést, tűzvészt, fagyot, jégverést, viharokat, mindent, ami elkedvetlenít, mindent, ami szerencsétlenné tesz.

Látjátok, gyermekeim, aki súlyos bűn állapotában van, az mindig szomorú. Hiába csinosítja magát, mégis unatkozik, semmi sem tetszik neki... Viszont, aki békében él a jó Istennel, az mindig megelégedett, mindig vidám... Szép élet... és szép halál!...

Gyermekeim, mi félünk a haláltól... el is hiszem! A bűn miatt van bennünk ez a félelem. A bűn teszi keservessé és borzasztóvá a halált, a bűn döbbenti meg a bűnöst a félelmes utazás órájában. Jaj, Istenem, van mitől megdöbbennie... Gondoljátok csak el: át-

kozottnak lenni, elátkozva az Istentől! Ez megrendítő... Istentől elátkozva! s miért? Miért teszik ki magukat az emberek Isten átka veszedelmének? Egy káromkodásért, egy rossz gondolatért, egy üveg borért, két percnyi gyönyörért!... Két percnyi gyönyörért elveszíteni Istent, lelküket, az eget, örökre!... Látják majd testestül-lelkestül égbeszállni édesapjukat, édesanyjukat, nővérüket, szomszédjukat, kik közelükben voltak, velük éltek, de akiket nem követtek; ők pedig testestül-lelkestül leszállnak a pokolba, hogy ott égjenek. Az ördögök taposnak rajtuk. Eljönnek gyötörni őket az összes ördögök, akiknek tanácsát követték.

Gyermekeim, mit gondolnátok egy ember láttára, aki máglyát rak, rőzsét halmoz egymásra és mikor kérdezik, hogy mit csinál, azt mondja: „Tüzet készítek, hogy elégjek rajta.” És mit mondanátok, ha ez az ember a tűzhöz lépne és a lángokba vetné magát?... A bűn elkövetésével ugyanezt tesszük. Nem Isten vet a pokolra, hanem mi vetjük oda magunkat bűneinkkel. A kárhozott azt fogja mondani: „Az én bűnöm, az én bűnöm, az én igen nagy bűnöm miatt veszítettem el Istent, lelkemet és a mennyországot!...” Kiemelkedik majd a tűzből, de csak azért, hogy visszahulljon oda. Mindíg érezni fogja szükségét, hogy kiemelkedjék, mert Istenért volt teremtvé, a legfőbb Lényért, a Magasságbeliért... Olyan lesz, mint a madár, amely

a szobában a mennyezetig repül, de visszahull... Isten igazsága a mennyezet, mely visszatartja a kárhozottakat.

Nincs szükség bizonyítani a pokol létezését. Krisztus Urunk maga beszél róla, mikor elmondja a gonosz dúsgazdag történetét, ki Lázárhoz kiáltozott egyetlen csöpp vízért. Nagyon jól tudják az emberek, hogy van pokol, de úgy élnek, mintha nem volna. Néhány pénzdarábért eladják lelküket.

A halálkor végiglátjuk életünket, de ki biztosítja nekünk, hogy lesz elég időnk és erőnk ebben a döbbenetes pillanatban, melytől féltek az összes szentek, melyben összefog a pokol, hogy végső rohamot indítson ellenünk, mert látja, hogy ez a döntő perc?

Vannak hitetlenek, akik csak akkor veszik észre a poklot, mikor benne találják magukat.

Valóban, ha a bűnösök gondolnának az örökkévalóságra, erre a rettenetes mindörök-kére... ott helyben megtérnének...

Majdnem hatezer éve, hogy Káin a pokolba jutott és nem tud szabadulni, pedig még éppen csak hogy ott van.

A KEVÉLYSÉG

A kevélység az az átkozott bűn, amely kiűzte az angyalokat a mennyből és letaszította őket a pokolba. Ez a bűn a világgal együtt született.

Látjátok, gyermekeim, kevélység által sokféleképpen lehet vétkezni. Van, aki ott

hordozza a kevélységet ruháján, beszédmódján, mozdulatain, sőt még a járásán is. Vannak emberek, akik midőn az utcán vannak, olyan büszkén lépdelnek, mintha azt mondanák a világnak: „Nézzétek, milyen nagy vagyok, milyen hatalmas vagyok, hogy tudok járni!” Mások meg mikor valami jót tettek, széltében-hosszában kürtölik és ha hibát követtek el, egészen oda vannak a gondolattól, hogy most már rossz véleménnyel vannak róluk az emberek... Vannak ismét mások, akiket nagyon bánt a szegények jelenléte, ha ismerősökkel találkoznak. Ezek mindig a gazdagok társaságát keresik. Ha véletlenül fogadja őket világi nagyság, eldicsekednek vele és táplálják hiúságukat. Vannak, akik beszédükben hordják a kevélységet: megvizsgálják, amit mondani akarnak, szép nyelvezetre törekszenek és nagyon bántja őket, ha nem jut eszükbe egy szó, mert félnek, hogy nevetéssé válnak az emberek előtt. Gyermekeim, az alázatos nem ilyen... Neki nagyon mindegy, hogy kinevetik-e vagy becsülik, dicsérik-e vagy szidják, tisztelik-e vagy megvetik, figyelnek-e rá vagy nem törődnek vele.

Gyermekeim, ha tudni akarjátok, hogy mi a kevély ember ismertetőjele: hallgassátok meg a beszédét: mindig ő viszi a szót; mindig magáról beszél; mindig jobban tudja a dolgokat, mint mások; egyedül ő cselekszik helyesen, másoknak minden munkáját ócsárolja és reméli, hogy ezzel kiemeli a magáét.

Gyermekeim, vannak emberek, akik nagy alamizsnát adnak, hogy mások becsüljék őket. Ne tegyünk így! . . . Ezeknek a jócselekedetei nem gyümölcsözők, sőt ellenkezőleg, alamizsnálkodásuk bűnre változik.

A kevélységet úgy belekeverjük mindenbe, mint a sót. Szeretjük, ha tudnak jótetteinkről, örülünk, ha fölfigyelnek érőnyeinkre, szomorúak vagyunk, ha észreveszik hibáinkat. Nagyon sok embernél vettem észre, hogy ha mondunk neki valamit, ez nyugtalanítja, bosszantja őket. A szentek nem ilyenek voltak, gyötrelmet okozott nekik, ha érőnyeik napfényre kerültek és örültek, ha az emberek látták tökéletlenségeiket.

A kevély ember azt hiszi, hogy minden helyes, amit tesz; uralkodni akar mindazonkon, akiknek dolguk van vele; mindig ő az okosabb; azt hiszi, hogy az ő véleménye mindig jobb, mint másoké . . . Ez nincs rendjén. Az alázatos ember, ha véleményét kérdezik, egyszerűen megmondja, aztán engedi beszélni a többieket. Akár igaza van, akár nincs, nem mond mást.

Mikor Gonzága szent Alajost tanuló korában megrótták valamiért, sosem iparkodott mentegetődni; azt mondta, amit gondolt és nem nyugtalankodott a miatt, amit mások gondolnak. Ha tévedett, hát tévedett; ha okosan beszélt, ezt mondta magában: szoktam én tévedni is.

Gyermekeim, a szentek annyira meghaltak

önmaguknak, hogy édes-keveset törődtek vele, hogy mennyire tartják véleményüket az emberek. A világ azt mondja, hogy a szentek együgyűek voltak. Igen, együgyűek voltak a világ dolgai iránt, de értettek ám az Isten dolgaihoz. Készakarva nem törődtek a világ dolgaival, mert olyan jelentéktelennek tűnt föl előttük, hogy rá sem figyeltek...

A TISZTÁTALANSÁG

Hogy jól megértsük, mily borzasztó és visszataszító ez a bűn, melyet az ördög másokkal elkövetet, de maga el nem követ, tudnunk kellene, hogy mit tesz kereszténynek lenni... A keresztény Isten képére van teremtvé, Isten vérén van megváltva. A keresztény Isten gyermeke, Isten testvére, Isten örököse! A keresztényben kedvét leli a három isteni személy. A keresztény teste a Szentlélek temploma! Ime ez az, amit a bűn meggyaláz!...

Azért vagyunk, hogy egy napon majd uralkodni menjünk az égbe, de ha oly szerencsétlenül jártunk, hogy ezt a bűnt elkövetjük, az ördögök tanyájára jutunk. Krisztus Urunk mondotta, hogy semmi tisztátalan be nem megy az ő országába. És valóban, hogyan is akarnátok, hogy egy szennyben meghemperedett lélek megjelenjék a végtelenül tiszta és szent Isten előtt?

Mindnyájan olyanok vagyunk, mint a kis tükrök, amelyekben Isten önmagát szemléli.

Hogyan akarjátok, hogy Isten egy tisztátalan lélekben ismerje föl önmagát?

Vannak lelkek, akik annyira halottak, annyira rothadtak, hogy belecsontosodnak ebbe a pestisbe a nélkül, hogy ráésmélnének, és nem tudnak többé szabadulni. Minden a rossz felé viszi őket, minden, még a legszen-
tebb dolog is a rosszat juttatja eszükbe. Gyálázatos tetteik mindig szemük előtt vannak: hasonlók a tisztátalan állathoz, mely a pizsokban lakik, gyönyörködik, hempereg, alszik és horkol... Ezek a személyek Isten és a szent angyalok előtt útalat tárgyai.

Lássátok, gyermekeim, Krisztus Urunkat tövissel koronázták, hogy kiengesztelje kevélységünket, de ezért az alávaló bűnért megostorozták és szétmarcangolták, amint ő maga mondja, ostromoztatása után meg lehetett volna számolni csontjait.

Gyermekeim, ha nem volnának tiszta lelkek, akik kárpótlást nyújtanak a jó Istennek és lefegyverzik igazságosságát, majd meglátnátok, hogy mennyire büntetne minket!... Mert bizony ez a bűn most olyan elterjedt a világban, hogy ugyancsak van mitől reszketnünk...

Szinte azt mondhatnám, gyermekeim, hogy a pokol okádja útálatosságait a földre, mint a kémény a füstöt.

A sátán minden lehetőet megtesz, hogy bemocskolja lelkünket. És jól számít, mert a lelkünk minden... a testünk pedig csak por-

hüvely. Nézd meg a temetőben, mit szeret az ember, mikor a testét szereti.

Amint már gyakran mondtam nektek, semmi sincs olyan rút, mint a tisztátalan lélek. Volt egyszer egy szent, aki megkérte a jó Istent, hogy mutasson neki egyilyent. Láttott is egy szerencsétlent. Olyan volt, mint a döglött állat, melyet hét napig hurcoltak utcahosszatt a tűző napon.

Csak rá kell nézni az emberre és mindjárt meg lehet ismerni, hogy tiszta-e. Szemében van az őszinteség és szerénységnek az a jellegzetes ragyogása, amely a jó Istenhez emel... Másoknál viszont valami lángolást látunk... Ezeknek a szemébe a sátán rejtőzött, hogy megzavarjon és rosszra csábítson másokat.

Akik elvesztették ártatlanságukat, olyanok, mint egy olajjal leöntött szövet: moshatjátok, száríthatjátok, a folt csak mindig előtűnik. Szinte csoda kell a tisztátalan lélek megtisztítására.

A GYÓNÁS

Gyermekeim, mikor az embernek egy kis folt van a lelkén, tegyen úgy, mint akinek pompás kristálya van és gondosan őrzi. Ha a kristályt por lepi, siet letörölni, és a kristály újra tiszta, fényes! Hasonlóan ti is, amint kis foltot vesztek észre a lelketeken, használjátok tisztelettel a szenteltvizet, végezzetek valami jócselekedetet, melyhez bűnbocsánat van fűzve: alamizsnálkodás, térdhajtás az

Oltáriszentség előtt, szolgálat a szentmisénél...

Olyan ez, gyermekeim, mint mikor valakinek könnyebb betegsége van. Nem kell mindjárt az orvost hívni, meggyógyulhat egészen egyedül is. Ha a feje fáj, csak le kell feküdnie, ha éhes, hát eszik... De ha súlyos betegségről van szó, ha veszélyes sebe van, kell az orvos; az orvos látogatása után gyógyszerek... *Még ismételten is...* Mikor nagy bűnbe esett az ember, orvoshoz kell fordulni és az nem más, mint a pap; futni kell gyógyszerért, ez pedig a gyónás.

Gyermekeim, föl sem tudjuk fogni Istennek irántunk való jóságát, mellyel a bűnbánat nagy szentségét alapította. Ha azt a kegyelmet kaptuk volna, hogy bármit kérhettünk Krisztus Urunktól, sosem gondoltunk volna rá, hogy ezt kérjük; de Ő előre látta gyöngeségünket és állhatatlanságunkat a jóban és szeretete arra vitte, hogy megadja azt, amit kérni sem mertünk volna.

Ha a kárhozottaknak, akik oly régóta vannak már a pokolban, kihirdetnénk: „Papot állítunk a pokol kapuja elé. Akik gyónni akarnak, csak menjenek oda”, gyermekeim, hiszitek-e, hogy egy is ott maradna? A legnagyobb bűnösök sem félnének megmondani bűneiket, és pedig az egész világ előtt. Milyen gyorsan üres lenne a pokol és benépesülne a mennyország! Nekünk megvan még az, ami a szegény kárhozottaknak nincs meg többé:

az idő és az eszközök. Biztos vagyok, hogy ezek a szerencsétlenek azt mondják a pokolban: „Átkozott pap! ha nem ismertelek volna, nem lenne oly nagy a bűnöm!”

Nem árt, gyermekeim, rágondolni, hogy van egy szentség, amely meggyógyítja lelkünk sebeit! De jó előkészülettel kell ám fölvennünk, különben új sebek támadnak a régieken.

Milyen tanácsot adnátok egy embernek, aki sebekkel van borítva? Azt mondanátok neki, hogy menjen a kórházba és mutassa meg baját az orvosnak. Az orvos gyógyszert ad neki és segít rajta. De az ember veszi a kését és nagy vágásokat ejt magán. Több baja lesz, mint volt. Így tesztek ti gyakran, mikor elhagyjátok a gyóntatószéket.

Gyermekeim, vannak, akik rossz gyónást végeztek a nélkül, hogy magukban számot adnának róla. Azt mondják: „Nem tudom, mi van velem”... Gyötrődnek, de nem tudják, hogy miért... Nincs meg bennük az a buzgóság, mely egyenest a jó Isten felé vezetné őket. Nem tudom én, micsoda nehézség, unalom, fáradtság van bennük. Gyermekeim, ez a visszamaradt bűnök, vagy gyakran bocsánatos bűnök miatt van, melyekhez rendetlenül ragaszkodunk. — Vannak aztán, akik mindent elmondanak ugyan, de nincs bánatuk és így járulnak a szentáldozáshoz... Krisztus Urunk vérét így csúfolják meg... Bizonyos unottsággal mennek a szent asztal-

hoz. Azt mondják: „De hiszen én jól meggyóntam minden bűnömet; nem tudom, mi bajom van.” Ebben a kétségükben áldoznak és kész a méltatlan szentáldozás a nélkül, hogy észrevennék!

Gyermekeim, vannak, akik másképen csúfolják meg a szentségeket. Már tíz-húsz éve, hogy eltitkolnak halálos bűnöket. Ezek mindig vergődnek; mindig ott van lelkük előtt a vétkük. Gondolnak rá, hogy bevallják, de mindig visszatartják. Ez valóságos pokol! Ha észreveszik állapotukat, elmennek általános gyónásra, de úgy mondják meg bűneiket, mintha most követték volna el és nem vallják be, hogy 10—20 évig rejtegették. Ez is rossz gyónás. Azt is meg kell ilyenkor mondani, hogy ezen idő alatt elhagyták vallásuk gyakorlását, hogy nem érezték azt az örömet a jó Isten szolgálatában, amelyet különben szoktak...

Gyermekeim, akkor is visszaélünk a szentséggel, ha kilessük a pillanatot, mikor zaj van a gyóntatószék körül és gyorsan megmondjuk azokat a bűnöket, melyeknek a bevallása legnehezebb. Megnyugtatták magukat: „Én jól gyóntam, a gyóntató baja, ha nem figyelt oda.” Bizony inkább a ti bajotok, mert ravasz módon jártatok el!... Máskor meg gyorsan beszélnek, kihasználják a pillanatot, mikor a pap nem figyel oda eléggé és sietnek átjutni a nagy bűnökön.

Lássátok, kisöpörhetjük ugyan a házat,

melyben sokáig mindenféle piszkot, bűzös dolgot tartottunk, de mindig érezni fogjuk a rossz szagot. Így van ez lelkünkkel is a gyónás után: kitisztításához könnyek kellenek.

Gyermekeim, nagyon kell kérni a bánat kegyelmét. A szentgyónás után tövist kell ültetni a szívünkbe és sosem kell szem elől tévesztetni bűneinket. Úgy kell tenni, mint az angyal tett Assisi szent Ferencsel: öt sebet ejtett rajta, s ezek sosem múltak el.

A SARKALATOS ERÉNYEK

Az okosság megtanít rá, hogy mi a legkedvesebb Isten előtt és mi a leghasznosabb lelkünk üdvére. Mindig ki kell választani a legtökéletesebbet. Mondjuk, két jócselekedetre nyílik alkalom. Az egyiket olyannal tehetnénk, akit szeretünk, a másikat olyannal, aki rosszat tett nekünk. Ezt az utóbbit kell előnyben részesíteni.

Semmi érdem sem jár azzal, ha pusztán természetes érzés visz bennünket jócselekedetre. Egy hölgy valami özvegyet szeretett volna maga mellé venni, aki őt ápolná. Kérte Szent Atanázst, hogy keressen neki egyet szegényei között. Később találkozáskor a püspökkel, szemrehányást tett neki, hogy nem jól választott, mert ez az özvegy nagyon jó és így ő a mennyország számára érdemhez nem jut. Kérte, hogy mást válasszon. A Szent erre kiválasztotta a legrosszabbat, akit csak talált: egy zsémbes, makacs természetűt, aki se-

milyen bánásmóddal nem volt megelégedve. — Így kell eljárnunk; mert nem nagy érdem jót tenni olyannal, aki viszonzni tudja, aki megköszöni és hálás.

Vannak emberek, akik úgy találják, hogy sosem bánnak velük elég jól. Úgy viselkednek, mintha minden őket illetné. Sosem tudják megköszönni, amit értük teszünk, mindenkinek hálátlansággal fizetnek... Ezek azok, akiket a jócselekedeteknél előnyben kell részesíteni. Minden tettünkben használni kell az okosságot. Necsak azt nézzük, hogy mi ízlik nekünk, hanem azt, hogy mi tetszik legjobban a jó Istennek.

Tegyük fel, hogy van valakinek 20 sou-ja; ezt arra szánja, hogy szentmisét mondasson. Ha lát egy nyomorúságban levő szegény családot, adja inkább ezeknek a szerencsétleneknek a pénzét, mert a szentmisét úgyis mindig bemutatják. A pap nem hagyja el a szentmisét, de ezek a szegény emberek éhenhalhatnak... Vagy, mondjuk, kedvetek van imádkozni a jó Istenhez és az időtöket a templomban akarjátok eltölteni; de arra is gondoltok, hogy milyen jó volna dolgozni néhány szegény számára, akiket jól ismertek és akik nagy szükségben vannak; ez sokkal kedvesebb a jó Isten előtt, mintha egész nap az oltárnál térdeltetek volna.

Másik sarkalatos erény a mértékletesség: azaz mérsékelni a képzeletet, nem engedni, hogy szabadon vágtaessen, amerre akar...

mérsékelni a szemeket, mérsékelni a szájat: van, akinek állandóan nyalánkság van a szájában... mérsékelni a hallásvágyat: nem engedni, hogy mindenféle dalra, haszontalan fecsegésre odafigyeljünk... mérsékelni a szaglást: vannak, akik illatosítják magukat, hogy gonosz vágyakat keltsenek környezetükben... mérsékelni a kezeket: vannak, akik folyton mosakodnak, mikor meleg van, akik szeretik simogatni a kedves tárgyakat... Végre mérsékelni az egész testet, ezt a szegény masinát! Nem engedni, hogy úgy menjen, mint a szökött ló, zabla és gyeplő nélkül, hanem vissza kell tartani és fékezni. Vannak, akik elhevernek az ágyukban... és vannak, akik inkább nem alszanak, csak hogy jobban élvezhessenek. A szentek nem ilyenek voltak. Nem tudom, hogyan merünk majd melléjük állni... Azt hiszem, ha megmenekülünk is, rettentő hosszú ideig leszünk a tisztítóhelyen; míg ők nyomban följutnak az égbe a jó Isten látására.

Borromei szent Károlynak, ennek a nagy szentnek volt a lakásában egy szép, bíbornoki méltóságához illő ágy, melyet mindenki láthatott, de volt mellette még egy, melyet senki sem vett észre, mely fagallyakból volt összeróva; ezt szokta használni. Sohasem melegegett. Látogatói észrevették, hogy úgy viselkedik, mint aki nem is veszi észre a tüzet. Lám, milyenek voltak a szentek! A mennyországban éltek és nem a földnek, egészen

égiek voltak; és mi? Mi egészen földiek vagyunk.

Szeretem azokat a kis áldozatokat, amelyeket senki észre nem vesz. Például egy negyedórával korábban fölkelni, egy kicsit virrasztani éjjel és imádkozni; de bizony van, aki csak az alvásra gondol.

Volt egyszer egy remete, aki tölgyfaüregben csinálta meg a maga királyi palotáját: tövisekkel bélelte, három követ függesztett a feje fölé, hogy akár áll, akár fekszik, vagy a töviseket érezze, vagy a köveket. És mi? Mi csak arra gondolunk, hogy puha ágyunk legyen és kedvünkre alhassunk.

Az ember élhet melegedés nélkül is; ha kényelmetlen az ülés, nem kell mindjárt jobb helyzetet keresni; ha kertjében sétál, megfoszthatja magát attól az élvezettől, hogy leszakít egy üdítő gyümölcsöt. Étkezéskor megtehetjük, hogy nem fogyasztunk el néhány kellemes falatot és a nagyvárosok utcáin nem nézünk meg minden csábító érdekességet. Egy úr, aki néhányszor ellátogat ide a faluba, vaküveget visel, hogy semmit se lásson... De vannak, akik folyton forgatják a fejüket, akiknek mindig jár a szemük... Az utcán szegezzük tekintetünket Krisztus Urunkra, mintha előttünk hordozná keresztjét, a Szent Szűzre, mintha nézne minket, az őrangyalunkra, aki mellettünk halad. Milyen szép ez a belső élet! Megadja nekünk a jó Istennel való egyesülést... Persze mikor a sátán

látja, hogy valaki erre törekszik, megpróbálja eltéríteni és ezer hiábavalósággal tölti meg a képzeletét, de a jó keresztény nem figyel rá, mindig előre halad a tökéletességben, mint a hal, mely belemerül a tenger mélységébe... Sajnos, mi csak vonszoljuk magunkat, mint pióca az iszapban.

Volt a pusztában két szent remete, akik teleszurkálták magukat tövisekkel: mi meg csak a kényelmünket keressük! Mégis el akarunk jutni a mennybe, de a magunk kis örömeivel együtt; úgy, hogy semmiben se erőltessük meg magunkat. Ez bizony nem a szentek eljárása. Ők minden eszközt megragadtak, hogy sanyargassák magukat és mindentől elszakadva végtelen boldogságot éreztek. Milyen boldogok, akik szeretik a jó Istent! El nem mulasztanak egyetlen alkalmat sem a jócselekedetre. A zsugoriak mindent fölhasználnak, hogy növeljék kincsüket; a szentek ugyanezt teszik a mennyei javakkal: állandóan gyűjtik. Az ítélet napján meglesz számunkra, ha látjuk majd ezeket a dúsgazdag lelkeket.

REMÉNY

Gyermekeim, a reményről fogok beszélni: ez teszi az ember minden boldogságát itt a földön. Vannak, akik túl sokat remélnek, mások meg nem remélnek eléggé. Vannak, akik azt mondják: „Ezt a bűnt még elkövetem. Négyet meggyónni nem kerül többbe, mint

hármat.” Olyan ez, mintha a fiú azt mondaná édesapjának: „Adok négy pofont, nekem annyiba kerül, mintha egyet adnék; aztán majd visszajövök bocsánatot kérni.”

Igy tesznek az emberek a jó Istennel. Azt mondják: „Ebben az évben még kimulatom magam: táncolok, szórakozom; jövőre aztán megtérek. A jó Isten úgysis jól fogad, ha vissza akarok térni hozzá. Nem olyan rossz ő, mint a papok mondják.” Igazuk van: a jó Isten nem rossz, de igazságos. Azt hiszitek, hogy mindenben kedvetekben jár? Azt hiszitek, hogy miután egész életen át megvetettétek őt, majd a nyakatokba borul? De menynyire nem!... A kegyelemnek is van mértéke, melyen túl nem megy az Isten. Mit szólnátok ahhoz az apához, aki egyformán bánna jó magaviseletű fiával is, meg a rosszal is. Azt mondanátok: „Ez nem igazságos apa.” Hát az Isten sem volna igazságos, ha semmi különbséget sem tenne azok közt, akik szolgálják és azok közt, akik megbántják.

Gyermekeim, napjainkban olyan kevés hit van a világon, hogy vagy túlbizakodók az emberek vagy kétségbeesnek. Vannak, akik azt mondják: „Túl sok gonoszat műveltem én ahhoz, hogy a jó Isten megbocsásson.” Gyermekeim, ez durva káromlás; ez annyi, mint határt szabni az Isten irgalmának, holott nincs határa, mert végtelen. Ha annyit vétettetek volna, amennyi egy egész plébánia kárhozáshoz elég, de meggyóntok, megbánjátok,

hogy elkövettétek a bűnt és nem akarjátok többé elkövetni, a jó Isten nyomban megbocsát nektek.

Volt egy pap, aki a reményről és a jó Isten irgalmáról prédikált. Bátorságot öntött másokba, de ő maga bizalmát veszítette. A beszéd után egy fiatalember jelentkezett nála és így szólt: „Atyám, gyónni jöttem.” A pap ezt mondta: „Rendben van, meghallgatlak.” Az ifjú megvallotta hibáit, aztán hozzátette: „Atyám, én nagyon sok bűnt követtem el; veszte vagyok!...” — „Mit mondasz, barátom? Hisz sohasem szabad kétségbeesni...” A fiatalember fölkelt: „Azt akarja, atyám, hogy én ne essem kétségbe, és ön?...” Ez a szó bevilágított: a papot egészen megdöbentette, elűzte kishitű gondolatait, szerzetbe lépett és nagy szent lett... A jó Isten az ifjú képében angyalt küldött neki és megmutatta, hogy sosem szabad kétségbeesni.

A jó Isten olyan kész a bocsánatra, mikor megkérjük, amilyen kész az édesanya visszarántani gyermekét a tűztől.

Jegyezzétek meg, gyermekeim, hogy Krisztus Urunk olyan itt a földön, mint az édesanya, aki karján hordozza gyermekét. A gyerekek rakoncátlan, rugdalja, harapja, karmolja édesanyját, de az nem is figyel rá, tudja, hogy ha elengedi, elesik és nem tud egyedül járni... Ilyen Krisztus Urunk is... Eltűri rossz bánásmódunkat, elviseli rakoncátlansá-

gunkat, megbocsátja gorombaságunkat, könnyőrül rajtunk, még ha ellenállunk is.

A SZENVEDÉS

Kell szenvednünk, ha akarjuk, ha nem. Vannak, akik úgy szenvednek, mint a jobb lator, mások meg, mint a bal. Mind a kettőnek egyforma szenvedése volt. De csak az egyik tudta érdemszerzővé tenni, úgymint az engesztelés szellemében viselte. A keresztfeszített Jézus felé fordulva ezt a szép ígéretet kapta: „Még ma velem leszel a paradicsomban.” A másik éppen ellenkezően, üvöltözött, átkot és káromlást szórt és a legszörnyűbb kétségbeesésben adta ki lelkét.

Két módja van a szenvedésnek: szenvedni szeretettel és szenvedni szeretet nélkül. A szentek mindent örömmel, türelemmel, állhatatosan szenvedtek el, mert szerettek. Mi haraggal, bosszúsan, nehezen szenvedünk, mert nem szeretünk. Ha szeretnénk Istent, szeretnénk a kereszteket is; vágyunk utánuk és kedvünket lelnénk bennük... Boldogság töltene el, hogy szenvedhetünk az iránta való szeretetből, aki oly szívesen szenvedett értünk. Mi panaszkodni valónk van? A szegény hitetlenek, akiknek nincs meg a boldogságuk, hogy ismernék az Istent és az ő végtelen kedvességét, ugyanazt szenvedik, amit mi, de nincs meg ugyanaz a vigasztalásuk.

Azt mondjátok, hogy nehéz? Nem! könnyű, vigasztaló, édes, csupa boldogság!...

Csak szeressünk a szenvedésben és szenvedjünk a szeretetben.

Gyermekeim, a kereszt útján csak az első lépés nehéz. A félelem a keresztől, ez a mi legnagyobb keresztünk...

Az embernek nincs bátorsága hordozni a keresztet; ez nagy hiba, mert akármit is tegyünk, a kereszt fogvatart minket, nem tudunk előle menekülni.

Ugyan mi veszíteni valónk van? Miért nem lehetne szeretni a keresztet és fölhasználni az égbejutásra? ... De az emberek legnagyobb része éppen az ellenkezőt teszi: hátat fordít a keresztnek és megfut előle. Minél inkább menekülnek, a kereszt annál inkább üldözi, sujtja őket és egész terhével rájuk nehezedik ... Ha okosak akartok lenni, menjetek elébe, mint Szent András, aki mikor látta, hogy már fölállították számára a keresztet, így szólt: „Üdvözöllek, ó jóságos kereszt, ó csodálatos kereszt, ó várva-várt kereszt! ... Zárj engem karjaidba, végy ki engem az emberek közül és adj át Mesteremnek, aki általa váltott meg engem!”

Jól jegyezzétek meg, gyermekeim, aki elébemegegy a keresztnek, az előle megy. Lehet, hogy összetalálkozik vele, de akkor is megelégedett, mert szereti a keresztet és bátran viseli. Egyesül Krisztus Urunkkal, megtisztul, felszabadul a világtól, eltávolít szívéből minden akadályt és a kereszt átsegíti őt az életem, mint híd a víz fölött.

Nézzétek a szenteket, mikor mások nem üldözték őket, önmagukat üldözték... Egy jó szerzetes panaszkodott Krisztus Urunknak, hogy üldözik őt az emberek: „Uram, hát mit tettem én, — mondotta — hogy így bánnak velem?” Krisztus Urunk azt felelte: „És én, mit tettem, mikor a Kálváriára vittek...?” Ekkor a szerzetesnek megnyílt a szeme, bocsánatot kért és nem mert többé panaszkodni.

A világ fiai szomorúak, ha van keresztjük, a jó keresztények meg szomorúak, ha nincs. A keresztény úgy él a keresztiek között, mint hal a vízben.

Nézzétek Szent Katalint, két koronája is van: egyik szüzességéért, másik a vértanúságért. Milyen boldog most ez a kedves kis szent, hogy inkább szenvedett, mintsem, hogy beleegyezzék a bűnbe.

Volt egy szerzetes, aki annyira szerette a szenvedést, hogy vezeklőövet kötött a testére. Ez az öv fölsebezte a bőrt, lassankint belemélyedt a húsba és kellemetlen szagot árasztott. A többi szerzetes kérte az előljárót, hogy távolítsa el a közösségből. Elégedetten és vidáman ment el és egy sziklabarlangban húzódott meg. De az előljáró még azon az éjtszakán hangot hallott, mely így szólt: „Elveszítetted a ház legnagyobb kincsét.” Mindjárt hozzáláttak megkeresni a szentet; látni akarták, honnan ered a rossz szag. Az előljáró eltávolíttatta a vezeklőövet, mely egé-

szen bevágódott a testébe és a szerzetes azután meggyógyult.

Milyen vigasztalást tapasztalnak a szenvedésben, akik egészen az Istenhez tartoznak! Olyan ez, mint mikor az ecetbe sok olajat öntünk: az ecet mindig ecet marad, de az olaj elveszi maró savanyúságát s nem érezzük azt többé.

Nem messze innen a szomszéd plébánián volt egy kis fiú, aki sebektől borítva feküdt az ágyában. Nagyon beteg volt és szánalmasan nézett ki. Azt mondtam neki: „Szegény kicsikém, te nagyon szenvedsz?” Így felelt: „Nem, plébános úr, ma nem érzem tegnapi bajomat, holnap pedig már nem fogom érezni a mait.” — „De ugy-e, nagyon szeretnél meggyógyulni?” — „Nem; betegségem előtt rossz voltam és még újra rossz lehetnék. Jó nekem úgy, amint vagyok...” — Ez a fiú előbb ecet volt, de az olaj kedvessé tette... Mi nem értjük ezt, mert nagyon földiesek vagyunk. Megszégyenítenek bennünket a gyermekek, akikben a Szentlélek lakik.

Ha a jó Isten nekünk keresztet küld, visszautasítjuk, panaszkodunk, zsörtölődünk. Annyira ellensége vagyunk mindennek, ami nincs kedvünkre, hogy szeretnénk, ha mindig gyapjas takaróban melengetnének. Pedig inkább tüske-takaróba kellene burkolódnunk.

Csakis a kereszt által jutunk az égbe. A betegség, kísértés, fájdalom, mindmegannyi égbevezető kereszt. Mindez hamar elmúlik...

Nézzétek a szenteket, akik már előttünk beérkeztek... A jó Isten nem kívánja tőlünk a test vértanúságát, csupán a szívét és az akaratát... Krisztus Urunk példakép nekünk, vegyük föl keresztünket és kövessük őt. Tegyük úgy, mint Napoleon katonái. Egy hídon kellett átmenni, melyen kartács söpört végig. Senki sem mert. Napoleon megragadta a zászlót, ment előre és mindenki követte. Tegyük ugyanígy. Kövessük Krisztus Urunkat, aki legelől megy.

Egy katona beszélt el nekem, hogy az egyik csatában félóra hosszat holttestek fölött járt. Szinte nem volt hová lépni, véráztatta volt az egész föld. Így kell járnunk az élet útján is, keresztéken és fájdalmonkon át, hogy eljussunk a hazánkba.

A kereszt az ég létrája... Milyen vigasztaló szenvedni, ha rajtunk pihen az Isten szeme, milyen öröm, ha este elmondhatjuk: „Jól van, ma két vagy három órán át hasonló voltam Jézus Krisztushoz: vele együtt szenvedtem az ostromozást, a töviskoronázást, a keresztrefeszítést...” Ó, milyen érték ez a halálra!... Milyen jó meghalni, mikor az ember keresztrefeszítve élt!

Úgy kellene futnunk a kereszt után, mint fősvény fut az arany után... Az ítélet napján egyedül a kereszt fog megnyugtatni bennünket. Ha beköszönt az a nap, milyen boldogok leszünk boldogtalanságaink miatt, mi-

lyen büszkék leszünk megaláztatásainkra és milyen gazdagok leszünk áldozatainkból!

Ha valaki megszólítana titeket: „Nagyon szeretnék meggazdagodni, mit csináljak?” azt felelnétek: „Dolgozz.” Az égbejutáshoz meg szenvedni kell. Krisztus Urunk Cyrenei Simon által mutatja az utat, barátait meghívja kereszthordozásra.

A jó Isten azt akarja, hogy sohase tévesz-
szük szem elől a keresztet. Ezért is tesszük
ki mindenütt: az utak mentén, magaslatokon,
köztereken. Láttára mondhatjuk magunkban:
„Ime, mennyire szeret minket az Isten!”

A keresztt átöleli a világot: ki van tűzve
a világ négy táján, mindenkinek jut belőle
egy kicsi.

Olyan a keresztt az ég felé vezető úton,
mint a szép kőhíd a patak fölött, hogy át le-
hessen kelni. Azok a keresztények, akik nem
szenvednek, csak törékeny hídon kelnek át;
dróthídon, mely minden pillanatban leszaka-
dással fenyeget lábuk alatt.

Aki nem szereti a keresztet, talán üdvö-
zül valahogy, de csak nagynehezen és ki-
csiny csillag lesz az égen. Aki szenvedett és
küzdött az Istenért, ragyogni fog, mint a szép
nap.

A szeretet lángjaiban átalakult keresztt
olyan, mint a tűzbe vetett töviság, amely el-
hamvad. A tövis kemény, de a hamu puha.
Tegyetek sajtolóba egy szép szőlőfürtöt, édes
nedv jön ki belőle. Lelkünk a keresztt sajtó-

jában olyan nedvet bocsát ki, mely táplálja és erősíti őt. Mikor nincs keresztünk, kiszáradtunk; mikor szívesen viseljük a keresztet, vigasztalást, örömet, boldogságot érzünk!... ez a mennyország kezdete a földön. A jó Isten, a Szent Szűz, az angyalok, szentek vannak közelünkben és látnak bennünket.

A nehézségekben megpróbált jó keresztény utazása az örök életre olyan, mint azé, akit rózsaaágyon visznek.

A tövisek balzsamot izzadnak, és a kereszt édességet áraszt. De a töviseket kezünkbe kell nyomni és a keresztet szívünkre kell szorítani, hogy kiadhassák a drága nedvet, mely bennük van.

A sikertelenségek odavetnek bennünket a kereszt lábához, és ez a kereszt áll a mennyország kapujában. Hogy bejussunk, át kell menni rajta, kell, hogy lebecsüljenek, megvessenek, összetörjenek minket... Egyedül azok a boldogok ezen a világon, akiknek lelkében az élet szenvedései között is ott a béke: ezek megízlelik Isten, gyermekeinek boldogságát... édes lesz minden kín, ha együtt szenvedünk Kriisztus Urunkkal...

Mily roppant jelentőségű akárcsak egy pillanatnyi szenvedés is! Akkor értenénk meg e pillanat értékét, ha hét nap alatt lehetne a mennyországba jutni. Nincs az a kereszt, melyet elég súlyosnak, nincs az a megpróbáltatás, melyet elég keserűnek tartanánk... A

kereszt ajándék, melyet Isten barátainak készít...

Milyen szép minden reggel áldozatul ajánlani magunkat a jó Istennek és mindent elfogadni tőle engesztelésül vétkeinkért! Kérni kell a kereszt szeretetét, akkor édessé válik. Négy-öt év alatt kipróbáltam ezt. Alaposan megcsúfoltak, ellenem támadtak, megrágalmaztak. Ó, nekem volt keresztem!... szinte több volt, mint amennyit viselni tudtam! S elkezdtem kérni, hogy elnyerjem a keresztetek iránti szeretetet: ettől fogva boldog lettem. Mondhatom, igazán nincs ehhez fogható boldogság!... Sohasem kell nézni, honnan jön a kereszt. Istentől jön. Mindíg Isten adja, hogy ezáltal próbára tegye szeretetünket.

VIANNEY SZENT JÁNOS HOMILIÁI

BEVEZETÉS

Akik Vianneyt csak hitelemzéseiben hallották, félig hallották. Tudják, hogy volt szavában felsőbb világosság, kegyelem, mélység, emelkedettség, egyszerűség és eredetiség; de nem ismerik élettől teljes mozgalmasságát, meleg kenetességét. Vasárnapi homíliáiban mutatkozott belőle leginkább az apostol, az ihletett szónok, a szent, akit valósággal szomjúság epeszt a lelkek üdve után. Ez a megmutatkozás eredeti és utánozhatatlan volt, tele erővel és hatalommal.

Bármilyen volt is a hallgatóság, Vianney homíliái mindenkit érdekeltek, foglyul ejtettek és gazdagítottak. Azt azonban meg kell vallani, hogy a szent ember ékesszólásában száműzve volt minden mesterkéeltség és szónoki fogás. Inkább jellemzi őt az emberfölötti erő és az evangéliumok sajátos kenete. Minden sor mögött az egyszerűség és szegénység beszél, mely kielégíti a legválogatottabb hallgatók ízlését is.

Krisztus szeretete az elindítója minden erénynek. Hasonlóan a természetes tűzhöz, a természetfölötti is melegíti, tisztítja, Istenhez emeli a lelket. Ennek a tűznek a föllobbanására legjobb eszköz a szeretet könyvének, az evangéliumnak kifejtése. Itt minden sorban szeretetreméltóan, türelmesen, alázatosan az Úr Jézus jelenik meg: az ember vigasztalója és barátja, amint hív, hogy lépünk vele meghitt közösségbe és szeretetére feleljünk szeretettel.

A következő néhány szemelvény nem nyújt teljes képet, de legalább hiteles hűségű és életre kelti az egyszer elhangzott gondolatot, kifejezést, képet. Mindenesetre új oldalról mutatja be az arsi plébánost.

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén mondta Vianney: „Elmélkedtetek-e már a szeretetről, mely az ősz Simeon szívét emésztette elragadtatásában? Mert egész bizonyosan elragadtatásban volt, mikor karjain feküdt a gyermek Jézus! Kérte a jó Istent, hogy láthassa még Izrael Megváltóját, s a jó Istentől ígéretet kapott. Ötven esztendőt töltött várakozásban és hívta a pillanatot, mely minden vágyának és akarásának teljesedését jelentette. Mikor Mária és József beléptek a templomba, hallja az Isten szavát: „Íme, ő az!”... Karjára vette hát a gyermek Jézust és szeretettől áradó szívére szorította azt, aki szívét izzóvá tette és lánggra lobbantotta. A jó öreg felkiáltott: „Uram, most hagyj meg-

halni!...” Aztán visszaadta Jézust édesanyjának; csak pillanatig lehetett nála. És nálunk!? Testvéreim, nem vagyunk mi szerencsésebbek, mint Simeon? Mindig nálunk lehet, ha akarjuk... Nemcsak karunkon, hanem a szívünkben! Milyen szerencsés vagy te, ember! de milyen keveset értesz meg a szerencsédből! Ha fölértened, nem bírnál tovább élni... Ó nem! Egészen bizonyosan nem!... (Itt könnyek törtek elő a szent plébános szeméből.) Belehalnál a szeretetbe!... Neked adja magát az Isten!... ha akarsz, elviheted!... odaviheted, ahová akarsz!... eggyé lesz veled!...”

A beszéd hátralevő része könnyektől és zokogástól meg-megszakított fölkiáltásokból állt. A szent plébános gyakran erővel türtőztette magát, de máskor egész beszéde a szeretet, öröm, fájdalom fölkiáltása volt. Eszembe jut, hogy mikor nagybőjt második vasárnapjának evangéliumát magyarázta, mely a Tábor-hegyi megdicsőülésről szól, megragadta lelkét a gondolat, hogy milyen boldogság lesz Krisztust színről-színre látni az égben. Szinte magánkívül kiáltott fel: „Látni fogjuk! látni fogjuk!... Ó testvéreim, gondoltatok-e már rá? Meglátjuk Istent! Meglátjuk a maga jóságában! meglátjuk olyannak, amilyen... színről-színre!” Talán negyedóráig sírt és ismételte: *látni fogjuk! látni fogjuk!*

Máskor meg az utolsó ítélet volt beszédének tárgya. Mintegy hirtelen rábukkanva

erre a rettentő mondatra: „Távozzatok, átkozottak”, könnyekben tört ki, sóhajtott, zokogott és ezt hajtogatta: „Isten átká! Ó, milyen borzalmas szerencsétlenség! Értitek, gyermekeim? Isten átká! Elátkozva Istentől, aki csak áldani tud! elátkozva Istentől, aki csupa szeretet! elátkozva Istentől, aki maga a jóság! Átok bocsánat nélkül! örökkétartó átok! Istentől elátkozva!”

A hallgatóság egészen megrendült.

Más alkalommal ugyanarról a tárgyról beszélve mondta: „Testvéreim, mikor eljön a világ vége, minden plébánia odagyülekezik papja köré; Krisztus Urunk majd mondani fogja: „Lelkipásztor, átkozd el őket!” — „Hogyan, Uram, elátkozzam gyermekeimet, akiket én kereszteltem?” — „Mondom neked, átkozd el őket!” — „Uram, én elátkozzam gyermekeimet, akiket oktattam, akiknek szent testedet adtam, és tanításod kenyerét megtörtem?” A lelkipásztor mondja majd érdekükben, amit tud, Urunk Jézus Krisztus pedig feleli: „Pásztor, nem hallgattak rád; átkozd el őket! Parancsolom, átkozd el őket!”

Ó, testvéreim, milyen fájdalmas lesz egy lelkipásztornak elátkozni gyermekeit! Nem hisztek nekem, testvéreim, jól van! pedig úgy lesz! igen, úgy lesz! És a sátán nem veheti hatalmába áldozatait, míg a lelkipásztor el nem átkozta őket!”

Beszédeiben néhányszor a korabeli ese-

mények is visszatükröződnek; majd örömet, majd szomorúságot váltanak ki lelkéből.

1849-ben mondta, mikor a pápának menekülnie kellett: „Úgy látszik, hogy Helytartója távollétében Krisztus Urunk maga jött a földre; fölveszi emberi alakját, hogy megmutakozzon az embereknek. Hiszen ismeritek a Rómában történt új csodát: kitették a kendőt, amellyel Veronika fölszáritotta Krisztus Urunk szent arcát, de amely idővel csaknem elmosódott. Míg a bíborosok ez előtt az isteni kép előtt térdeltek, látni lehetett, amint a szomorú szent arc egészen előtűnik és könnyeket hullat. Voltak, akik nem akarták hinni; a vaknak hiába mutatnak színeket! Krisztus Urunk megjelenésével és könnyeivel ezt mondta a bíborosoknak: „Hol az én fiam, a ti atyátok? Elűzték; hol van?” Mint ahogy Mária mondhatta Szent Péternek Jézus halála után: „Hol a ti atyátok és az én fiam? Nem találom őt.” Krisztus Urunk megsiratta Helytartóját, mint a fiát vesztett apa, mint a hitvesét vesztett férj; ezt a csodát a pápáért művelte. Milyen szentnek kell lennie! Milyen kedves Isten előtt a pápának nyujtott alamizsna! Szegények mindig lesznek köztetek, de nem lesz mindig alkalom, hogy a Szentatyának adjatok. Az ő imája szült benneteket... Krisztus Urunk mindig megkülönböztetően bánt Helytartójával: Ő a letéteményese minden kincsének. Nem is tudunk Isten előtt kedvesebbet tenni, mintha

érte imádkozunk, amíg csak vissza nem tér államába. Krisztus Urunk könnyei ezt kériktőlünk.”

1831-ben megtudta, hogy Franciaország némely helyén ledöntötték a kereszteket: „Rossz dolguk lesz — kiáltott föl Vianney — rossz dolguk lesz! a kereszt erősebb, mint ők; nem dönthetik le mindig. Mikor Krisztus Urunk megjelenik az ég felhőiben, nem menekülnek meg a kezéből!”

Három év múlva jött az Isten megtorlása. Marseille-t, Párizst meglátogatta a kolera és már Lyont is kikezdte. A szent plébános ezekkel a súlyos szavakkal kezdte el hitoktatását: „Isten azon van, hogy *kisöpörje* a világot...” Azt mondják, hogy ez az egyszerű mondat és a hangsúly, amellyel kiejtette, annyira lelkébe vágott egy művészesembernek, aki a hallgatóságban volt, hogy ez lett megtérésének kezdete.

PÉLDABESZÉD A KONKOLYRÓL

A mai evangéliumban azt látjuk, testvéreim, hogy a gazda jó földbe vetette a gabonát, de míg ő aludt, jött az ellenség és konkolyt hintett közéje. Ez azt jelenti, hogy Isten jónak és tökéletesnek teremtette az embert, de jött az ellenség és bűnt vetett... Jött Ádám bűnbeesése, ez a rettenetes bukás, mely utat nyitott az ember szívébe a bűnnek. Jött a jónak és rossznak keveredése: az erények közt ott a bűn...

Azt mondjátok, hogy ki kell tépni a konkolyt? „Nem, — feleli az Úr — nehogy kitépve a konkolyt, kitépjétek a jó magot is. Várjatok az aratásig.” Így kell maradni az ember szívének. Mindvégig keveréke lesz jónak, rossznak; bűnnek, erénynek; világosságnak, sötétségnek; vetőmagnak és konkolynak... A jó Isten nem akarta megszüntetni ezt a keveredést és helyébe állítani olyan természetet, melyben csupa jó mag volna. Azt akarja, hogy küzdjünk, dolgozzunk és gátat vessünk a konkolynak, nehogy mindent elárassson.

A sátán rajta van, hogy kísértést hintsen minden lépésünkre, de a kegyelem segítségével legyőzhetjük őt és elfojthatjuk a konkolyt... Konkoly mindenekelőtt a tisztátalanság és kevélység. Szent Ágoston mondja, hogy ha nincs a tisztátalanság és kevélység, nem járna sok érdemmel a kísértésben helytállni.

A kísértés ellen három dolog föltétlenül szükséges: ima, hogy világosságot nyerjünk, szentségek, hogy megerősítsenek és éberség, hogy elővigyázatosak legyünk. Boldogok, akik kísértést szenvednek! A sátán akkor kétszerrezi támadásait, mikor látja, hogy a lélek egyesülni törekszik az Istennel. Ó, boldog egyesülés!...

A homília folytatása elvész csodálkozó fölkiáltásokban, hogy mily vigasztaló a belső élet és az egyesülés Istennel.

PÉLDABESZÉD A SZŐLLŐMUNKÁSOKRÓL

Azt mondja, testvéreim, a mai evangélium, hogy kora reggel kiment a családatya munkásokat keresni szőlőjébe... Hát még senki sincs ebben a szőlőben? De igen, testvéreim; ott van a Boldogságos Szűz Mária, ki már benne született... Mi ez a szőlő? A kegyelem; és a Szent Szűz benne született, mert bűn nélkül fogant...

Mi bizony már meghívottak vagyunk. Minket a családatya fogadott föl; de a Szent Szűz mindig ott volt... Ó, ez a szép szőlőmunkás! A jó Isten teremthetett volna szebb világot, mint a meglévő, de Szűz Máriánál tökéletesebb teremtménynek nem adhatott volna létet... Ő az Úr szőlőjének közepén épített őrtorony. Ime, gyermekeim, egy gyöngye hasonlat. Ugy-e ismeritek azokat az apró halacskákat, amelyek alighogy kibújnak a petékből, máris nagy sebességgel hasítják a tenger vizét? Hát ilyen a Szent Szűz is; alighogy Isten megteremtette, máris az élet teljességében, a kegyelem óceánjában él.

A Szent Szűz után van valaki, aki egy pillanatig a szőlőn kívül volt, de mindjárt bement: ez Keresztelő szent János. A többiek mind ő utána jöttek és a családatyának ki kellett mennie, hogy fölfogadja őket.

Kik az első óra munkásai? Gonzága szent Alajos, Kosztka szent Szaniszló, Szent Kolet... Mindazok, kik a keresztség által léptek a szőlőbe és sosem hagyták el azt,

mert megőrizték ártatlanságukat... Boldogok, kik elmondhatják a jó Istennek: „Uram, én mindig a tiéd voltam!...” Ó, milyen szép, milyen nagy dolog odaadni Istennek ifjúságunkat! Micsoda forrása nyílik itt az örömek és boldogságnak!

Ezután jönnek azok, kik férfikorukban adták magukat az Istennek. Ezek még komolyan meg tudnak térni és hűséges, jó munkásai lehetnek az Úr szőlőjének... De nagyon siratni valók azok a szegény megátalkodott bűnösök, kik egész életüket Istentől távol töltik, kik akkor jönnek dolgozni az Úr szőlőjébe, mikor már csak úgy képesek ott hagyni a bűnt, ha megvárják, míg a bűn hagyja ott őket... Mikor valaki éveken át romlott, éveken át poshadt a gonoszságban, mikor valaki egészen a kedve szerint fetrengett a bűn sarában, csoda kell hozzá, hogy kijusson belőle. Testvéreim, kérjük nekik ezt a csodát...

Mintha csak az egyházatyák evangéliummagyarázó módszere állna előttünk egyszerűbb formában és bámulatosan közel hozva a földművesnépből álló hallgatóság lelkéhez. Nem áll meg a betűnél, hanem behatol a misztériumokig, melyeknek a betű csak függőnye. Kiemeli a két szövetség összhangját, a jövődölések beteljesedését, a múlt és jövő, hittételek és parancsok kapcsolatait és ezzel napfényre hozza a Szentírásban rejlő bölcsesség- és szeretetkincseket.

Mindenkinek megragadja figyelmét a szép hasonlat a kis halról és a Szent Szűzről, ki fogantatásától kezdve az isteni kegyelem óceánjában fürdik.

PÉLDABESZÉD AZ IRGALMAS SZAMARITÁNUSRÓL

A mai evangélium elmondja, testvéreim, hogy egy szegény, kifosztott utas feküdt a jerikói úton.

A bűn, testvéreim, nem a testet fosztja ki, hanem a lelket. Ki az a jó szamaritánus, aki eljött balzsamot és olajat önteni sebeinkbe? — A mi Urunk Jézus Krisztus, aki leszállt a mennyből. Hová vitt bennünket? Nem vendégfogadóba, hanem Egyházának karjaiba. Kire bízott? A papra, akinek azt mondta: „Barátom, viseld jól gondjukat; ha majd visszatérek, mindent megfizetek neked!” Mikor tér vissza? A világ végén, mikor a jó Isten eljön megjutalmazni a jókat és büntetni a gonoszokat.

Testvéreim, ez a jó szamaritánus nem jött egyetlenegyért; mindenkiért jött. Mindnyájan a szegény utas állapotában vagyunk, kifosztottan és halálra hagyva a nagy út szélén. Ne vonakodjunk belépni az Anyaszentegyház szállójába és elfogadni azt a gondoskodást, melyet a jó szamaritánus készített nekünk.

HOMILIA A NAGYBÓJT ELSŐ VASÁRNPJÁNAK EVANGÉLIUMÁRÓL

Isteni Megváltónk mindenben mintakép számunkra; a kísértésben is az akart lenni. Ezért engedte magát a pusztába vinni.

Mint a jó katona nem fél a csatától, a jó kereszténynek sem szabad félnie a kísértéstől. A kaszárnnyában mindenki jó katona, de a harcvonalon meglátszik a különbség bátrak és gyávák között.

Legnagyobb kísértés, ha nincs kísértés. Szinte azt mondhatnám, hogy boldogok, akiknek kísértésük van: itt a lelki aratás ideje, mikor fölhalmozhatjuk a termést a mennyország számára. Úgy van, mint aratáskor: az ember korán kel, sokat fárad, de nem panaszkodik, hiszen termést szed.

A sátán csak azokat kísérti, akik ott akarják hagyni a bűnt és azokat, akik a kegyelem állapotában vannak. A többi az övé, nem kell kísértetni őket.

Egyszer egy szent valami kolostor előtt ment el és egész csomó ördögöt látott, amint gyötörték a szerzeteseket. Ezután egy város mellett ment el és ott csak egyetlen ördög volt, az is karbatett kezekkel ült és békében hagyta a lakosságot. A szent megkérdezte tőle, hogy lehet, hogy ilyen nagy városban egyedül van, azt a maroknyi szerzetest pedig oly sokan kísértik. Az ördög azt felelte, hogy elég ő a városnak, mert itt haragra, tisztátalanságra, részegeskedésre hajlanak az embe-

rek és ezáltal már fogva is tartja őket és könnyű a munkája, de sokkal nehezebb bírni a szerzetesekkel. Az a sereg ördög, mely kísértésükkel foglalkozik, elvesztegeti idejét és fáradságát, mert senkit sem tudnak megkaparintani. De azért ott várnak, hátha jönnek majd olyanok, akik megúnják a szabályok szigorúságát.

Egy kolostorban az egyik testvér látta, amint szentmise alatt ördögök settenkedtek a jó szerzetesek körül. Az egyik barátnak egyenesen a fején taposott egy ördög; a másikat meg folyton támadta egy, de úgy látszik, nem bírta vele, mert mindig visszahúzódott tőle. Szentmise után a testvér megkérdezte a két szerzetest, hogy mivel foglalkoztak a templomban. Az első bevallotta, hogy azon járt az esze, miképpen fogja bepádlózni a házat. A másik elmondta, hogy kísértése támadt, de ő mindig visszautasította. Így kell tenni a jó kereszténynek is, akkor a kísértés érdemszerző lesz számára.

Leggyakoribb kísértés a kevélység és tisztátalanság: legjobb eszköz az ellenállásra sokat dolgozni Isten dicsőségéért... Sajnos, az emberek átadják magukat a kényelemnek, henyélésnek és akkor nem csoda, ha az ördög lejtőre viszi a lábukat.

Egy szerzetes panaszkodott előljárójának, hogy heves kísértést szenved. Az előljáró meghagyta a kertésznek, meg a szakácsnak, hogy ha kell valami, mindig azt a szerzetest

hívják. Nemsokára aztán megkérdezte tőle, hogy van a kísértéssel. „Ó, atyám, arra nincs időm, hogy rágondoljak...”

Ha jól elmélyednénk Isten jelenlétében, könnyű volna ellenállni a kísértőnek. Sosem vétkeznénk, ha élne bennünk a gondolat: *lát az Isten.*

Volt egy jó szent, gondolom Sziénai szent Katalin, aki egy kísértés után elpanaszkodott Krisztus Urunknak: „Hol voltál, jó Jézusom, ebben a rettenetes időben?” — „Szívedben voltam és örömem telt abban, hogy küzdeni látlak” — felelte az Úr.

A kísértés pillanatában szilárdan meg kell újítani keresztségi fogadalmunkat... Tartsátok csak meg és jól figyeljétek arra, amit most mondok: Mikor kísértésben vagytok, ajánljátok fel a küzdelem érdemét a jó Istennek az ellentétes erény elnyerésére. A kevélység kísértését ajánljátok föl alázatosságért, az illetlen gondolatok leküzdését tisztaságért, a felebaráti szeretet ellen támadó kísértéseket szeretetért. Ajánljátok fel a kísértést a bűnösök megtéréséért is: ez boszszantja és futásra készíti az ördögöt, mert a kísértés így ellene fordul... utána már nyugodtan hagy benneteket.

A kereszténynek mindig harcrakészen kell állnia. Mint ahogy háború idején vannak előretolt őrszemek, hogy tudósítást adjanak az ellenség közeledtéről, úgy nekünk is mindig őrállásban kell virrasztanunk, hogy lás-

suk, nem vet-e tört az ellenség, nem tervez-e hirtelen támadást...

Tény az, hogy vagy a keresztény uralkodik gondolatain, vagy a gondolatok uralkodnak rajta; nincs középút. Úgy van ez, mint mikor két ember birokra kel, hogy ki lesz az erősebb, ki teremti földhöz a másikat. Az egyik csaknem mindig fölülkerekedik és mikor már földön van az ellenség, mellére térdel. Nagy a dicsősége, mert ő a győztes. Így gondolatainkkal vívott küzdelmünk is ritkán eldöntetlen, vagy gondolataink visznek minket, vagy mi viesszük gondolatainkat.

Gyermekeim, milyen szomorú, ha gondolatainktól elragadtatni hagyjuk magunkat. A kereszténynek előkelő hivatala van: úgy kell parancsolnia szolgálainak, mint egy nagyúrnak. Szolgáink a gondolataink. Megkérdezték egy pásztorót, hogy kicsoda ő. Azt felelte, hogy király. — „Kiken uralkodsz?” — „Alattvalóimon.” — „És kik az alattvalóid?” — „Gondolataim!” Ez a pásztor joggal mondhatta magát királynak.

Úgy vagyunk itt a világon, mint csónak a tengeren. Mi támasztja a hullámokat? Szél-fúvás. A világon mindig fúj a szél: a szenvedély vihart kelt szívünkben és a küszködéssel érdemeljük ki a mennyországot.

Ne higgyük, hogy van hely a földön, ahová kimenekülhetünk a küzdelemből. Az ördögöt mindenütt megtaláljuk és ő mindenütt azon jár, hogy elragadja előlünk a

mennyországot; de mindig és mindenütt mi lehetünk a győztesek. Nem úgy van itt, mint más háborúban, ahol bizonytalan a kimenetel. Isten kegyelme sosem hagy el bennünket. Ha akarjuk, mindig mi diadalmaskodhatunk.

Ha már azt hisszük, hogy minden elveszett, csak kiáltanunk kell: „Uram, ments meg minket, mert elveszünk!” Krisztus Urunk ott van mellettünk; kedvteléssel figyeli a harcot és mosolyogva mondja: „Most ismertem meg, hogy szeretsz, hogy igazán szeretsz!...” Valóban akkor bizonyítjuk be Istennek szeretetünket, ha ellenállunk a kísértésnek.

Mennyi ismeretlen hős van a világon! Egyszer majd meglátjuk őket, szinte pillanatonként aratott győzelmeikben gazdagon. Ezeknek fogja mondani a jó Isten: „Jöjjetek, Atyám áldottai... lépjetek be Uratok örömébe!...”

Örangyalunk mindig mellettünk áll, hogy tollal a kézben jegyezze győzelmeinket. Reggelenként föl kellene szólítani magunkat: „Rajta, dolgozz a mennyország meghódításán. Lehet, hogy estére vége lesz a küzdelemnek.” Este pedig így: „Holnap talán befejeződik számodra az élet minden szenvedése...”

Még nem szenvedtünk annyit, mint a vértanúk... és kérdezzétek csak meg őket, sajnálják-e most... A jó Isten nem kér tőlünk annyit... Van, akit egyetlen szó kihoz sórából. Egy kis megaláztatás fölbillenti bárkáját... Bátorság, testvéreim, bátorság! Eljön

az utolsó nap s akkor mondjátok majd: „Áldott küzdelmek, ti érdemeltétek ki nekem a mennyországot!”

Küzdjünk hát nagylelkűen! Ha látja az ördög, hogy semmire sem megy velünk, békében hagy. Ime, hogy szokott tenni az Istenhez visszatérő bűnösökkel: engedi, hadd élvezék megtérésük első boldogságát. Tudja, hogy úgysem bírna velük, mert nagyon buzgók. Vár néhány hónapot, míg elmúlik buzgóságuk. Ekkor kezdi elhanyagoltatni velük az imát, a szentségeket; támadja őket különböző kísértésekkel; majd jönnek a nagy küzdelmek: itt a legjobb ideje kérni az erőt, nehogy alul maradjanak. Vannak, akik oly gyöngék, hogy egy kis kísértésre azonnal engednek, mint a lágy papír. Ha mindig menetelnének előre, mint a jó katonák, akkor háború, vagy kísértés idején fölemelnék szívüket Istenhez és bátorságot merítenének. De bizony ők hátramaradnak... Azt mondják: „Elég nekem, hogy üdvözüljek, nem akarok én szent lenni.” Ha nem akartok szentté lenni, lesztek kárhozottakká. Nincs középút. Vigyázzatok: vagy az egyik, vagy a másik! A mennyországba csak szentek jutnak. A tisztítóhelyi lelkek is azok, mert nincs halálos bűnük, csak meg kell tisztulniok és nyomban a jó Isten barátai közé tartoznak. Dolgozzunk gyermekeim, dolgozzunk! Eljön a nap, mikor úgy találjuk, hogy semmi sem volt túl sok a mennyországért.

HOMILIA A PÜNKÖSD UTÁNI HUSZONEGYEDIK VASÁRNAP EVANGÉLIUMÁRÓL

Istenem, bocsáss meg nekünk, miképen mi is megbocsátunk másoknak. A jó Isten csak azoknak fog megbocsátani, akik maguk is megbocsátottak: ez törvény. Vannak, akik annyira viszik az ostobaságban, hogy nem mondják a Miatyánknak ezt a részét: mintha Isten nem látna szívük mélyébe, hanem csak az ajkak mozgását figyelné.

A szentekben nem volt gyűlölet és nem volt keserűség; ők mindent megbocsátottak és mindig úgy találták, hogy a jó Istennel szemben elkövetett vétkeikért sokkal többet érdemeltek. De a rossz keresztények veszedelmek.

Mihelyt felebarátunkat gyűlöljük, Istennel találjuk szemben magunkat és ellenünk fordul. Egyszer ezt mondtam valakinek: „Ügylátszik, te nem gondolsz a mennybejutásra, hogy annyira látni sem akarsz azt az embert!” — „De igen . . . csak iparkodunk ott is minél távolabb kerülni egymástól, hogy ne kelljen látnunk egymást.” Ettől ugyan nem kell félniük, mert az ég kapuja csakva áll a harag előtt. Az égben nincs haragtartás. A jó- és alázatosszívűek, akik örömmel, vagy békén fogadják a megpróbáltatást és bántalmakat, megkezdik a mennyországot már itt a földön; a haragtartók viszont boldogtala-

nok, gondterhes a homlokuk, a szemük mindenkit elnyeléssel fenyeget.

Vannak olyanok is, akik külsőleg jámborok, de fölberzenkednek a legkisebb igazságtalanságra, a legkisebb sértésre is... Legyen valaki olyan szent, hogy csodákat művel, ha szeretete nincs, nem fog bemenni a mennyországba.

Egy egyszerű életű szerzetes halálos óráján volt. Nem adta magát nagy vezeklésekre, most mégis nyugodt volt. Elöljárója csodálkozását fejezte ki e miatt. Ő így felelt: „Mindíg elfelejtettem minden megbántást. Őszintén megbocsátottam; remélem, hogy Isten is megbocsát nekem.”

Mikor a sátán gyűlölködő gondolatokat támaszt bennünk azok ellen, akik rosszat tettek nekünk, legjobb, ha imádkozunk mindjárt a megtérésükért. Ez megfutamítja a kísértőt.

Igy lehet meggyőzni a rosszat jóval, így tesznek a szentek. De a látszat-keresztények semmit sem akarnak elviselni, minden sérti őket; kihívó szóra kihívó szóval felelnek. Mikor kitörni készülünk, nyeljük el haragunkat. A szívünk olyan, mint az epés-edény. Mindíg készen vagyunk kiönteni azokra, akik legközelebb állnak hozzánk.

Az önszeretet hiteti el velünk, hogy mi csak dicséretet érdemlünk; pedig éppen ellenkezőleg a szidást kellene keresnünk, mert ez illet meg minket... „Dehát én ártatlan va-

gyok, — mondjátok — nem érdemlem, hogy így bánjanak velem!” Talán éppen azzal, amit ma tettél, nem érdemled meg, de azzal, amit tegnap tettél, igen. Megérdemled más bűnök miatt, és hálálkodnod kell a jó Istennek, hogy engesztelést nyujthatsz értük.

Az ördög nyugton hagyja a rossz keresztényeket, nem törődik velük; de azok ellen, akik a jót cselekszik, ezer szidalmat és gyalázást támaszt. Ezzel aztán nagy érdem jár...

Testvéreim, ne bántson az titeket, ha bigottnak mondanak... A jó Isten mindig ilyenek közül választja szentjeit.

Azon a vidéken, ahol kisegítősködtem, volt valaki, aki szegény leányokat segített elhelyezkedni. Gyakran megesett, hogy szemrehányásokkal illették, de megalázta magát, jó néven vette és egyszerűen előadta mentségét. Azt mondták róla, hogy szent. Valóban, ilyenek a szentek. Ilyen az igazi vallásosság... Istenes szent János például engedte, hogy bolondnak tartsák. Mikor írtak a kórháza előljárójának és figyelmeztették, hogy van ott egy szent, aki bolondnak tetteti magát, az előljáró mentegetődzött előtte. De a Szentet csak az bántotta, hogy fölismerték és nem lehet része többé az eddigi megaláztatásokban, verésben és a különféle kellemetlen orvoslásokban, melyekkel vélt baját akarták gyógyítani. Ő mindezt kipróbált készséggel fogadta.

Egy asszonynak fogságba vitték a fiát.

Elment egy paphoz bánatát kiönteni. A jó misszionárius, mivel semmije sem volt a fogoly kiváltására, nem tudta, mitévő legyen. Gondolkodott pár pillanatig, majd így szólt a szegény édesanyához: „Elmegyek a fiad helyébe. Adj el engem, hogy őt kiváltsad!” Az asszony ellenkezett, de a missziós pap sürgetésére elfogadta. A fiút visszaadták anyjának, a pap pedig rabszolga lett a törököknél, akik bizony nem fukarkodtak a rossz bánásmóddal. Ennek a papnak volt tökéletes szeretete: felebarátját önmagánál előbbrevalónak tartotta. Mi éppen ellenkezőleg, bosszankodunk mások jólétén.

Ha dicsérik egy barátodat, rólad meg semmit sem mondanak, szomorú vagy miatta. Ha látod valakiről, hogy megjavult és gyorsan halad az erényekben, úgyhogy rövidesen magas tökéletességre jut, téged bánt, hogy elmaradsz mögötte. Ha dicsérik őt, te bosszankodol és azt mondd: „De nem volt ám mindig így. Ő is csak olyan volt, mint a többi. Ezt is megtette, azt is megtette...” Mindez a kevélység miatt van. És semmi sincs annyira a szeretet ellen, mint a fölfuvalkodottság: az egyik tűz, a másik víz.

A jó keresztény nem ilyen. Őt a galambhoz lehet hasonlítani: nincs benne semmi gyűlölet, szeret mindenkit: a jókat mert jók, a rosszakat, mert részvétellel van irántuk és reméli, hogy szeretetével jobbra teheti őket. Krisztus vérével megváltott lelket lát bennük.

Imádkozik a bűnösökért és azt mondja Krisztus Urunknak: „Istenem, ne engedd elveszni ezeket a szegény lelkeket!” — Az ilyen emberek jutnak majd a mennybe. És hogy csalódnak majd az utolsó napon, akik most soknak gondolják magukat, mert mindenféle ájtatosságot végeznek, közben pedig tele vannak gyötrellemmel az állandó gyűlölet és irigykedés miatt.

Nekünk csak a sátánt, bűnt és önmagunkat kell gyűlölnünk.

Legyen bennünk Szent Ágoston szeretete, aki ujjongott magában, mikor erényes embert látott: „Legalább ő kárpótolja Istent az én kevés szeretetemért.”

Egy nemes ember, mikor az erdőn ment keresztül, találkozott szülei egyikének gyilkosával. Már többször megfogadta, hogy bosszút áll és most a gyilkos láttára kihúzta a törét. De az térdre vetette magát és könyörgött: „Az Isten szerelmére, bocsáss meg nekem!” Isten nevét nem szentségtelenítheti meg gyilkossággal; hüvelyébe dugta törét és így szólt: „Megbocsátok”. Másnap a templomban ezt mondta a jó Istennek: „Ugy-e, mert én megbocsátottam, te is meg fogsz bocsátani nekem?” Volt ott egy nagy feszület és aki rajta függött, beleegyezőleg intett a fejével.

Egy ember, akit igazságtalan vád alapján börtönbe vetettek, mert állítólag elhajtotta valakinek a nyáját, megtörten így szólt magában: „Igaz, hogy nem vagy vétkes a lopás-

ban, melyről vádolnak, de nem emlékszel-e, hogy kihúzhattad volna a vízből azt az embert, aki megfulladt és nem tetted? ... Lásd, ezért szenvedsz most.”

HOMILIA AZ ÉV UTOLSÓ VASÁRNAPJÁRA

A világ elmúlik, mi is elmúlunk vele. A királyok, az uralkodók mind eltűnnek; az ember belerohan az örökkévalóságba és nem jön vissza többé. Nem törődik már egyébbel, csak szegény lelke megmentésével.

A szentek nem tapadtak oda a föld javaihoz, csak az égi javakkal törődtek. A világot éppen ellenkezőleg, egyedül az ideigvalók érdeklik.

A jó keresztény úgy tesz, mint aki idegen földre megy aranyat gyűjteni: nem gondol az ottmaradásra, csak egyetlen vágy él a szívében, hogy ha megalapozta szerencséjét, viszontláthassa hazáját. Vagy pedig úgy kell tenni, mint a királyok: mikor megfosztják őket trónjuktól, már előre biztos helyre küldik kincseiket. A jó keresztény is előre küldi jócselekedeteit a mennyország kapujához.

A jó Isten a földre helyezett minket, hogy lássa, mint viselkedünk és szeretjük-e Őt, de senki sem marad itt véglegesen. Egy emberről beszélnek, hogy százévi fegyházra ítélték és mikor visszajött, már senkit sem talált a régiek közül, csak a házakat ismerte meg...

Ha komolyan átgondolnánk ezt, mindig az ég felé emelnénk tekintetünket... Oda,

ahol igazi hazánk van. Amde mi engedjük, hogy a világ, a gazdagság, testi örömek ide-oda ragadjanak és éppen arra az egyetlen-egyre nem gondolunk, amire állandóan kellene gondolnunk.

Egyszer egy szent elment a vásárba. Látni akarta, hogy ebben a nagy tömegben talál-e olyant, aki gondol a lelke üdvére. Senkit sem talált. Szegény világ, szegény világias emberek! Nem mennek az út közepén, hanem mint a szamarak, mindig az út szélén legelésznek.

Lássátok, a szentek mennyire szabadok voltak a világtól és az anyagtól! Mily megvetéssel bántak ezekkel a haszontalanságokkal! Egy szerzetes elvesztette szüleit és nagy örökség ura lett. Mikor ezt hírülhozták neki, megkérdezte: „Mennyi ideje, hogy meghaltak?” — „Három hete.” — „Mondjátok, örökölhét, aki meghalt?” — „Nem.” — „Hát akkor én, aki húsz éve halott vagyok, hogyan örökölhethnék azoktól, akik csak három hete haltak meg?” Volt egy szent, akinek az evangéliumos könyv képezte minden vagyonát. Kérték tőle, odaadta: „Itt van, szívesen adom, mert ez tanított meg mindent odaadni.”

Ó, a szentek megértették, hogy milyen hiú semmiség a világ és hogy milyen boldogság mindent elhagyni, hogy kárpótlásul miénk legyen a szép mennyország.

Kétféle zaugori van: a mennyország zaugorija és a föld zaugorija. A föld zaugorijá-

nak gondolata nem jár az időn túl; sohasem elég gazdag; gyűjt, mindig csak gyűjt... De amikor jön a halál pillanata, nem lesz semmije. Gyakran mondtam nektek, hogy olyan ez, mint akik túl sok terményt tesznek el télire: mikor jön az új aratás, nem tudnak mit kezdeni vele és csak akadályozza őket. Így van ez akkor is, midőn jön a halál: a vagyon csak akadályoz. Semmit sem viszünk el belőle, mind itt hagyjuk.

Mit mondanátok az olyanról, aki összehalmozna házában sok romlandó ennivalót, amit már el kellene dobni, drágaköveit, aranyát, gyémántját pedig, melyek gazdagságát teszik, elszórná mindenütt, amerre csak megy? ... Pedig — látjátok gyermekeim — mi így teszünk: az anyagiakhoz kötjük magunkat, bár biztosan végük lesz és nem gondolunk az egyedüli igaz kincs, a mennyország megszerzésére és megőrzésére.

A jó keresztény, a mennyország fősvénye, kevésre becsüli a föld javait; egyedül lelke ékesítésére gondol és hogy gyűjtse azt, ami örökre kielégítheti, ami örökké tart. Nézzétek a királyokat, uralkodókat, a föld nagyjait: bővében vannak a gazdagságnak, de elégedettek-e? Ha szeretik a jó Istent, igen, különben nem, nincsenek megelégedve. Én úgy találom, hogy nincs szánalmasabb a gazdagoknál, ha nem szeretik a jó Istent.

A szentek nem tapadtak úgy a vagyonhoz,

mint mi; ahhoz ragaszkodtak, ami képes az egész örökkévalóságon át kielégíteni őket.

Járjatok be száz világot, menjetek egyik országból a másikba, gyűjtsetek össze minden vagyont, ízleljetek meg minden gyönyört, nem találjátok meg boldogságtokat.

Nem képes ez a föld kielégíteni a halhatatlan lelket, mint ahogy nem képes jóllakítani egy falat kenyér a kiéhezett embert.

Mikor az apostolok égbe szállni látták Krisztus Urunkat, olyan szomorúnak, hitványnak, megvetendőnek találták a földet, hogy fölsiettek az elérhető legmagasabb csúcsra, mert egyesülni vágytak jó Mesterükkel.

A Makkabeusok anyja, aki meghalni látta hét gyermekét és aki hétszer halt meg velük, bátorításul ezt mondta nekik: „Nézzetek az égre...”

Krisztus Urunk úgy jutalmazta meg a szentek hitét, hogy érzékelhetően megmutatta nekik a mennyországot. Szent István vértanú, mikor kövezték, nyitva látta maga fölött az eget. Szent Pál az égbe ragadtatott és azt vallja, hogy nem képes elmondani, amit ott látott. Szent Teréz látta a mennyországot és utána — mint ő mondja — az egész föld szemétnek tűnt fel előtte.

De mi, sajnos, csupa anyag vagyunk. A földön csúszunk és nem tudunk a magasba emelkedni. Túl nehezek, túl megterheltek vagyunk...

A föld híd, hogy átvezessen a víz fölé.

A rossz keresztény nem képes megérteni a mennyország reménységét, amely a jó keresztény lelkét vigasztalja. Ami a szenteket boldogította, az neki keménynek, kényelmetlennek látszik.

Ime, gyermekeim, milyen vigasztaló gondolatok: Kikkel leszünk együtt a mennyben? Istennel, a mi Atyánkkal, Jézus Krisztussal, aki testvérünk, a Szent Szűzzel, aki anyánk, az angyalokkal, szentekkel, akik barátaink.

Egy király bánkódva mondta utolsó perceiben: „Itt kell hát hagynom országomat és idegenbe mennem, ahol nem ismerek senkit!” Ez sohasem gondolt a mennyország boldogságára. Mi már most szerezzünk barátokat, hogy a halál után találkozzunk velük és ne kelljen félnünk, mint annak a királynak, hogy majd senkit sem ismerünk.

AZ ARSI PLÉBÁNOS AZ EMBEREKKEL VALÓ ÉRINTKEZÉSBEN

Nagyon téved, aki azt képzei, hogy az életszentség sötétségbe vonja az ember természetes képességeit, elnyomja és letompítja gondolatainak üde erejét és összeférhetetlen a léleknek bizonyos nagyvonalúságával, a jellem emelkedettségével, a kedélyvilág gazdagságával. Pedig ki ne hallotta volna már ezt a vádat, mely a gyöngé keresztényeknél hitelt talál, de az erőseket bántja.

Nem is gondoljuk, hogy a legtöbb világi ember fülének milyen kellemetlen ez a két szó: vallásosság, jámborság. Mintha az ember legszebb tehetségei nem érvényesülhetnének a kereszténység fegyelme alatt, sőt éppen a fegyelem elvetésével jutnának kiteljesedésre. Ez homlokegyenest ellene mond az igazságnak.

Egyesülni Istennel az ima és a szeretet által nem más, mint az angyal állandó győzelme a bennünk rejtőző vadállaton; a jónak folytonos diadala a rossz fölött, más néven a *megszentelő kegyelem állapota*. Csodálatos

hatásai vannak egész lényünk magasabbrendű, értelmes részében. Ez a lélek egészsége. Azáltal, hogy birtokába jut az isteni természetnek, visszanyeri szépségét, erejét, nagyságát.

Az áldozat a keresztény életnek mélysége, az evangéliumnak végső szava és éppen ezért annak a szellemi és erkölcsi előretörésnek is törvénye, amelyet az ember akkor valósít meg magában, amikor *szent lesz*. Az áldozat olyan lelkek üteme, akik legnemesebb képességeik és legkiválóbb tevékenységük irányában haladnak; akik megalázzák és kiüresítik magukat, akik vágnak Isten gyermekeinek szabadságára és hogy oda el is jussanak, átlépnek minden, amit a látható dolgok útjukba gördíthetnek, minden gátláson és minden akadályon, minden, ami tartóztatná, ami elnehezítené, megkötné őket. Menetelés ez a halál országából az élet felé, sötétből a világosságra, szolgaságból a szabadságra.

Ahhoz, hogy az áldozat tanítását komolyan alkalmazva merész szívvel búcsút mondjunk minden teremtetett dolognak s miénk legyen a lélek szabadsága, csak egy lépés kell. A mi szabadságunk még csak olyan, mint a fonállal megkötött madáré: amíg nem próbál repülni, szabadnak hiszi magát; de mihelyt túl akarna jutni azon a kegyetlen körön, melyet valami nálánál erősebb idegen akarattal vont meg neki, észreveszi, hogy fogoly. A teremtmények és a hozzájuk való ragaszkodásunk csak ilyen szabadságot engednek.

Akkor leszünk igazán szabadok, ha Krisztus Urunk szeretete megszabadít minket. (Ján. 8, 36.) Ez a szeretet nem rabolja ki a szívet, mint szenvedélyeink; nem fojt el semmit, aminek létjogosultsága van. Lám, a napsugár, amely belép a katedrális színes ablakain és fényben fürösztí belsejét, világít, színt áraszt, szépít, de nem ront és nem torzít. Jézus Krisztus szeretete is napsugár az ember szívében... Páratlan öröm, ha fölfedezhetjük magunkban ezt az édes és erős szeretetet, mely az önmegszentelődésben mind ragyogóbb és tisztább lesz s elcsitítja, kielégíti a lelket.

Az emberek nem is sejtik, hogy milyen emelkedett intelligenciájuk, milyen nemes és nagy szívük lehet azoknak, akik egészen Istennek adták át magukat...

Minden kötelék elszakítása és minden akadály eltávolítása nem szakítás a szeretettel s nem jelenti minden szabadság elnyomását. Nem forráseltömés, hanem forrásszentelés. A szentség nem hervasztja el azt, amihez ér, hanem fölegyenesíti és megtisztítja; a természetünkénél fogva bennünk levő készségekhez még Szentlélek-sugallta bölcseséget fejleszt.

Vianney-nél meglepő volt ez a szellemi és erkölcsi kitökéletesedés, az emberi képességeknek ez a fölfokozódása, kegyelmi magasságba emelése. Igazán elmondhatjuk, hogy emberi dolgokban nem volt valami változatos és gazdag tudása. Mikor és hogyan is

szerезte volna? De birtokolta azt, ami pótolja a tudományt és szükség esetén a tapasztalatot is: volt hite, mely mindent előre lát és mindent tud. Volt nagy gyakorlati bölcsesége, volt mély érzéke Isten útjaihoz és az emberi nyomorhoz, volt bámulatos elmeéle, komoly és gyors ítélete, finom és mélyre hatoló szelleme. Ezenfelül valami természetfeletti emlékezőtehetséggel, páratlan tapintatossággal és olyan megfigyelőképességgel rendelkezett, hogy megdöbbenthette volna a vele érintkezőket, ha nagy szeretetében nem teszi mindenre a gyónási titok pecsétjét.

A földnek abból a kicsiny, ismeretlen sarkából, hová őt a Gondviselés inkább véka alá helyezte, mint gyertyatartóra, páratlan ragyogásának csak kicsiny szüremlését bocsátotta ki a világra. Élete hármashasonlóságot mutatott fel Krisztus Urunkéval: megnyerő jósággal és példaadó érényességgel hordozta az emberek előtt az igaz világosságot.

Egy tudós filozófia-professzor előtt ezt mondta valaki: „Szent az arsi plébános, de más sincs benne, mint szentség.” — „Van ott világos látás is, — felelte a tudós — nagy világosság, mely szétárad az egész lelkén, rávetődik a teremtményekre, Istenre és a világra, az emberekre és a tárgyra, jelenre és jövőre... Ó, mily tisztán és jól lát, aki a Szentlélek segítségével lát! Milyen érzelmi és értelmi magasságra emel bennünket a hit!”

Egy magasrangú tiszt így ír Vianney-vel

való találkozásáról: „Bámulatba ejtett a szent plébános bölcsesége. Semmi úgy nem emeli föl az elmét, mint a szentség éppen a legalázatosabb embereknél.”

Az arsi plébános, bár szinte elborították a hivatalával járó teendők, mégsem maradt közömbös a vallást, vagy szociális rendet közvetlen vagy közvetve érintő kérdések iránt. Éppen mert Isten dicsőségének és a lelkek üdvének szempontjából gondolkodott, tisztán látott egész sor olyan dologban, melyet még a szakértők sem tudtak megoldani.

A világ fiai talán még ellenvetik, hogy hát ez a pap, aki megfosztotta magát minden emberi örömtől, aki sosem ízlelte meg a társadalmi élet kedvteléseit, aki nem ismerte a kultúra javait, aki oly állandóan és teljes mértékben élte a lemondás gyakorlati életét; ez az ember, akinek minden napja teljesen a gyóntatószék zárkájában folyt le, nézheti ugyan a világot idegenül és komoran, de a szigorúság nem hagy lelkében helyet sem az elnézésnek, sem a jóságnak! — Ez másik nagy tévedés.

Ez az ember, aki annyira kemény volt önmagához, aki egész lényén ott viselte a legkegyetlenebb vezeklés nyomait, csupa szeretetreméltóság volt; tudott mosolyogni kedvesen, igaz melegséggel, beszélgetni finom szellemességgel. Mikor az igazság és vigasztalás szava kifogyott az ajkán, a legelragadóbb mosoly jelent meg helyette.

Mikor paptársai vagy ismerős hívei között volt, szívesen megnyilatkozott. Meghitt érintkezését valami páratlan zamat kísérte. Volt abban jóízű öröm, gyermeki fordulat, kellemes eredetiség. Tudott mosolyogva, ügyesen elbeszélni; néha elérzékenyülve, máskor mókásan. Megjegyzései mindig jókor jöttek, találóak voltak. S ami a világi társalgás savát-borsát teszi, tréfálni is tudott, többkevesebb gúnnyal s megenyhítve kiáradó szeretettel.

Ha összegyűjtenénk elragadó beszélgetéseit, mint aranyszemecskéket, csodálatos könyv lenne az eredmény. De sajnos, hiányzik sok részlet, mely belevilágíthatna szent elméjébe. S ha meg is volna minden részlet, hiábavaló erőlködés, hogy őt teljesen megismerjük. A mosolyt nem lehet szóval elmondani, az arsi plébános társalgása pedig lelkének mosolya volt. Ez a lélekkel telített mosoly ritkán tűnt el az ajkáról; mindenkit örömré, bizalomra, önzetlenségre indított. Nyájas szavai szívből jöttek. Szívét keresetlen, őszinte érzelmek telítették. Ezek megnyilvánultak kifejezéseiben s lelket, meleget, színt árasztottak. Belőlük való ez a kis gyűjtemény:

Mikor az arsi bárónő, a plébánia nagy jótevője meghalt, a szent plébános többek közt ezt mondta:

„Bár Szent Péter lehetnék, hogy neki adhatnám a mennyország kulcsait!”

Langalerie püspök gyakran ellátogatott Arsba. Minden kicsinységet bearanyozó, páratlan udvariasságával engedélyt kért még a misézéshez is: „Kedves plébánosom, úgy-e megengedi, hogy templomában misézhessem?” — „Kegyelmes Uram, — volt a felelet — sajnálom, hogy nincs karácsony; akkor három szentmisét is mondhatna.”

Mikor a híres P. Hermann először volt Arsban, azt akarták, hogy prédikáljon. A jó plébános följajánlotta neki, hogy tartson helyette katekizmusoktatást a híveknek. A páter vonakodott és azt mondta, hogy elég lesz neki, ha néhány szót szólhat a szent plébános után. Vianney tehát megtartotta rendes hitoktatását és így fejezte be:

„Gyermekeim, volt egy jó szent, aki nagyon szerette volna hallani, hogyan énekel a Szent Szűz. Krisztus Urunk, akinek kedve telik abban, hogy az őt szeretők akaratát teljesíti, beleegyezését adta. Látott hát a szent egy szép nőt, aki énekelt neki. Sosem hallott még ily gyönyörű hangot. Elragadtatásában fölkiáltott: „Elég, elég! Ha folytatod, belehalok!...” A szép nő megszólalt: „Ne ejtsen elragadtatásba énekem, mert ez semmi ahhoz képest, amit mindjárt hallani fogsz. Én csak Katalin vagyok, de mindjárt meghallod Isten Anyját...” És tényleg jött a Szent Szűz és énekelt; de olyan szépen,

olyan nagyon szépen, hogy a szent meghalt a szeretet gyönyörűségétől...

Nos gyermekeim, ma ugyanez fog történni... Hallottátok Szent Katalint, mindjárt hallani fogjátok a Szent Szűzet."

Egy szentbeszéd után, mellyel nagyon meg volt elégedve, barátságosan megszorította a szónok mindkét kezét: „Ó, a mi edényünk túl kicsi, hogy ennyi szépet befogadjon!"

De Valfleury, egy lazarista, megkérdezte az arsi plébánost egy súlyosan beteg rendtársa felől, hogy fog-e még az valamikor prédikálni. — „Igen, barátom, örökké prédikálni fog, mert a szentek példája prédikáció."

Egy paptársa hosszú távollét után megjött missziós útjáról. A plébános kitárta kezét, úgy ment eléje: „Ó, milyen jó, hogy végre itt van! Gyakran gondoltam rá, hogy milyen szerencsétlenek a kárhozottak, akik el vannak szakítva a jó Istentől, hiszen már az is nagy szenvedés, ha távol van, akit szeretünk!"

Egy kispap mentegetődzött, hogy nem hozott karinget és így nem segédkezhetett a vasárnapi nagymisén. Vianney megnyugtatta: „Legyen csak nyugodt, ön belül hordozta a fehér karinget, lelkének tisztasága által."

Egy bájos kisgyerek csokrot vitt neki névnapjára. „Kicsikém, — szólt hozzá szelíden mosolyogva a plébános — nagyon szép a csokrod, de még szebb a lelked."

Úrnap nyolcadában a szent plébános elment megtekinteni a nagyszerű oltárt, amelyet a kastély előtt szoktak emelni. Megemlégették előtte, hogy a néhány órája fölkerekedett szél elrontja az esti fáklyás kivilágítás tervét. A szent plébános az oltár körül sűrűlő fiatal családra mutatva így szólt: „Ime az égő és világító fáklyák, melyeket szél ki nem olthat.” És távozóban, miután jelenlétével fölvidámította a szíveket, még a kastélyra mutatva hozzátette: „E házban változnak a lakók, egyik nemzedéket követi a másik, de a ház mindig a jó Isten háza marad.” A hosszú körmenet végén frissítővel kínálták, de nem fogadta el: „Fölösleges, nincs szükségem semmire. Hogy is volnék fáradt, mikor azt hordoztam, aki engem hordoz?”

1856 májusának nagy esőzései alkalmával történt, hogy a templomban várakozó zarándokok magukra zárták az ajtót. Hajnalban egy órakor kopogtatott a plébános úr, de nem hallották meg. Újra kopogott... Az eső szinte patakokban zúdult alá. A percekig tartó várakozásban teljesen átázott, de azért nem törődve a kis kaland bekövetkezhető utóhatásával, mindjárt a gyóntatószékbe ült. Mikor a sekrestyébe ment miséhez öltözni, észrevették, hogy reverendája csurom víz. Sürgetik, hogy cserélje ki, száz kérdést tesznek föl. De ő megelégszik ezzel a nyájas felelettel: „Hagyjatok, hagyjatok, semmi az egész...”

Csak azt bizonyítja, hogy nem vagyok cu-korból.”

Forró júliusi napon beteglátogató körútját végezte. Kísérő paptársa látva födetlen fejét, följánlotta neki kalapját. „Jobb volna, barátom, — felelte a szent plébános — ha tudományát és erényességét adná nekem.” — Ilyen feleletekre készülhetett el, aki udvariaskodni próbált vele.

Az a kanonoki gallér, melyet a püspök úr oly jó szívvel adott, kemény megaláztatás volt a jó plébános szemében. Akadt egy ember, aki nem nyughatott, míg behízelt hangon meg nem mondta a plébánosnak, hogy eddig még ő az egyedüli kanonok, akit Chalandon püspök kinevezett. De Vianney átlátott a szítán és így felelt: „Azt el is hiszem! A püspök úr nagy balfogást csinált... Láttá, hogy elhibázta a dolgot és most nem mer többet kinevezni.”

Egyszer figyelmes lett egyik arcképére, amelyen odafestették kanonoki címerét és becsületrendjét is. Csak ennyit mondott kísérőjének: „Hogy teljes legyen, még alája kellene írni: hiúság, kevélység, semmiség.”

Máskor meg valaki célzást tett különböző kitüntetéseire. Erre megjegyezte: „Igen, tiszteletbeli kanonok vagyok a püspök úr túl nagy jóvoltából; a becsületrend lovagja vagyok a kormány félreértéséből, és ... egy számár, meg három juh pásztora apám megbízásából.”

Egy híres árvaház alapítója tanácsot kért Vianneytől, hogy megszerezze-e magának a nagyközönség támogatását a sajtó útján. „A helyett, hogy zajt csapna az ujságokban, csapjon zajt az oltár előtt” — mondta neki a plébános.

Láttuk, hogy Vianneyben volt ötletesség és hogy szerette a szellemes, találó válaszokat. Alkalomadtán vegyített beszédébe ártatlan csipkelődést is:

„Plébános úr, — szólította meg egy kövér arcú személyiség, akinek viruló egészsége éles ellentétben állt a fehérhajú szent aggastyán sápadt gyengeségével, — egy kicsit számítok önre a mennyországba jutásnál. Remélem, hogy nem feledkezik el barátjáról és engem is részesít vezekléseinek érdemében. Ha majd az égbe megy, iparkodom megkapaszkodni reverendájában.” — „Csak vigyázzon, barátom, — felelt a plébános — szűk a mennyország ajtaja, — és itt hamiskás pillantást vetett a kövér úrra — még mind a ketten kívül maradhatnánk.” De aztán félve, hogy szavaival talán kis fájdalmat okozott, alázatosan és udvariasan elsímította a dolgot.

Egy apáca gyermeki egyszerűséggel szólította meg: „Atyám, általában azt hiszik ön-ről, hogy tudatlan.” — „Nem tévednek, leányom, igazuk van, sőt még különbet is mond-

hatnék önnek, úgyhogy nem is tudná meghallgatni.”

Egyik híve, egy előkelő családból való, nagyon buzgó hölgy, tanácsokkal akarta el látni: „Plébános úr, ezt meg ezt nem helyesen tette... ezt meg ezt kellett volna tennie...” — Erre ő, célozva az angol alkotmányra, mely nőknek is megengedi az uralkodást, kedvesen közbevágott: „Csakhogy nem vagyunk ám még Angliában!”

Atanáz testvér, az arsi iskola igazgatója, körútjáról visszatérve elmondta, hogy lova félreugrott, s őt a kocsival együtt az árokba fordította. A jó plébános kifejezte részvétét, aztán még hozzátette: „Barátom, Szent Antal sosem esett le a kocsiról: úgy kellett volna tenni, mint ő.” — „Hát hogyan tett Szent Antal?” — „Mindíg gyalog járt.”

Ha kellett, tudott Vianney alaposan megfelelni, s tudta lehetetlenné tenni a további választ. Egy elbizakodott szabadgondolkodó azzal jött hozzá, hogy a vallásban vannak olyan dolgok, amiket lehetetlen elhinni.

— Például?

— Például az örök büntetés.

— Barátom, ajánlom önnek, hogy sohasse beszéljen a vallásról.

— És miért ne beszélhetnék róla?

— Mert előbb kézbe kellene venni a katekizmust. Mit mond a katekizmus? Hogy hinni kell az evangéliumban, mert ott Krisz-

tus Urunk szól. Hisz ön az evangéliumban?

— Igen, plébános úr!

— Jól van! Hát az evangélium azt mondja: távozzatok az örök tűzre! Mit akar még többet? Nekem ez elég világosnak látszik.

Az arsi plébánost egyszer egy gazdag protestáns látogatta meg, de a plébános nem tudta, hogy akivel ő Krisztus Urunkról és a szentekről oly melegen és bizalmasan beszélget, a reformált valláshoz tartozik. Búcsúzóul egy érmet nyomott a kezébe. Az elfogadta az ajándékot, de megjegyezte:

— Plébános úr, ön érmet ad egy eretneknek? Legalább is az ön szemében az vagyok... De ha különböző is a hitünk, remélem, egyszer majd együtt leszünk az égben.

A jó plébános megfogta látogatója kezét, ránézett azokkal a mélységes hitet és erős szeretetet kifejező szemeivel, aztán az igazi együttérzés és részvét hangján így szólt:

— Sajnos, barátom, nem leszünk együtt odafönn, mert a halál nem változtat azon, amit a földön elkezdtünk. Ahová a fa dől, ott marad.

— Plébános úr, én hiszek Krisztusban és ő azt mondotta: „Aki énbennem hisz, annak örök élete lesz.”

— Csakhogy, barátom, Krisztus Urunk mondott még mást is: Azt mondta, hogy aki az Egyházra nem hallgat, azt úgy kell tekinteni, mint a pogányt. Azt mondta, hogy egy akol legyen és egy pásztor, és Szent Pétert

megbízta, hogy legyen a nyáj feje. — Aztán kedvesen és barátságosan folytatta: — Barátom, nincs két mód Krisztus Urunk szolgálatára, csak egy: úgy szolgálni, amint ő akarja.

Itt Vianney elsietett, látogatóját üdvös nyugalanságban hagyta, mely a kegyelem előfutárja volt s melyből, amint mondják, győztesen került ki.

Máskor meg egy fiatalember lépett be a sekrestyébe, akinek egész magatartásán, modorán, beszédén észrevehető volt a világiasság. Tisztelettel közeledett a gyóntatószékben ülő plébánoshoz, aki azt gondolta, hogy úgyis gyónni akar és kezével a térdeplőre mutatott.

A fiatalember megértette, hogy mit jelent ez a kézmozdulat és sietett az udvarias mentegődzéssel: „Plébános úr, én nem gyónni jöttem, hanem vitatkozni akarok önnel.”

— Ó, barátom, akkor ugyancsak rosszat választott. Én nem tudok vitatkozni... de ha vigaszra van szüksége, akkor térdeljen ide. — Ujjával kérlelhetetlenül a zsámolyra mutatott. — Higgyc el, sokan térdeltek már itt ön előtt és nem bánták meg.

— De plébános úr, már volt szerencsém említeni, hogy nem gyónni jöttem, és pedig azon egyszerű okból nem, mert nincs hitem. Mint ahogy sok másban nem hiszek, úgy a gyónásban sem.

— Nincsen hite? Ó, hogy sajnálom! Ön sötétségben él. Egy kisgyermek a katekizmu-

sával többet tud, mint ön. Tudom, hogy én nagyon tudatlan vagyok, de ön még nálam is tudatlanabb... Nincs hite? Nos jó, hát tegye meg: térdeljen ide, meggyóntatom, aztán majd egészen úgy hisz, mint én.

— De plébános úr, amit ön tanácsol, az nem más, mint hogy komédiát játszunk.

— Mondom önnek, térdeljen ide! — Az a meggyőződés, az a kedvesség, az a nyájas-sággal mérsékelt komolyság, mellyel e szava-kat ismételten elmondta, elérte hatását. A fiatalember kétkedés nélkül vagy kételye el-lenére is letérdelt, oly régóta most először, keresztet vetett s megkezdte bűnvallomását. Nemcsak megvigasztalva, hanem teljesen újra-éledt hittel kelt föl. Tapasztalta, hogy a hit-hez legrövidebb és legbiztosabb út az, amit az isteni Mester mondott: „Aki cselekszi az igazságot, az világosságra jut.” (Ján.)

AZ ARSI PLÉBÁNOS HITE

Az arsi plébános bőségesen megkapta a hit ajándékát. A Szentlélek olyan világossá-got gyújtott benne, hogy szinte látta az Isten dolgait. Teljes bizonyossága volt az igazságok-ban. Izlelte édességüket; tüzes lelkesedést, elragadtatást váltottak ki belőle; könnyeket csaltak szemébe. Istennel való benső egyesü-lése szinte érzékelhetővé, tapinthatóvá tette számára a természetfölöttit. Amit mi messzi-ről, homályosan, zavartan, ködön át, talány-ban látunk, azt ő biztos tekintettel önmagá-

ban fődözte föl. „Ha szeretnénk Krisztus Urunkat, — mondotta — mindig lelki szemünk előtt volna a szentségház, az Isten háza. Mikor úton vagyunk és templomtornyot veszünk észre, meg kellene dobbanni a szívünknek, mint ahogy a férj szíve megdobbán ott-hona láttára, ahol szerettei laknak. Bár ne tudnánk levenni róla tekintetünket.

A mi hitünk csak olyan háromszáz mérföldes messzeségből lát; mintha a jó Isten a tenger túlsó partján volna. Ha olyan eleven, átható hitünk volna, mint a szenteké, úgy látnánk Krisztus Urunkat, mint ahogy ők látták. *Vannak papok, akik mindennap látják őt a szentmisében...*”

Mintha Szent Pált hallanánk, mikor mondja: „Ismerek egy embert...”

„Akiknek hitük nincs, vakoskodóbbak mint akiknek szemük hiányzik. Úgy vagyunk itt a világon, mintha ködben volnánk; de a hit olyan, mint a szél, amely eloszlatja a ködöt és látni engedi lelkünk fölött a szép napot... Lássátok, a protestánsoknál mily szomorú és hideg minden! Ott hosszú, hosszú tél van. Nálunk minden vidám, örömdetes, vigasztaló.

Hát még a világ fiai! Jaj, hogy látnak ők! Milyen vakok! Még akkor sem hinnének, ha Krisztus Urunk most művelné mindazt a csodát, amit Judeában művelt. Pedig az, akinek minden hatalom megadatott, még nem vesztette el hatalmát. Például a mult héten egy szegény szállősgazda hátán hozta

tizenkét éves kisleány, aki sohasem járt még, mert mindkét lábára nyomorék volt. A derék ember kilencedet végzett Szent Filoménához; a kilencedik napon meggyógyult a kicsi és ugrándozva ment el innen.”

„Valaha Krisztus Urunk járókká tette a sántákat, meggyógyította a betegeket, föltámasztotta a halottakat. Sokan voltak ott, akik két szemükkel látták a csodákat és mégsem hittek. Az emberek mindig, mindenütt egyformák. Hatalmas az Isten, de a sátánnak is megvan a hatalma és arra használja, hogy vakká tegye a szegény világot.”

AZ ARSI PLÉBÁNOS REMÉNYE

Az arsi plébános, bár a test köteléke fogva tartotta, mindig Istennél időzött, akár csak a tiszta szellemek, akik az örök szeretet fényességében laknak. Igaz ugyan, hogy uralkodó gondolata volt az Isten ítéletének félelme, mégis kívánta a halált, mert amint mondta: „Ez a lélek egyesülése a legfőbb Jóval.” Gyakran említette, hogy könyvet fog írni a halál gyönyörűségéről. Míg másoknak egész erejüket össze kell szedniök, hogy belenyugodjanak a halálba, Vianneynek ahhoz kellett erő, hogy belenyugodjék az életbe. Társalgásából néha kiérzett Szent Pál sóhajának visszhangja, aki vágyott szabadulni testének sátorából, hogy az élet elnyelje benne azt, ami halandó.

Az arsi plébános legszebb hasonlatait a mennyország utáni vágnak szentelte. Beszért a fecskéről, mely éppenhogy sűrölja a földet, de nem telepszik le; a lángról, mely mindig fölfelé tör; a légömről, mely elszakítja tartófonalát és magasba száll.

„A szív — mondotta — az után vonzódik, amit legjobban szeret: a kevély a megtiszteltetés, a zsugori a vagyon után; a gyűlölködőt hívja a bosszú, a szemérmertlent a tisztátalan gyönyörök. Hát a jó keresztény mire gondol? Merre fordul a szíve? Az ég felé, ahol Istene van. Ott az ő kincse.”

„Az ember a mennyországnak volt szánva; a sátán eltörte az odavezető létrát. Krisztus Urunk szenvedése által másikat készített és megnyitotta az ajtót. A Boldogságos Szűz ott van a létra végénél, kezével tartja és felénk kiáltja: „Jöjjetek, jöjjetek!” Milyen szép jövő vár ránk! Látni, szeretni, áldani az Istent és nézni őt örökké!”

„Hogy gondolhatnánk a földre, mikor az eget nézzük?

Mikor Szent Teréz bepillantást nyert az égbe, nem nézhette többé a földi dolgokat. Ha valami szépet mutattak neki, így szólt: „Semmiség, sár.”

Szent Kolet nem tudta visszatartani örömet, mikor a mennyországra gondolt; ott-hagyta celláját, végigfutotta a folyosókat és

kiáltozott: „El a mennyországba, el a mennyországba...”

„Az égben úgy elvész majd a szívünk Isten szeretetének boldogságában, hogy nem törődünk sem magunkkal, sem másokkal, csak egyedül az Istennel.”

„Egy vakon születettet Szent Márton sírjához vittek és hirtelen megnyílt a szeme. Nézte, nézte a világot és annyira meglepte a természet szépsége, hogy elájult boldogságában. Annak a szemében, aki az eget látja, mi olyanok vagyunk, mint ez a vak.”

„A jó keresztény nem szenvedheti a földet, mert elsorvad itt. Ha itt volna a templomban egy kis csöppség és anyja a szószéken állna, a kicsi biztosan kitárná feléje kezecskéit s ha nem tudna fölmenni a lépcsőn, segítséget kérne, és nem volna nyugta, csak az anyja karjaiban.”

„Azt mondja a Szentírás, hogy az égben trónokon fogunk ülni. Ez ottani nagyságunkat akarja jelenteni. Az Isten szeretete képezi ezeket a trónokat: az égben nem lesz más... Isten szeretete betölt és eláraszt mindent...”

„Mikor Szent Terézt megkérdezték, mit látott az égben, fölkiáltott: „Láttam!... láttam!... láttam!...” és itt megállt, elakadt a lélekzete, nem találta a szót; többet nem tudott mondani.”

„Ó, de szép egységben van a földi Anyaszentegyház az égi Anyaszentegyházzal! Amint Szent Teréz mondotta: „Ti győztesen, mi küzdelmesen, de ugyanazt tesszük: dicsőítjük az Istent!”

„Szent Ágoston mondta, hogy nem szereti az Istent az, aki fél a haláltól. Nagyon igaz! Ha sokáig atyáitoktól elszakítva élnétek, nem volna öröm a viszontlátás?”

„Ó, mily nagy dolog megszerezni a mennyországot! Mi kell hozzá? Szívtisztaság, a világ megvetése, Isten szeretete.”

Egy elragadó mennyország-beszéd után megkérdezte valaki az arsi plébánost: „Mi kell, hogy kiérdemeljük ezt a jutalmat, melyről oly nagyszerű képet tárt elénk?” — „Barátom, — felelte — *kegyelem és kereszt.*”

Vianney nagyon szerette elmondani ezt a történetet:

„Volt egyszer egy jó szerzetes, aki azt gondolta, hogy a mennyországban majd nagyon lassan múlik az idő. A jó Isten megmutatta neki, hogy nem. Egyik napon, amint a kolostor kertjében sétált, madarat pillantott meg, amely ágról-ágra röppent és annál szebb lett, minél tovább nézte. Végül már olyan szép, de olyan szép volt, hogy a barát nem tudta levenni róla tekintetét... Üldözőbe vette és szerette volna megfogni. Közben megállt és gondolta: biztosan van már félórája, hogy a

madár után futkosom. Visszatért a kolostorba, de nagy volt a meglepetése, mikor a kapunál egy sosem látott testvért talált és az sem ismerte őt. Még jobban meglepődött, mikor bejárta a házat és csupa ismeretlen arcot, újonnan jött embert talált. „Hát a mi páterink hol vannak?” — kérdezte. Néztek rá a többiek, de nem értették. Végre megmondta a nevét: keresték az évkönyvekben és látják, hogy száz éve ment el... Így mutatta meg neki a jó Isten, hogy a mennyországban nem fog lassan múlni az idő.”

AZ ARSI PLÉBÁNOS SZERETETE

Hogy fogalmat alkothassunk Vianneynek Krisztus Urunk iránti szeretetéről, le kellene írni mindent, amit magába zárhat egy emberi lélek, mely Isten kegyelmével folyton égőbb, tevékenyebb, kedvesebb, erősebb és nagylelkűbb lesz. Lelkének minden képessége, értelmének egész fénye, akaratának minden megnyilvánulása e felsőbbrendű érzés szolgálatában állt. Az egyesülés, melyről Aranyhajú szent János beszél, benne már megkezdődött. „Krisztus Urunk volt minden gondolatának, érzelmének, vágyának a középpontja. A Megváltó nélkül, az üdvözültek társasága sem tetszett volna neki.” Krisztus volt élete, mennyországa, jelene és jövője. Csak az Oltáriszentség enyhítette kínzó szomjúságát. Nem tudott Krisztus Urunkra nem gondolni, Krisztus után nem vágyódni, Krisz-

tusról nem beszélni. Szavai ilyenkor már nem is szavak voltak, hanem szívéből előtörő lángok. Jézus nevét és ezt a két szót: Krisztus Urunk, úgy hangsúlyozta, hogy lehetetlen volt hidegnek maradni.

Az arsi plébános olvasmányaiból legjobban megjegyezte a beszédeiben leggyakrabban idézte a szenteknek Krisztus iránti szeretettől áttüzesedett szavait. Szerette idézni Krisztus mondását Szent Terézhez: „Várom az ítélet napját, hogy meglássák az emberek, mennyire szeretnél.”

És ezt a másikat: „Ha már az embereknek nem kellek többé, eljövök szívedbe rejtőzni.” Sohasem idézte e szavakat, hogy félbe ne szakították volna könnyei.

Mély megrendüléssel szokta elmondani Szent Kolet történetét, aki panaszkodott Krisztus Urunknak: „Jó Mesterem, akarnálak szeretni, de nagyon kicsiny a szívem.” Mire nagy, lángoló szívet látott leereszkedni e szavak kíséretében: „Most aztán szeress, amennyire csak tudsz.” És Szent Kolet szíve megtelt szeretettel. Ilyenkor könnyes szemmel kiáltott föl a szent plébános: „Ó Uram, megismerni téged és megszeretni egyet jelent!” Ha tudnánk, hogy Krisztus Urunk mennyire szeret bennünket, meghalnánk az örömtől! Nem hiszem, hogy volna kemény szív, amely ilyen szeretet láttára sem szeretne...”

„Milyen jó is a szeretet! Nem más ez, mint Jézus Szívének kiáradása... Egyetlen

örömünk legyen a földön: szeretni Istent és tudni, hogy Isten szeret minket..."

Szomorúan szokta még mondani:

„Olykor elgondolom: milyen kár, hogy annyi jócselekedet nem számít elégtételnek Isten előtt, mert a helyett, hogy szeretetből végeznénk, szokásból, közönyösen és önszeretből tesszük.

Mindent Isten jelenlétében kell végezni, mindent együtt az Istennel, mindent azért, hogy Istennél tetszést találjunk... Ó, milyen jó ez!... Társalogni a jó Istennel, vele dolgozni és vele járni; vele küzdeni és vele szenvedni! Mi dolgozunk, Ő pedig megáldja munkánkat; mi járunk-kelünk, Ő pedig megáldja lépteinket; mi szenvedünk, Ő pedig megáldja könnyeinket. Milyen nagy, milyen nemes és vigasztaló mindent Istennel tenni és az Ő szeme láttára és rágondolni, hogy Ő mindent lát, mindenről tud. Mondjuk hát reggelinkint: „Istenem, mindent azért, hogy neked tessek! Minden munkámat veled végzem!...” Milyen jó és vigasztaló rágondolni Isten szent jelenlétére!... Sohase mulasszuk ezt el és az órák úgy röppennek majd, mint a percek... Ez a mennyország előíze.”

„Szegény bűnösök! Hányszor gondolk rá, hogy van aki meghal a nélkül, hogy egyetlenegyszer csak egy órácskáig is ízlelte volna Isten szeretetének boldogító hatását!... Mikor szeretnénk elhagyni lelki dolgainkat

és untat együttlenni az Istennel, menjünk a pokol kapujához, nézzük a szegény kárhözottakat, akik nem tudják többé szeretni a jó Istent...”

„Ha elkárhozhatnánk a nélkül, hogy Krisztus Urunknak valami szenvedést okozzunk, mégcsak hagyján! De mikor ezt nem tehetjük meg.”

„Ha volna hite a kereszténynek, meghalna a szeretettől... Nézzétek csak, milyen boldog a jó keresztény, aki szereti Istent és felebarátját, milyen boldogok vagyunk mi, ha szeretjük Istent és embertársainkat. Milyen béke a lélekben! Ez földi mennyország!”

„Gyakran gondolkodom rá, hogy ezeknek a temetőben porladó szegény halottaknak a nyelve nem tud imádkozni és a szíve nem tud szeretni...”

Vianney gyakran használta ezt a befejezést: „Istentől szeretve, Istennel egyesülve élni! Élni Isten jelenlétében, élni az Istenért: milyen szép így az élet!... és milyen szép a halál!...”

Egy napon, hogy a madarakat hallgatta udvarában, fölsóhajtott: „Szegény kis madárkáim! Azért vagytok, hogy énekeljetek és ti énekeltek, ... az ember azért van, hogy szeresse Istent és nem szereti!”

„Azért nem szeretjük az Istent, mert még nem jutottunk el arra a fokra, amelyen mindennek tudunk örülni...”

„Vannak, akik sírnak, hogy ők nem szeretik Istent. De bizony ezek szeretik. Milyen vigasztaló rágondolni, hogy vannak még ezen a szegény földön, akik a jó Istennel szemben a legbizalmasabbak és Őt szeretik a legjobban.”

Megkérdezték egy napon: „Hogyan kell Istenhez jutni?”

„Barátom, egyenesen, mint az ágyúgolyó.”

Az arsi plébános főképen három gyakorlatot ajánlott: tisztelni Krisztus Urunk szenvedését és az Eucharishtiát, tisztelni a Szent Szűzet és segíteni a tisztítótűzben szenvedőkön. Szent Bernáttal állította, hogy az elvetettség jele, ha valaki nincs áhítattal az Úr szent teste és vére iránt. „Krisztus Urunk szenvedése — mondotta egyszer — olyan, mint a hegyről lezuhogó hatalmas folyó, amely sohasem apad el...”

Az arsi plébános áhítatát az Eucharisztia iránt semmivel sem tudjuk igazán megvilágítani. Nevét a legnagyobb gyöngédséggel mondta ki: új kifejezéseket talált, hogy minél méltóbban beszélhessen róla. Kedvenc témája volt és beszélgetés közben gyakran előhozta. Szíve tele volt iránta hálás szeretet-

tel; homloka sugárzott az oltár előtt; szeme ragyogott, lelke róla elmélkedett, hangját könnyek fátyolozták. Egyszer fölkiáltott: „Mit tesz Krisztus Urunk szeretetének ebben a szentségében? Fogságba juttatta Szívét, hogy bennünket szeressen; gyöngédség és irgalom árad belőle, hogy lemossa a világ bűneit.”

A szentáldozást *a szeretet fürdőjének* nevezte... „Mikor áldozunk — mondotta — lelkünket megforgatjuk a szeretet balzsamában, mint a méh meghempergetődzik a virágokban.”

Szerette elmondani Keresztes szent János és Szent Teréz viselkedését. Mikor ezek lelkiatyjuk kezéből a szentáldozást fogadták, Krisztus Urunk szeretete annyira elárasztotta szívüket, hogy egyikük ebbe a sarokba tántorgott, másik a másikba s lelkük fürdött a szeretet balzsamában...

A Szent Szív ünnepén mondotta: „Ma Krisztus Urunk a Szívére ölel minket... ó, ha mindig ott lehetnénk!...”

Aztán kezét összekulcsolva és könnyes szemét az égre emelve kiáltott: „Ó Jézus Szíve, szeretet Szíve! *Virága a szeretetnek!* Egyedül a Szív maradt sértetlen Krisztus Urunk testében, de Longinus ez is átdöfte, hogy kiáradjon belőle a szeretet... Ha nem szeretjük Jézus Szívét, hát akkor mit szeretünk? Ez a Szív csupa szeretet! Hogy lehet nem szeretni azt, aki ilyen szeretetreméltó?”

AZ ARSI PLÉBÁNOS BUZGÓSÁGA

Lehetetlen igazán megértenünk, hogy az arsi plébános mennyire szívén hordta a lelkek üdvét. Mennyit sírt pusztulásukon! Gyakran hallhattuk, amint bensőséggel ismételte: „Milyen kár, hogy örökre elkárhoznak a lelkek, akik annyi szenvedésbe kerültek a jó Istennek!”

„Legjobban lesujtja Jézus Szívét, hogy annyi számtalanért kárba vész minden szenvedése... Imádkozzunk hát a bűnösök megtéréséért: ez a legjobb és leghasznosabb ima, mert hiszen az igazak már az üdvösség útján vannak, a tisztítóhelybeliek biztosan égbe jutnak... de szegény bűnösök... szegény bűnösök!... Talán vannak köztük, akik haboznak. Egy Miatyánk, egy Üdvözlégy elég volna lenyomni a mérleget... Mennyi lelket megtéríthetünk imáinkkal! Aki elragad a pokol elől egy lelket, az a magáét is megmenti. Minden áhítatgyakorlat jó, de egyik sem jobb ennél.”

„Egyszer Szent Ferenc az erdőben imádkozott: „Uram, légy részvétellel a szegény bűnösök iránt.” Krisztus Urunk megjelent neki és ezt mondta: „Ferenc, egyet akarunk. Kész vagyok mindent megadni, amit csak kérsz.”

„Szent Kolet ezer bűnös megtérését kérte; mikor jobban meggondolta, elijedt a nagy

számtól és vádolta magát, hogy túl merész volt. A Szent Szűz azonban megjelent neki és megmutatta a sok lelket, akiket novénáival nyert meg...”

„Az ember megteheti, hogy nyolc vagy tizenöt napra áldozatul ajánlja magát a bűnösök megtéréséért. Elvisel hideget-meleget; nem néz meg egyet-mást; nem megy el valahová; kilencedet végez; egy hétig naponta hallgat szentmisét erre a szándékra, főképen városban, ahol ez könnyebben megy. De van, aki száz lépést sem tesz, hogy misére menjen. Akik olyan szerencsések, hogy naponta áldozhatnak, ebből végezhetnek kilencedet. Nemcsak Isten dicsőségét munkáljuk ezzel a gyakorlattal, hanem bőséges kegyelmet is kieszközlünk.”

Egy plébánosnak, aki panaszkodott, hogy nem tudja megnyerni híveit, ezt mondta Vianney: „Ön mindent megtett: imádkozott, sírt, zokogott, sóhajtozott; de böjtölt-e, virasztott-e, feküdt-e kemény helyen, ostromozta-e magát? Amíg ezt nem teszi, amíg eddig nem jut, ne higgye, hogy mindent megtett.”

Egy missziós páter megkérdezte tőle:
— Plébános úr, mit tenne, ha Isten választást engedne, hogy most mindjárt fölmehet az égbe, vagy maradhat a földön dolgozni a bűnösök megtérítésén?

— Azt hiszem, maradnék.

— Hát hogy lehet ez? Hiszen a szentek oly boldogok az égben, nincs több kísértés, nincs több nyomorúság!...

Mosolyogva felelt:

— Igaz, de a szentek járadékélvezők. Nem dicsőíthetik Istent munkával, szenvedéssel, lelkekért hozott áldozattal, mint mi.

— Itt maradna a világ végéig?

— Magától értetődik.

— Akkor bőven volna ideje. Fölkelne-e olyan korán?

— Igen, éjfélkor! Nem félek a fáradtságtól... Én volnék a legboldogabb ember; nem okozna gondot, hogyan is jelenjek meg Isten ítélőszéke előtt szegény plébánosi élettemmel. — Ezt mondva könnyekre fakadt.

Egy este a szokottnál kimerültebbnek látszott. Azt hitte, hogy összeesik gyóntatószékétől a plébániáig vezető rövid úton. A magányba vonulás gondolata kísértette, de ez nem akadályozta, hogy a szokottnál is inkább vidám, szeretetreméltó és közlékeny ne legyen:

— Ha az ön helyében volnék, — fogta meg missziós papja kezét — az égbe repülnék.

Aztán elszomorodva folytatta: „Milyen szálnalmas vagyok én! Nem ismerek nálam szerencsétlenebbet!”

— Plébános úr, hogyan akarhat velem cserélni?

— Barátom, ön aranyat adna, én rezet.

„Istenem, mondotta gyakran — milyen nehéz dolgom van a bűnösökkel! Mikor leszek már a szentek társaságában!... A jó Istent annyira megbántják a földön, hogy kísértésem támad kérni a világ végét!... Ha nem volnának szép lelkek, akiken megvigasztalódik az ember szíve és elpihen a szeme, mikor annyi rosszat lát és hall, nem bírná ki az életet... Mikor az emberek hálátlanságára gondolok a jó Istennel szemben, hogy ne kelljen látnom, szeretnék átmenni a tenger másik partjára. Szörnyűség! Még akkor is, ha a jó Isten nem volna ilyen jó! De mikor annyira jó!...

Ó Istenem, milyen gyalázat lesz ránk, mikor az utolsó ítélet megmutatja minden hálátlanságunkat! Akkor megértjük... De már nem lesz idő... Krisztus Urunk mondja majd: „Miért bántottál?” s nem tudunk mit felelni.

— Nem! — tette hozzá sírva — nincs a világon még olyan szerencsétlen, mint a pap! Miben telik az élete? Folyton látni Isten megbántását, mindig hallani szent neve káromlását, törvényei megszegését, szeretete megghiúsulását! A pap csak ezt látja, csak ezt hallja... Állandóan úgy van, mint Szent Péter Pilátus pretóriumánál: előtte Krisztus

Urunk; bántják, megvetik, gúnyolják, gyalázzal tetézik... Egyik köp az arcába, másik öklével vág bele, egyik tövissel koronázza, másik nagy ütésekkel fejébe veri. Lökdőszik, földre dobják; lábbal tapossák; keresztre feszítik, átdöfik a Szívét... Ó, ha tudtam volna, hogy ez a pap sorsa, nem megyek a szemináriumba, hanem mentem magam gyorsan a trappistákhoz.”

AZ ARSI PLÉBÁNOS SZERETETE A SZEGÉNYEK IRÁNT

A bűnösök mellett a szegények foglalkoztatták legjobban Vianney gondolatvilágát. Szerette őket, mert Krisztus is szerette és mert megértette, hogy jobban rászorulnak a megbecsülésre, tisztességre, vigaszra mint mások, hiszen itt a földön csak nélkülözés, gond és szeretetlenség jut ki nekik. Gyakran hallottuk, amint mondta:

„Milyen jó, hogy a szegények így eljönnek hozzánk szeretetet kérni. Ha nem jönnének, nekünk kellene fölkeresni őket, pedig az embernek nincs mindig ideje rá.”

„Van, aki csak azért ad alamizsnát, hogy lássák, dícsérjék, csodálják őt... Van, aki úgy találja, hogy nem kap érte elég köszönetet. Ez nincs jól így!... Ha az emberekért alamizsnálkodtok, van miért megbánni; de ha a jó Istenért, akkor ugyancsak nem fontos, hogy megköszönik-e vagy nem. Minden-

kinek minden jót meg kell tennünk, amennyire csak lehet, de jutalmat egyedül a jó Istentől várjunk.

Mikor alamizsnát adunk, gondoljunk rá, hogy nem a szegényeknek adjuk, hanem Krisztus Urunknak. Sokszor azt hisszük, hogy szegényen segítünk, és kiderül, hogy Krisztus Urunk az. Látjátok Istenes szent Jánost: szokása volt, hogy lábat mosott a szegényeknek, mielőtt megebédeltette volna őket. Egy napon, amint lehajolt egy szegény koldus lábához, látja, hogy ott van rajta a szögek helye. Megindultan emeli föl a fejét és fölkiált: „*Hát te vagy az, Uram?!*” (Itt Vianney könynyekre fakad.) Krisztus Urunk ezt mondja neki: „János, örömmel látom, hogy gondod van szegényeimre.” Azzal eltűnt.

Látjátok a jó Szent Gergelyt! Naponta tizenkét szegényt vendégelt meg asztalánál. Egy napon úgy találta, hogy tizenhárman vannak és szólt a cselédjének: „Tizenhárom szegény van.” A cseléd ezt mondta: „Én csak tizenkettőt látok.” A Szent észrevette, hogy a tizenharmadik színében elváltozott: majd piros volt, majd fehér, mint a hó. Étkezés végén a pápa kézenfogta az ismeretlen szegényt, félrevonta és megkérdezte: „Ki vagy?” — „Angyal vagyok (a szent plébános újra könynyezik), Krisztus Urunk küldött, hogy közelről megnézzem, hogyan gondoskodsz szegényeiről. Én vagyok, aki Isten elé viszem imái-

dat és alamizsnáidat.” E szavaknál eltűnt. Rómában még látható az asztal, melynél ült.”

„Van, aki ezt mondja a szegényeknek, ha egészséget lát az arcukon: „Te naplopó vagy! Tudnál te dolgozni: fiatal vagy, erős a karod.” De nem tudjátok, nem Isten akarata-e, hogy ez a szegény kéregetni járjon. Hátha így az Isten akarata ellen zúgolódtok.

Ott van Labre szent Benedek! Mindenki megvetette. Ingenyelőnek hívták. A gyerekek követ dobálták. Ez a jó Szent tudta, hogy ő az Isten akaratát teszi; sohasem felelt. Egyszer fölkereste gyóntatóját s az ezt mondta neki: „Barátom, azt hiszem, jobban tennéd, ha elszegődnél valahová. Megbántják miattad a jó Istent. Azt mondják az emberek, hogy lustaság visz a koldulásra. Labre szent Benedek alázatosan felelte: „Atyám, Isten akarata, hogy kolduljak. Húzza csak el a gyóntatószék függönyét és meglátja...” A pap úgy tett és az egész kápolnát betöltő fényességet látott. Ezután már nem akarta eltéríteni a Szentet útjáról... Gyermekeim, mit is tudjunk mi, nincsenek-e mások is így? Ezért sosem szabad visszautasítani a szegényeket. Ha mi nem tudunk nekik adni, kérjük a jó Istent, hogy indítson másokat.

Vannak, akik ezt mondják: „Rosszra fogja használni!” — Használja, amire akarja. A szegény majd felel arról az ítéleten, hogy mit tett az alamizsnával; ti pedig majd arról

feleltek, hogy adatok-e alamizsnát, vagy nem.

Sosem szabad megvetni a szegényeket, mert ez a megvetés Istent éri.”

AZ ARSI PLÉBÁNOS ALÁZATOSSÁGA

Aki nem ismerte az arsi plébánost, az egész természetesen fölteszi, hogy az őt környező csodás események közepette, melyek kihívták a tömeg elismerését, ha nem is volt kelepcéje a büszkeség, legalább kísértésbe vitte. Valóban nehéz próba alázatosnak maradni a legkifejezettebb, hangos és nyilvános megtiszteltetés láttára. Egyszer finoman szóvá tették ezt előtte. Megértette. Szemét mély szomorúsággal, szinte csüggetésséggel emelte az égbe: „Ó! Ha nem kísértene a kétségbeesés!”

Egy napon levelet kapott, tele hallatlan sértésekkel; kevéssel utóbb egy másikat, melyből tisztelet és bizalom áradt és amelyben szentnek nevezték. Elmondta ezt az Isteni Gondviselés Leányainak és hozzátette: „Látják, milyen veszedelmes az emberek véleményére bízni magunkat. Reggel, ha figyelemre méltattam volna a sértéseket, elveszítem lelkem nyugalma, este pedig, ha elhiszem a sok udvarias szót, erősen megkísért a kevélység. Milyen okos, ha nem figyelünk az emberek üres véleményére és szóbeszédeire és nem fújjuk föl a dolgot!”

A két levéllel kapcsolatban még ezt is mondta: „Két levelet kaptam ugyanazzal a postával: az egyikben azt mondják, hogy nagy szent vagyok, a másikon pedig, hogy képmutató és csaló... Az első nem adott hozzám semmit, a második nem vett el tőlem semmit: az ember az, ami az Isten előtt és semmi több!”

Más alkalommal ezt mondta: „Mivel én vagyok az összes pap között a legtudatlanabb és legnyomorultabb, a jó Isten arra választotta engem, hogy eszköze legyek a bűnösöknek nyújtott kegyelmének. Ha volna az egyházmegyében tudatlanabb és nyomorultabb, mint én, Isten azt részesítette volna előnyben.”

Az arsi plébános beszélgetéseiben gyakran visszatért ez a mondat: „Ha rosszat mondanak rólad, az igazat mondják, ha dicsérnek, gúnyt űznek belőled... Melyik ér többet: az-e, ha figyelmeztetnek, vagy az, ha becsapnak? az-e, ha komolyan vesznek, vagy az, ha tréfát űznek veled?”

Vianney sohasem beszélt magáról első személyben. Ha kérdezték, olyan tiszteletet parancsoló szerénységgel szólt és olyan röviden, hogy a kíváncsi elhallgatott. Ha őt hozták elő, félbeszakította és másra terelte a beszélgetést, vagy megvetően szólt magáról és

alázatossága találékony volt újabb meg újabb módozatokban. Például az ő festői és gazdag kifejezőmódjával egy papról, akit nagyra becsült, ezt mondta: „Van benne valami a fecskéből és a sasból.”

— És önben, plébános úr?

— Ó! miből van bennem? Az arsi plébános megmintázására elég volna egy lúd, egy pulyka és egy rák.

Egy újonnan érkezett misszionáriusnak ezt mondta:

— Milyen jó ön, hogy eljött segíteni!

— Plébános úr, nem beszélve arról, hogy öröm nekünk az ön közelében élni, csak kötelességünket teljesítjük.

— Ó, nem! Ez szeretetből van.

— Plébános úr, ne higgye; a mi részünkről semmi sincs ebből.

— Igen! Jól láthatja, hogy mikor ön itt van, még megy valahogy, de mikor egyedül vagyok, semmit sem érek. Olyan vagyok, mint a nulla, amelynek csak más szám mögött van értéke... Nagyon öreg vagyok én már, semmire sem vagyok jó.

— Plébános úr, ön szívében-lelkében mindig fiatal.

— Igaz, barátom; mint az a szent, akit kora felől kérdeztek, én is elmondhatnám, hogy egynapos vagyok.

Vianney szükségét érezte, hogy csökkentse

és lekicsinyelje magát. Gyakran használta ezt a szót: *szegény*. Beszült *szegény* lelkéről, *szegény* hullájáról, *szegény* nyomorúságáról, *szegény* bűneiről. Mindíg kész volt hibáit elismerni és vallotta, hogy egész élete sem volna elég megsiratásukra. Alázatosságában sírt gyöngeségén és tudatlanságán. Könnyeit csak nagylelkű bátorsága szárította föl, melyel összetört testét és tehetetlenségét Isten gondoskodására bízta. Mindent magának rótt fel; úgyhogy azt hihette volna az ember, hogy bűnben őszült meg s ő a leghitványabb, legszerencsétlenebb bűnös.

Gyakran mondta: „Milyen jó az Isten, hogy elviseli az én mérhetetlen nyomorúságomat.”

„Isten azt a nagy irgalmat gyakorolta velem, hogy semmit sem adott, amire támaszkodhatnék; sem tehetséget, sem tudományt, sem erőt, sem erényt... Ha magamba nézek, nem találok mást, mint szegény bűneimet. A jó Isten még azt is megadta, hogy ne lássam mind és ne ismerjem egész valóságukban, mert ez a kétségbeesésbe sodorna. A kétségbeesésnek a kísértése ellen nincs más menedékem, mint hogy az oltár elé vetem magam, mint *a kis kutya gazdája lába elé...*”

A szent plébános azon kevés közül való, aki alázatosan beszélt az alázatosságról. Egyszer valaki ezt kérdezte tőle:

— Plébános úr, hogy lehet az ember bölcs?

— Barátom, szeretni kell a jó Istent.
— És hogyan kell szeretni a jó Istent?
— Ó, barátom, *alázatosság! alázatosság!*
Kevélységünk az, amely nem engedi, hogy
szentek legyünk. A kevélység az a lánc,
amelyre minden bűn föl van fűzve, az aláza-
tosság pedig rózsafűzére az erényeknek.

Ime, néhány gondolat ugyanarról a tárgy-
ról:

„Az alázatosság olyan, mint a mérleg: mi-
nél mélyebbre ereszkedünk az egyik oldalon,
annál magasabbra szállunk a másikon.”

„Azok a barátaink, akik megaláznak és
nem akik dicsérnek.”

„Sosem értjük föl nyomorúságunkat. Elég
rágondolni, hogy megremegjünk! Isten csak
keveset enged belőle észrevenni.

Ha olyan gyökerestől ismernénk magun-
kat, mint az Isten ismer, nem bírnánk tovább
élni; meghalnánk a rémülettől.

A szentek jobban ismerték magukat, mint
bárki más; ezért voltak alázatosak! Egészen
megzavarodtak, mikor látták, hogy Isten cso-
datettekre használja őket. Szent Márton nagy
szent volt, de nagy bűnösnek gondolta magát.
A kor minden baját bűneinek tulajdonította.”

„Hogyan válhatik kevélyé ilyen kis te-
remtmény, mint mi? ... Az ördög megjelent
egy napon Szent Makárnak ostorral, mintha
verni akarná és ezt mondta neki:

— Mindent meg tudok tenni, amit te: te bőjtölsz, én sohasem eszem; te virrasztasz, én sohasem alszom. Egy van, amit te tudsz és én nem.

— No, mi az?

— Megalázkodni, felelte az ördög és eltűnt.”

„Voltak szentek, akik megfutamították a kísértőt e pár szóval: „Nyomorult vagyok!”

AZ ARSI PLÉBÁNOS GONDOLATAI A BELSŐ ÉLET ÖRÖMEIRŐL

Az arsi plébános gyakran beszélt az ima és a belső élet örömeiről és sohasem beszélt megilletődés nélkül. „Királynak lenni — mondotta — szomorú hivatal! Mert a király az emberekért van!... De Istenért lenni, egészen az Istenért; Istenért lenni fönntartás nélkül, Istenért a test, Istenért a lélek!... szűzi test, tiszta lélek! Ó, ennél semmi sem szebb!...” És elfojtotta hangját a sírás.

Ezt is mondotta:

„Az ima, ez az ember minden boldogsága a földön. Ó, milyen szép élet! milyen jó a léleknek egyesülni Krisztus Urunkkal! Az örökkévalóság sem lesz elég ennek a szerencsének megértésére... A belső élet a szeretet fürdője; a lélek fürdik benne... szinte belefulladás a szeretetbe...”

Isten úgy bánik a bensőséges emberrel,

mint az anya a gyermekével, mikor megfogja kis fejét a két kezével és elhalmozza a szeretet csókjaival...

„Gyakran elgondolom az apostolok örömet, mikor viszontlátták Krisztus Urunkat. Hiszen az elválás oly kegyetlen volt! és Krisztus Urunk annyira szerette őket! oly jó volt hozzájuk! Talán meg is ölelte őket és azt mondta: „Béke veletek!” Így öleli meg a lelkünket is, mikor imádkozunk. Nekünk is mondja: „Béke veletek!”

„Annyira szeretünk valamit, amennyibe került. Itéljük meg ebből Krisztus Urunk szeretetét lelkünk iránt, melyért minden csepp véréért odaadta. Vágyik egyesülni, együtt lenni vele. Repül számára az idő, amikor látja, hallja!...”

„Két mód van rá, hogy egyesüljünk Krisztus Urunkkal és munkáljuk üdvösségünket: az ima és a szentségek. Aki szent lett, az mind gyakran járult a szentségekhez és gyakran emelte föl lelkét Istenhez az imádsággal. Reggelenként ébredéskor Istennek kell ajánlani szívünket-lelkünket, gondolatainkat, szavainkat, tetteinket, egész valónkat, hogy egyedül csak az Ő dicsőségét szolgáljuk. Meg kell újítanunk keresztségi fogadalmunkat; köszönetet kell mondani őrangyalunknak és kérni ennek a jó angyalnak az oltalmát, aki mellettünk volt, míg mi aludtunk.

Vannak jó keresztények, akik reggel szokás szerint fölteszik magukban: „Ma ennyiszer indítom föl az Isten iránti szeretetet, ennyi és ennyi áldozatot hozok...” Az ilyeneket szeretem én...”

„Napközben gyakran kell kérni a Szentlélek világosságát. Ó, mily nagy szükségünk van rá, hogy megismerjük szegény magunkat! El kell mondani egy Miatyánk-Üdvözlégyet a bűnösök megtéréseért, a tisztítótűzi lelkekért...”

Mint ahogy a gyermek szokta mondani az édesanyjának: „Adj egy kis kenyeret... Nyujtsd ide a kezéd... Anyukám, ölelj meg...” Így kell nekünk is gyakran ismételnünk: „Istenem, könyörülj rajtam.”

„Aki nem imádkozik, olyan mint a tyúk vagy a pulyka, mely nem képes fölemelkedni a levegőbe. Ha repül is egy kicsit, hamar visszapottyan, surolja a földet, még a fejét is a porba temeti, mintha ez volna egyedüli öröme. Aki imádkozik, az rettenthetetlen sas, amely főnneleg a levegőben és olyan, mint ha mindig a napot akarná megközelíteni. Így repül a jó keresztény az ima szárnyain. Ó, mily jó imádkozni! Az Isten kegyelmében élő embernek nincs szüksége, hogy imára tanítsák, természetében van, hogy tud imádkozni, mert ismeri rászorultságát.”

„Egyesülni Jézus Krisztussal annyi, mint

egyesülni a kereszttel: íme ez az üdvösség! A választottak ismertetőjele a szeretet, mint ahogy az elveszettek ismertetőjele a gyűlölet. Egyetlen kárhozott sem szereti a másik kárhozottat. Testvér átkozza testvérét, fiú az atyját, anya gyermekét és ez az általános gyűlölet összefog az Isten ellen: ez már a pokol. A szentek mindenkit szeretnek: elsősorban szeretik ellenségeiket... Mint kotlós kitárja szárnyait kicsinyeinek, úgy tágul ki Isten szeretetétől lángragyúlt szívük a lelkek száma szerint, akiket Isten útjukba vezet..."

„A szentek szíve szilárd, mint szikla a tengerben.”

„Akik vallásosan élnek, gyónnak és gyakran áldoznak, de nem gyakorolják a hit és szeretet cselekedeteit, hasonlóak a virágban álló fához... Azt hiszitek, hogy annyi gyümölcs lesz rajtuk, ahány virág, pedig nagy lesz a különbség!...”

„Milyen szép lesz a föltámadás napja! Látjuk majd égbeszállni a jó lelkeket, mint dicsőséges napokat. Egyesülni fognak testükkel, melyet a földön éltettek. Minél sanyargatottabb volt a testük, annál gyémántosabb lesz annak a ragyogása.”

„Nincs szerencsétlenebb, mint a rossz keresztény, aki elhagyja az imát és a szentségeket és megátalkodik a bűnben. A jó keresz-

ténynek semmi sem gyötrelmes... Bírni Istent, ez a boldogságok boldogsága. Ez minden mást elfeledtet. Mint annál a szentnél is, akinek néhány napja olvastam az életét. Március elejétől húsvétig elragadtatásban élt; fölta madásra már az igazak közt volt... A boldogság elfeledteti még a szenvedést is... A szél egyszer elvitte Szent Simon medvebőrét, mellyel takaródzott. Mikor észrevették, hogy nem mozog az oszlop tetején, fölmentek: ott találták megfagyva. Fürdeték meleg vízben, hogy életre keltsék. „Miért nem hagytatok, — mondotta magához térve — oly boldog voltam!”

„A jó imádsághoz nem kell sok beszéd. Tudjuk, hogy a jó Isten itt van az oltáron, kitárjuk előtte szívünket és örülünk szent jelenlétének: ez a legjobb ima, bizony ez.”

„Mint a jó Boldog Vidó tette! Szokása volt reggel korán fölkelni s mihelyt nyitották a templomot, ment imádni az Oltáriszentséget. Egyszer valami kastélyban tartózkodott. Háromszor is küldtek érte a kápolnába és hívták reggelire. A háziasszony türelmetlenkedett... Végül harmadik hívásra hagyta ott az Oltáriszentséget ezzel a sóhajrással: „Istenem, egy percig sem hagyják nálad nyugodtan az embert!” Sírva tette még hozzá az arsi plébános: „Pedig ott volt hajnali négy órától!... Vannak jó keresztények, akik

egész életüket így töltenék elmerülve a jó Isten előtt. Milyen boldogok ezek!”

Egyszer a Szent József apácák fogadalm-újításán vett részt, melyet minden évben július 2-án szoktak tartani. A szertartásról jövet már nem zárhatta el szíve bőségét, meleg szavakban öntötte ki gondolatait: „Ó, mily szép a szerzetesélet! Ó Istenem, mily nagy édességed sokasága a téged félőkhöz!... Egész idő alatt arra gondoltam, hogy Krisztus Urunk és a jó apácák között, akik jegyei Krisztus Urunknak, nagylelkűségi verseny folyik, hogy ki ad többet... De mindig Krisztus győz. Az apácák szívüket adják, Ő Szívét és testét... Mikor a nővérek kimondták: „Megújítom szegénységi, tisztasági, engedelmességi fogadalmamat”, feléjük mutatva a szent ostyát így szóltam mindegyikhez: „A mi Urunk teste őrizze meg lelketek az örök életre!”

És most, hogy alkalom kínálkozott, a szent plébános kedvenc tárgyáról is hozzátett néhány szót: „Ha képesek volnánk fölérteni mindazt a gazdagságot, mely a szentáldozásban rejlik, nem is kellene több az emberi szív kielégítéséhez. A fősvény nem futna többé kincsek után, a becsvágyó dicsőség után, mindegyik otthagyná a földet, lerázná porát és repülne az ég felé. Ó, hogy megtiszteli Isten kicsiny teremtményét a szentáldozással! Nyelvére helyezkedik, lemegy egy

kis úton, szívébe lép, mint valami trónra! Ó, Istenem! Istenem! (Elérzékenyülve és könnyeit törülve folytatja.) Voltak, akik értékelni tudták ezt a megtiszteltetést! Igen, volt egy szent püspök, aki maga akarta söpörni templomát, aki le akarta tenni magas méltóságát, hogy végezhesse ezt a munkát, mely alacsonynak látszik ugyan, de ő oly nagyra becsülte, hogy homályba borította előtte hivatalát. Egy király meg saját kezével akarta sajtolni az átváltozáshoz szükséges bort és maga akarta elkészíteni az ostyához a lisztet.

Egy jól végzett szentáldozás elég, hogy Isten szeretetére gyujtsa a lelket és felejtse vele a földet. Nemrég történt, hogy egy világi nagyság ide jött szentáldozását elvégezni. Háromszázezer frank vagyona volt. Százezret templomépítésre adott, százezret a szegényeknek, százezret szüleinek, maga pedig elment trappistának. Utána egy tudós ügyvéd jött; jó szentáldozást végzett és Párizsba ment, hogy teljesen Lacordaire atya vezetésére bízza magát. Ó, egy *szent* áldozás, egyetlenegy, elég megútáltatni az emberrel a földet s előre megízleltetni a mennyország örömét!

A szentmise bemutatásához angyallá kellene lennünk! Kezemben tartom Krisztus Urunkat! Jobbra teszem *Őt* és *Ő* jobboldalt marad! Balra teszem *Őt* és *Ő* baloldalon marad!... Ha tudná az ember, hogy mi a szentmise, belehalna! Csak az égben értjük majd meg, hogy mily nagy dolog misét mon-

dani!... Jaj, Istenem, milyen sajnálni való pap az, aki úgy végzi miséjét, mint valami köznapi munkát!...”

AZ ARSI PLÉBÁNOS GONDOLATAI AZ ÖNMEGTAGADÁSRÓL ÉS AZ ÉN HALÁLÁRÓL

Vianney — mint ahogy a szentek mind — meg volt győződve, hogy a szív egyetlen kincse a lemondás, hogy áldozatot hozni nem öl, hanem éltet, mert megszünteti az akadályokat, letöri a láncokat, amelyek földi dolgokhoz vonják a lelket és megkötik szabadságát.

Ezért fordított rá oly nagy gondot, hogy meghaljon önmagának, s lemondjon önaratáról.

„Semmi sem a miénk, — mondotta — csak az akaratunk. Ez az egyedüli, amit önmagunkból hódolatajándék gyanánt adhatunk a jó Istennek. Ezért mondjuk, hogy egyszeri lemondás önaratunkról, kedvesebb neki, mint különben harminc napi böjt.

Valahányszor lemondunk a magunk akaratáról, hogy a másokét tegyük, mikor ez nem ütközik Isten törvényébe, nagy érdemet szerzünk, melyek egyedül az Isten előtt ismereteseek. Mi teszi oly érdemszerzővé a szerzeteséletet? Minden pillanatban lemondani akaratunkról, állandóan meghalni annak, ami legérzékenyebb az emberben.

Nézzétek csak, gyakran gondoltam rá, hogy egy szegény cseléd élete, akinek nincs más akarata, mint az uráé, ha javára tudja fordítani ezt a lemondást, éppen olyan kedves lehet a jó Istennek, mint azé a szerzetesé, aki mindig a szabály szerint él.

Még a világban is minden órában talál az ember alkalmat, hogy lemondjon akaratáról: lemond egy látogatásról, mely különben kedvére volna, gyakorolja a felebaráti szeretetet, mégha kellemetlen is; két perccel később fekszik, két perccel korábban kel; ha választani kell két dolog közül, annak adja az elsőséget, amelyik kevésbbé tetszik neki.

Ismerek jólelkű világi embereket, akikben nincs meg már az önző akarat, akik meghaltak önmaguk számára. A szentek is ezt tették.

Nézzétek a jó kis Szent Mórt, aki egyszerűsége és engedelmissége miatt oly hatalmas volt a jó Istennél és oly kedves előljárói előtt. E miatt a többi szerzetes féltékenykedett rá. Az előljáró így szólt hozzájuk: „Mindjárt megmutatom, hogy miért becsülöm én annyira ezt a kedves kis testvért...” Végigjárta a cellákat: mindenkinek volt valami dolga, mielőtt ajtót nyitott volna; egyedül Szent Mór követte pontosan a szabályt, menten félbehagyta munkáját, hogy engedelmeskedjék Szent Benedek hívásának.”

„Az önmegtagadás útján csak az első lépés nehéz. Ha ezt megtettük, a többi magától

jön, ha pedig ez az erény megvan, minden megvan.”

A keresztről beszélve mondta Vianney, hogy balzsammal van tele és édességet áraszt; hogy minél inkább kezünkbe szorítjuk és szívünkhöz nyomjuk, annál bővebben jön belőle a kenet, mellyel telve van...; hogy ez a legtudósabb könyv, melyet olvashatunk; akik nem ismerik ezt a könyvet, a tudatlank közé számítanak, mégha minden más könyvet ismernek is; hogy nincs jobb tudós annál, aki a keresztet szereti, attól kér tanácsot és benne mélyed el; hogy bármilyen keserű is ez a könyv, azért csak legelégedettebb az ember, ha ebben a keserűségben elmerül; hogy minél tovább járunk a kereszt iskolájába, annál tovább akarunk ott maradni; hogy az idő ott unalom nélkül múlik és az ember ott mindent megtanul, amit tudnia kell; végül, hogy sohasem lakunk jól azzal, amit ott megízleltünk...

Egyszer megkérdezték, hogy az ellene indított támadások miatt nem vesztette-e el lelki békéjét. Sosem felejtjük el csodálatos feleletét: „A kereszt venné el a békénket! — kiáltott fel — hiszen ez adta a békét a világnak, ennek kell őrizni a szívünk békéjét is. Minden nyomorúságunk azért van, mert a keresztet nem szeretjük. Éppen a kereszttől való félelem teszi súlyossá a keresztet. Nem kereszt többé a kereszt, ha egysze-

rűséggel hordozzuk, ha nem térünk vissza minduntalan önszeretetünkre, mely csak növeli a kint. A békés szenvedés már nem szenvedés. Még panaszkodunk a szenvedés miatt?! Több okunk volna panaszkodni, hogy nincs mit szenvednünk; hiszen semmi sem tesz hasonlóbbá Krisztus Urunkhoz, mint keresztjének hordozása. Milyen jó a léleknek egyesülni Krisztus Urunkkal a kereszt szeretete és ereje által! ... Nem értem, hogyan lehet keresztény, aki nem szereti a keresztet és menekül tőle! Hát nem menekül-e így az elől is, aki akarta, hogy keresztre feszítsék és így haljon meg értünk?”

Egy időben Vianneyt elhalmozták rágalmakkal. Már azon volt, hogy levelet ír püspökének, ki levette volna válláról a bosszúság jó részét s megakadályozta volna, hogy a dolog megismétlődjék. A levél már készen is volt, de eltépte, mikor megcímzésre hozták. „Ma péntek van, — mondotta — a mi Urunk keresztelhordozásának napja: nekem is vinnem kell az enyémet. Ma nem olyan keserű a megaláztatások kelyhe.”

HOGYAN BESZÉLT AZ ARSI PLÉBÁNOS A SZENTEKRŐL

Vianney gyakran beszélt a szentekről és ilyenkor mindig könny gyűlt a szemébe. Drámai előadásának, apró részletezésének, megragadó költőiségének hallatára szinte azt

hitte az ember, hogy aki így beszél, az ismerte a szenteket és benső viszonyban élt velük. Tudott róluk egészen ismeretlen dolgokat és mindig az újdonság friss benyomását keltette. Bátran elmondta a csodákat is. Nem tért ki az elől sem, ami hitetlenek szemében s a gőgös emberi ész előtt fölfoghatatlan. „A nap nem bújik el csak azért, mert kellemetlen a baglyoknak” — szokta mondogatni. Tudta, hogy Isten imádandó hatalmának csak játék csodát tenni a világmindenségben. Vianneyt az ragadta meg a legjobban, ami leginkább ellenkezik a dolgok rendes folyásával.

„Azt gondolom, hogy ha hitünk volna, ura lehetnénk Isten akaratának: megkötvé tarthatnánk és semmit sem tagadna meg tőlünk.” Tudott száz meg száz szebbnél-szebb történetet; egyik csodálatosabb, mint a másik. Beszélt egy szentről, akiben égett a vágy imádni éjjel az Oltáriszékségben élő Krisztust. Elég volt neki, ha egy templom felé fordult s a kapuk maguktól megnyíltak, hogy bemehessen.

Egy másik szent, amint a templomban leborult a Boldogságos Szűz függönnyel takart szobrához, annyira elmerült Isten Anyja éréneinek szemléletében, hogy a függöny magától félrehúzódt s megjelent szépen, mosolyogva a Boldogasszony.

Egy szent kis pásztorfiúval találkozott, aki sírt nagy könnyhullatással, mert elpusztult

egyik tehene. A szentet részvét fogta el és életre keltette a szegény állatot.

Volt egyszer egy szent, aki földet vett, de az eladó mindjárt meghalt. Panaszt emeltek a szent ellen, hogy nem az övé a föld, mert nem fizette ki. De nem jött zavarba. Istenbe helyezte minden bizalmát és így szólt a panaszoshoz: „Adj három napot és tanút hozok.” Bőjtölt, imádkozott és a harmadik napon kiment a temetőbe; előszólította a halottat: „Kelj föl, hagyd el a sírt és jöjj, tégy tanúságot az igazságról...” A porladó halott újra emberi alakot vett, megelevenedett és kijelentette az ott állóknak, hogy a földért kellő pénzt kapott.

Egy szent kolostort akart építeni, de hegy volt az útjában. Megparancsolta neki, hogy húzódjék odébb és a hegy ötven lábnyira elmozdult.

Egy másik szentet meg arra kértek, hogy parancsoljon el egy hatalmas sziklát. „Megtértek, ha megteszem?” — „Igen!” Parancsolt a sziklának és az eltűnt onnan.

„Látjátok, — tette hozzá sírva a szent plébános — látjátok, meddig terjed Isten jósága az őt szeretőkkel szemben?! Semmiségért csodát tesz, ha barátai közül kéri őt valaki. A tisztaszívű tetszésére rendelkezhetik a jó Istennel, mint a kis Szent Kolet, akinek minden sikerült, ha a jó Istentől kérte. Egy napon haldoklott az elöljárója. Odament azoltárhoz és imádkozott Krisztus Urunkhoz:

„Add vissza az előljárámat, szükség van még rá a sok kolostor megalapításához.” Krisztus Urunk nyomban meghallgatta és a jó előjáró még tizenöt évet élt.”

Paulai szent Ferenc megtudta, hogy ki akarják végezni szüleit, mert kertjükben meggyilkolt embert találtak s őket vádolták a gyilkossággal. Erre így imádkozott: „Uram, add, hogy holnapra ott legyek náluk!” Éjjel négyszáz mérföldnyire vitte őt egy angyal; oda, ahol szülei voltak. Másnap nyilvánosan parancsot adott: „Hozzátok ide azt a megölt embert!” Odavitték. Erre így szólt: „Isten nevében parancsolom neked, tégy valamást, hogy szüleim öltek-e meg.” A halott fölkelte és ország-világ előtt kiáltotta: „Nem a szüleid voltak!” — A Szent erre ismét imádkozott az Úrhoz: „Vitess vissza kolostoromba!” Azon éjjel fogta őt az angyal és visszavitte. A jó Isten semmit sem tud megtagadni a tisztaszívűektől.

Ferreri szent Vince annyi csodát tett, hogy előljárója már az elbizakodástól féltette s meghagyta neki, hogy csak az ő engedélyével gyakorolhatja Istentől kapott hatalmát. Egy napon, míg a Szent imába mélyedt Krisztus Urunk előtt, leesett az építőállvány tetejéről az egyik munkás, ki a templom javításán dolgozott. A jó Szent odakiáltott neki: „Megállj, megállj, nincs engedélyem, hogy föltámasszalak!” Erre lélekszakadva rohant az előljáróhoz a szükséges engedélyért. Az nagy

szemet nyitott, mert nem értette a dolgot. Meg volt győződve, hogy az engedély már elkészült. De milyen nagy volt a meglepetése, mikor követte Szent Vincét a szerencsétlenség színhelyére és meglátta levegőben lógva a szerencsétlen kőművest, amint várta, hogy mikor kerül el holtan a földre. Mindjárt szólt a Szentnek: „Tégy csodát kedvedre! Úgy sincs rá mód, hogy megakadályozzalak benne.”

Lehet, hogy ezek a történetek ellenkezést váltanak ki a gőgösöknél, de nekünk, akik jó szívvel hallgattuk, épülésünkre és gyönyörködésünkre voltak; neveltettek és megrikattak. Szinte varázslatos erőt gyakoroltak ránk bájos egyszerűségükkel, ahogyan ez a szívében örökké gyermek szent majd lelkesedve, majd elragadtatva, vagy elérzékenyülve előadta őket. Ugyan mi lehetett volna nekünk drágább és vonzóbb, mint az ő gyakori könnyei, vagy anyagi mosolya, vagy az az egyszerűség, mellyel benyomásait kifejezésre juttatta, vagy ártatlan tekintete, mely talán mindig a mennyei Atya titkait szemlélte. Ezzel együtt járt gondolatainak mélysége, kemény életmódja, kínos áldozatai és a fárasztó apostoli munka. Olyan században, midőn az egyszerűség kihalt a szívekből és helyette megjelent az embereket gúzsakötő mesterkélttség, akiben volt még keresztény érzés, nem nézhette megindultság nélkül, hogy ennek a szent pap-

nak a lelke mint jelenítette meg az Úr szavát: Legyetek olyanok, mint ez a kis gyermek.

A munka és szenvedés sohasem csökkentette az arsi plébános társalgásának vonzóerejét, lendületét. Sőt az öregség gyöngeségei közt mintha növekedett volna jókedve és jóakarata. Az életkor árnyoldalait elnyomta nála a képzelet és kedély frissesége, mely mint az üdvözültek életének örök fiatalsága, ellenállt az öregség derének. Vianney nem ismerte azt a szomorúságot, mely az élet lemenőjében elcsöndesít, elszíntelenít mindent, még a lelket is.

Az a beszélgetés, melyet két hónappal halála előtt folytattam vele, eszembe idézi egy boldog emlékű nő szavait: „Az Isten szeretetével teli szív utolsó gondolatai hasonlítanak a lemenő naphoz, mely utoljára még gazdagabban és színesebben ragyogtatja föl sugarait.”

OMNIA AD MAIOREM DEI GLORIAM!

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	3
Bevezetés	5

ELSŐ RÉSZ.

Az arsi plébános hitelemző beszédeiben.

Az üdvösségről	31
Isten szeretete	34
A tiszta lélek kiváltságai	37
A Szentlélek	41
A Szent Szűz	46
A vasárnap megszentelése	50
Isten ígéje	51
Az ima	57
A pap	60
A szentmiseáldozat	65
Krisztus Urunk valóságos jelenléte az Oltáriszentségben	67
A szentáldozás	72
Gyakori szentáldozás	74
A bűn (I)	79
A bűn (II)	83
A kevélység	86
A tisztátalanság	89
A gyónás	91
A sarkalatos erények	95
Remény	99
A szenvedés	102

MÁSODIK RÉSZ.

Vianney szent János homiliái.

Bevezetés	110
Példabeszéd a konkolyról	115
Példabeszéd a szőlőmunkásokról	117
Példabeszéd az irgalmas szamaritánusról	119
Homília a nagybőjt első vasárnapjának evangéliumáról	120
Homília a pünkösöd utáni huszonegyedik vasárnap evangéliumáról	126
Homília az év utolsó vasárnapjára	131

HARMADIK RÉSZ.

Az arsi plébános az emberekkel való érintkezésben.

Az arsi plébános hite	150
Az arsi plébános reménye	152
Az arsi plébános szeretete	156
Az arsi plébános buzgóssága	162
Az arsi plébános szeretete a szegények iránt	166
Az arsi plébános alázatossága	169
Az arsi plébános gondolatai a belső élet örömeiről	174
Az arsi plébános gondolatai az önmegtagadásról és az én haláláról	181
Hogyan beszélt az arsi plébános a szentekről	184

